

ORVOSKARI, FIRMONDÓ

Hollósy Tibor fényképei

Pécs, 2013. szeptember

TARTALOM

Doktorrá avatások ünnepi beszédei
(Nagy Ákos, Perjési Pál, Pongrácz Judit,
Miseta Attila, Nyitrai Miklós,
Ohmacht Róbert)

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése
(Fischer Emil)

Stemler Miklós interjúja: **Könyvesné Sarkadi Margit, Komoly Sámuel**

PEAC-támogatói díj az orvoskarnak
„Legeredményesebb fiatal kutató”
díjat kapott Tamás Andrea
a PACAP-konferencián

„Kevesebbet foglalkozunk egymás
gyengeségeivel, többet a munkával!”
(Interjú Miseta Attilával,
forrás: www.pecsiujsag.hu)

Katz Zoltán: konferenciabeszámoló

Új hallásjavító implantáció Pécsset
(Gerlinger Imre)

**A Magyar Szabadgyök Kutató Társaság
konferenciája** (Lantos János)

Erasmus diákköri csereprogram
(Péter Attila)

A „ritka betegségek” finanszírozásáról
(Molnár Béla)

**Az Amerikai-Magyar Orvosszövetség
Kongresszusa** (Nagy Alexandra)

TÁMOP-projekt végrehajtásáról
(Kiefer Zoltán)

Központosított közbeszerzés
(Molnár Béla)

Kalandozások Ázsiában
(Hollósy Tibor)

■
Kiss Tamás irodalmi összeállítása

■
Írók, költők betegségekről és orvoslásról

■
Intézeti, klinikai hírek, információk

■
Tudományos közlemények

■
Sajtószemle

Dr. Radnai Imre

Dr. Rác Gábor

**A címlapon és középen Hollósy Tibor
fotói, a hátsó borítón Barthó Loránd
fényképei.**

Fogorvos- és gyógyszerészdoktorok, valamint orvosi biotechnológusok diplomaátadó ünnepség

Pécs, 2013. június 29.

Dr. Nagy Ákos köszöntője

Tisztelt Dékán Úr, Tanártársak, ünneplő vendégeink, tisztelt fiatal Kollégáim!

A tanulmányikat 2013-ban befejező hallgatóink ünnepélyes doktorrá avatására gyűltünk össze. Ifjú kollégáink diplomájukban foglaltak szerint tanúbizonyosságát adták felkészültségüknek, és egyetemünk szokásai szerint méltónak találtattak a fogorvosdoktori cím elnyerésére. Egyfajta metamorfózis zajlott le az elmúlt hetekben, amikor igen komoly megmérettetés során az elmúlt öt évben elsjátított ismeretekről számot adtak és államvizsgát tettek.

A mai napon egyetemünk szép hagyományai szerint doktorokká avatjuk és doktortársainknak fogadjuk fiatal kollégáinkat.

Ünnepünk elsősorban a család ünnepe. Tiszteletadás a családnak, akik áldozataikkal, támogatásukkal és sok-sok lemondással segítettek gyermekeiket, hogy elérkezzenek a mai napig.

Ugyanakkor tisztelegés az *Alma Mater* és a tanári testület előtt, akik tudásukat átadták, és egyetemünk szellemiségének megfelelően felkészítették ifjú kollégáikat az élet szakmai és emberi kihívásainak megoldására.

Kedves Fiatal Kollégáim!

Néhány perce elmondott esküötököt szeretnék kiemelni néhány gondolatot. Az eskütétel ünnepélyes aktus. Ritkán kerül rá sor, mindig alapos okból és mindig messze ható következményei vannak. Egy egész életre szól eskütök, szakmai tevékenységetek akár minden egyes napja kezdődhetne azzal, hogy újra és újra felidézitek szövegét:

„Életemet az emberiség szolgálatának szentelem.”

„Pácienseimet a legjobb tudásom és tapasztalatom szerint gyógyítom. Minden örömmel töreksem arra, hogy a fogorvostudomány legújabb eredményeit megismerve lássam el magasztos fogorvosi hivatásomat.”

„Képességeim és tudásom korlátait tudomásul veszem és betartom.”

Különös tekintettel a két utolsó gondolatot szeretném a szívetekre helyezni, kedves ifjú Kollégáim! A mai napon doktorrá fogad Benneteket dékán úr az egyetem képviselőjében, én magam pedig doktortársaimmá a fogorvostudomány művelői, szűkebben fogorvosoktató kollégáim nevében. *Ez az ünnepélyes alkalom nem búcsú, hanem egy magasabb szintű együttműködés kezdete, további közös munkánk egy igen fontos állomása. Hiszen sokatokkal a jövőben is találkozni fogunk az ALUMNI mozgalom, a továbbképzések, vagy akár szakmai konzultációk során.*

Hiszem, hogy közösen stabil alapot építettünk, amin saját praxisotokban dolgozva, gyakorlati ismeretekben gyarapodva nemcsak fogorvosdoktorokként, de kiemelkedően jó szakemberekként leszel képesek betegeitek életminőségét javítani, egészségüket megőrizni és helyreállítani, egyetemünk és karunk hírnevét öregbíteni. Mindez szép hivatásunk és beteg embertársaink irányában mutatott tisztelettel és sok-sok alázattal valószínűsíthető meg! Válgjon ez szakmai hitvallásotok részévé és segítsen hozzá szakmai és emberi megbecsülés kivívásához!

Isten áldjon Mindannyiótokat!

**ORVOSKARI
HÍRMONDÓ**

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, szerkesztőségi munkatárs: Kiss Tamás

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo

■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája

Dr. Perjési Pál ünnepi beszéde

Tisztelt Rektorhelyettes Úr, Tisztelt Dékán Úr, Főigazgató Úr, Dékánhelyettes Urak, Szakvezető Kollegák, Tisztelt Tanári Kar, Kedves új, és korábban végzett Gyógyszerészek, Kedves Vendégeink!

A magam és Gyógyszerésztudományi Szak Szakvezetése nevében tisztelettel köszöntöm Önöket a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának 2012/2013. tanévi gyógyszerészdoktor-avatató ünnepségén!

Tisztelt ifjú gyógyszerészdoktorok! A gyógyszerészatok ünnepi pillanatok nemcsak az új pályakezdőknek, de a szak oktatóinak, valamint a szülőknek és barátoknak is! Önök, most esküt tett fiatal diplomások életének nemcsak a folyamatos szakmai számonkéréseket megkövetelő szakasza zárul most le, hanem az egyetemi évek tervekkel, lelkesedéssel, mély emberi kapcsolatok kialakításával tarkított, egyedülállóan szép emléktű periódusa is. Ezek alatt az évek alatt váltak a tanuló diákból alapos szakmai tudású, felelős munkára alkalmas gyógyszerészekké, akiknek hivatása az egészség megőrzésének és a beteg emberek gyógyulásának elősegítésére ad lehetőséget.

A most kézbe kapott gyógyszerészdiploma az élet számos területén lehetőséget nyújt Önöknek, hogy érdeklődésüknek megfelelő, szakmai szempontból kihívásokkal tele, a társadalom által megbecsült tevékenységet folytassanak életük elkövetkező szakaszában. Vannak, akik a gyógyszeriparban, akik kutatás-fejlesztés területén, legtöbbször az egészségügyi ellátásban találják meg azt a minden szempontból teljes embert kívánó tevékenységet, ami megítélésük szerint lehetőséget biztosít, hogy az egyetemi évek alatt – esetleg még korábbi években – szőtt terveiket valóra váltsák.

A gyógyszerészek egészségügyi ellátásban betöltött szerepe az elmúlt évtizedben folyamatosan változott, átalakult. Az elmúlt években meghozott törvényi rendelkezések alapján ma már ismét elmondhatjuk, hogy a gyógyszerész jogilag sem egy, a kereskedelmi tevékenységet végző vállalkozások közül, hanem az egészségügyi ellátás integráns része. A gyógyszerész, és így az ott dolgozó gyógyszerészek egészségügyi feladatai között többek között megtalálható a gyógyszerésztárban forgalmazott gyógyszerek és egyéb termékek alkalmazására vonatkozó teljes körű tájékoztatás, a betegségek megelőzését szolgáló felvilágosító, tanácsadó szolgáltatás, valamint a prevencióban, népegészségügyi programokban való részvétel.

Magyarországon a gyógyszerész-beteg találkozások száma egyes felmérések szerint eléri az évi 60 milliót. A magasan képzett szakszemélyzet – előzetes bejelentés nélkül is – bármikor elérhető, így a gyógyszerész ideális intézmény az egészségnevelési tanácsadásra, a rizikófaktorok ismeretében a betegségek korai felismerésére, a gyógyszereszi gondozásra, és így jelentős szerepet tölthet be a lakosság időbeni orvoshoz irányításában. A szakmai felkészültségen, a lelkiismeretesen és a kommunikációs készségen múlik a gyógyszerhasználat módjának, előnyeinek és kockázatainak a hatékony ismeretése is. A gyógyszerkészítő és gyógyszerellenőrző gyógyszerész kompetenciaköre tehát tovább változik, és ezzel egyidejűleg felelősége is kibővül.

Ezért is fontos hangsúlyozni, hogy a 2009. január 1-től az egyetemi végzettséget igazoló gyógyszerészdoktori cím nem dísz a gyógyszerészek neve előtt! Ennek a címnek rangot kell szerezni, még több tartalommal kell megtölteni, ami mindannyiunk, egyetemi oktatók és gyakorló gyógyszerészek közös feladata és érdeke! Az oktatás színvonalának emelése, az oktatás feltételeinek javítása, a tantárgyak egymásra épülésének összehangolása, a jelen értékek megtartása mellett minden képzőhely komoly feladata.

Az oktatás és a hozzá szorosan kapcsolódó kutatás színvonaláért és eredményességéért mi, egyetemi vezetők is sokat tettünk. A 2010 szeptemberében megindult angol nyelvű képzésünk bázisa évről évre szélesedik. Az elmúlt hónapokban megkötött megállapodásaink alapján reménykedhetünk, hogy ez az oktatási forma a jövőben is eredményesen szolgálja az oktatás színvonalának további emelkedését.

Az első gyógyszerészdiplomák 2005 évben történt kiadását követően – PTE, ÁOK Szak- és Továbbképzési Központjával együttműködve – a szakon megindult a posztgraduális gyógyszerészképzés – a rezidensképzés. A több szakirányban folyó rezidensképzés választható szakirányai közül szinte minden évben a gyógyszerellátás és a gyógyszerhatástan szakirányok iránti érdeklődés kiemelkedő. Szakmai elismerésnek tekinthetjük, hogy 2013-ban a szak az országban elsőként kapott akkreditációt az új rendszerű szakgyógyszerészképzésnek megfelelő rendszerben szakgyógyszerészi képzés indítására.

A gyógyszerész rezidensképzésen túlmenően 2006 évtől kezdődően a továbbképzési pontrendszer keretében a szak posztgraduális képzéseket – kötelező és választható tanfolyamokat – kínáló végzett gyógyszerészek és szakgyógyszerészek számára, valamint ez évtől kezdődően a szak kötelező szakmacsoportos továbbképzést szervezhet gyógyszerértékelési asszisztensek és szakasszisztensek számára a Közép-Dunántúli Régióban.

Ugyancsak az idei évben kapott engedély alapján az év szeptemberétől kezdődően a szak jogosítványt kapott gyógyszerértékelési asszisztens, valamint gyógyszerkiadó szakasszisztens OKJ tanfolyamok szervezésére.

A hallgatói létszám növekedése, a gyógyszerészképzés specializált tantervi igényei, valamint új képzési formák megindításának lehetősége új tanszékek megalapítását tették szükségessé. Ezen igények és fejlődési lehetőségek kielégítése, illetve megvalósítása érdekében az elmúlt másfél év során megalakult a szakhoz tartozó Gyógyszerészi Biológiai Tanszék (2012), Gyógyszeres Terápiás Tanszék (2012) és a Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék (2013). E tanszéki fejlesztések bizonyára nem valósulhattak volna meg a PTE és a PTE, ÁOK rektori, illetve dékáni vezetésének támogatása nélkül, amit a szak vezetősége nevében ezúton is megköszönök.

A képzési profil szélesítése érdekében az év tavaszán – az újonnan alakított tanszékek aktív részvételével – a szak megkezdte a négyeszetes Biotechnológia M.Sc. Gyógyszerbiotechnológia szakirányú képzés pécsi akkreditációs anyagának összeállítását. Az akkreditációs kérelmet és dokumentációt a szak vezetése a 2013. szeptemberi PTE, ÁOK, Kari Tanács ülésén szándékozik betervezni, és sikeres akkreditációs eljárást követően a képzést 2014 szeptemberétől megindítani.

Az új tanszékek megalakulása és az új képzési formák megindítása elhárítja minden formai akadályát a szak régen megfogalmazott, önálló karrá válási igényének. A szak karosítási dokumentumtervezetét a szak vezetése az elkövetkező hetekben adja át a PTE, ÁOK, dékáni vezetésének.

Tisztelt Gyógyszerészdoktorok! A gyógyszerészet, a gyógyszerek tudománya mindig sokoldalú elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását követelte meg. Ezt az igényt igyekszik kielégíteni a szak vezetése is új képzési formák indításával, valamint új diszciplínáknak a kurrikulumba történő integrálásával. Esküszövegükre emlékezve azonban ne feledkezzenek meg, hogy a betegek gyógyulása és egészségük védelme érdekében a diplomával együtt jár az állandó önképzés és továbbképzés szükségessége. A szakmai hiányosság – bármilyen segítőkész szándékkal társul – helytelen döntésekhez vezethet, vagy mindössze azt eredményezi, hogy elmulasztjuk embertársaink figyelmét felhívni olyan részletekre, melyek elősegítenék gyógyulásukat!

Mint tudják, az egyetem rangját a tanári kar és a végzett hallgatók szakmai elismerései adják. A végzett gyógyszerészek, szakgyógyszerészek tudásának minősége rendkívül fontos a képzés megítélésében. Mindannyian azt akarjuk, hogy a lehető legjobb szakembereket neveljük. E céljaink megvalósításában a kis létszámú, ám magas szakmai elkötelezettségű szakembereket foglalkoztató szakintézetünk igen

nagy feladatokat vállalnak. E felemelő pillanatban magas szintű, lelkiismeretes oktatói munkájukért mindannyiunknak ezúton is szeretnénk köszönetet mondani.

Új diplomások avatási ünnepségén az üzenet elsősorban az ünnepletteknek és az ünnepltekről kell, hogy szóljon. Meg kell azonban emlékezni az új diplomások szüleitől is, akik áldozatkészségükkel, sokuk esetében gyógyszerészként szakmai tanácsokkal egyengették eddigi tanulmányaikat és gondoskodnak pályakezdésük zökkenőmentes indításáról is. Kedves Szülők, és Családtagok! A kar és a szak vezetősége nevében köszönetünket fejezzük ki Önöknek, hogy gyermekeiket sok áldozat és nem kevés nehézség árán kitüntető figyelemmel nevelték fel, készítették fel egyetemi tanulmányaikra, és támogatták egyetemi tanulmányaikat! Köszönjük mindezt Önöknek!

Tisztelt Gyógyszerészdoktorok! Bízom benne, hogy sikeres szakmai pályafutásuk gyakran fog kapcsolódni a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Szakának oktatóihoz. Munkájuk során bármilyen szakmai problémájuk merül fel, keressék fel volt tanáraikat, forduljanak a jövőben is bizalommal az alma materhez! A szak minden oktatója nevében kívánom Önöknek, hogy életpályájuk sikeres legyen, hogy hivatásuk és magánéleti boldogságuk sok örömet okozzon életükben!

Dear Mr Dean, Honourable Professors, Colleagues, Medical Biotechnologists, Dear Guests

It is my great pleasure to greet graduating Medical Biotechnologists the second time running.

Compared to last year, the number of Medical Biotechnologists graduating in 2013 has nearly doubled, but in absolute numbers still remains relatively small. Our intention is this however, as such laboratory work intensive programme cannot be taught for hundreds of students.

The success of the programme can be measured in two different ways. Success of our students landing in jobs or further post-graduate PhD programmes of their choices or in the number of applications for the programme.

I am pleased to announce that both figures are on the rise. Some of our students are staying to increase the research power of the University, while others are leaving for thought after PhD programmes to spread the word of our success in Europe. This year some of our graduates have already been accepted into PhD programmes in Vienna, Graz, Hamburg and Lausanne.

The number of applicants is also on the rise. Just from Hungary it has tripled, while from foreign countries has doubled. Not surprisingly, we increase the contacts with other Universities to increase the choice for further specializations. Therefore apart from Finland, Croatia, and the UK, we have new contacts in France (Paris), Switzerland (Geneva), Italy (Bologna) and Estonia where not just our students can visit laboratories and study, but their students are also wishing to come to Pecs to do laboratory work or even to complete their diploma work. This, I believe, is a great compliment for the work of our professors teaching in the programme.

Finally, I would like to thank the graduates for their enthusiasm and relentless hard work during the past two years and congratulate them on their successful graduation. I'd like to wish them success in their careers and happiness in their personal lives.

Judit Pongrácz

Orvostudományi diplomaátadó ünnepség

Pécs, 2013. július 6.

Dr. Miseta Attila dékán beszéde

Tisztelt Rektor Úr, Kedves Kolléganők és Kollégák, Kedves Vendégeink!

„Akit az istenek nem szeretnek annak a tanári hivatást adják.” Mondja az ősi latin mondás! Végig nézve avatandó kollégáink sorain, visszatekintve a sok és nehéz tanulmányra, a szigorú vizsgákra, a tanárok részéről a felkészülés nehézségeire, az elkerülhetetlen problémákra, a számos, az oktatás, gyógyítás és kutatás területén fellépett gondra, talán egyet is érthetnénk ezzel. Mégis szép volt, mégis ez az életünk!

„Az élet nem más mint fejlődés, nem magunkért vagyunk, hanem gyermekeinkért, (tanítványainkért), s egész jelenünk csekélység” (Babits). Az iskolában az egyetemen a tanár-, diák kapcsolat a meghatározó, a mi szakmánkban pedig különös, személyes jelentőségű is.

Azért magunkat felmentenünk nem szabad, s bár igaz az, hogy a jövő országába tekintünk, tetteink és felelősségünk is nagy. Ilyenkor bizonytalan vagyok, hogy meg tudott-e felelni az alma mater a kihívásoknak. Teljesen bizonyosan nem. Lehetne mondani, hogy a magyar orvoskollégák külföldön is keresett munkatársak, de vajon a legtöbbet, a legjobbat adtuk e?! Bizonyosan nem... Kérem ezért, hogy a diploma átvétele után gyengeségeinkből, fogyatékosságainkból éppúgy okuljanak, mint erősségeinkből. Azért, hogy Önök jobb orvosok lehessenek mint mi. Önök most lassan átterülnek a másik oldalra. A jövő nemzedékeit már Önök fogják oktatni. Hiszik vagy nem, de akkor is így lesz ez, ha nem egyetemi katedra szakmai pályafutásuk fő célkitűzése; a mi szakmánkban minden kolléganő és kolléga példakép, erősíti vagy éppen rontja a szakma reputációját. A hoz-

Dr. Bódis József rektor

Dr. Miseta Attila dékán

zá betérő betegek, a munkatársak viszik el hírét, ami a köznyelvben felerősödve bizony bizonyosan nagy hatással lehet.

Hamarosan szülők lesznek, ha már nem azok! Önöknek is megtapasztalni kívánom azt az érzést, hogy ha sok mindent elrontottunk is, van egy következő generáció, ami hozzánk kötődik és mindent helyrehozhat! Valójában az egész társadalom dolgozik a következő generáció nevelésén. Ne feledjék, hogy a fiatalokban nemcsak a lelkesedés nagyobb, de az az erkölcsi kétely pusztítóbb, a rosszindulat is erősebb, ezért a számukra mutatott példa különös fontosságú, semmivel nem pótolható.

Önök most olyan diplomákat kapnak melyek világszerte megbecsültek. Kérdemelték, gratulálok! Gondoljanak most azokra is, akik Önöket ennek elérésében segítettek: szüleikre, rokonaikra, támogatóikra. Köszönjék meg méltóképpen! Lehet ez a várva várt elválás az alma matertől, de egész életük egy igen fontos szakasza Önöket már visszavonhatatlanul köti hozzánk. Mert az alma mater mi vagyunk, Önök, mi tanárok és elődeinknek a hosszú sora. „Nem a falak hanem a tanárok tudása és szelleme az, ami az egyetemet egyetemmé teszi”.

Ne feledjék azt sem, hogy Önök a magyarok tágabb családjához is tartoznak. Igaz, külföldön is jól boldogulhatnak, de otthon itt vannak.

Sok kihívással kell szembenézniük. Talán a legkönnyebb a biztos anyagi háttér megteremtése, meglehet ez sem mindig könnyű. Tartsanak mértéket! A forintok vagy eurók csörgése ne terelje el figyelmüket arról, hogy Önök a társadalom elitje, s hogy ennek a státuszának a fenntartása csakis áldozatos szakmai munkával, holtig való tanulással, a szociális és társadalmi problémák iránti odafigyeléssel tartható fenn. Tudományunk gyorsan fejlődik, az új ismeretek befogadása komoly munkát kíván! Természetesen nem aszkétákat vagy szerzeteseket nevelünk. Szükség van a következetes keménységre, de csak annyit tudunk ebből megvalósítani amennyit magunkkal szemben is képesek vagyunk gyakorolni.

Sose feledjék, hogy tudományaink sok tekintetben gyakorlatiasak, azaz könyvből csak az alapok sajtíthatók el. Fontos az is, hogy tudásukat gyakorló orvosként vagy a laboratóriumban tovább adják!

A magyar társadalmi körülmények nem jók, de, hogy javulnak-e, az bizony nem csekély mértékben Önökön is múlik. Ne keressék a kifogásokat, ne csak kritizáljanak, hanem vegyenek aktívan részt hazájuk építésében. A sokakban fellelhető kritikai szellem, bizony csak ritkán párosul a problémákat megoldani akaró aktív szemlélettel. Azt hiszem világos, hogy Magyarországon mindenki kiváló szakértője minden olyan kérdésnek, melyet nem neki kellene megoldani. Legyenek jók, de következetesek és kitartók is. Az engedékenység nem azonos a jósággal.

Szoktuk mondani, hogy a mai fiatalok már nem olyanok mint régebben. Sajnos ránk is mondták ezt az idősebb kollégák, sőt a tanári testületre is elhangzanak ilyen megjegyzések. Igen vannak inkább tudósok, vannak inkább kiváló gyógyítók és vannak akik az oktatásban emelkednek ki leginkább. Biztosan állít-

hatom, hogy nemzetközileg is kiváló, országosan pedig kiemelkedő színvonalú oktatói kartól tanulhattak. Amit jól csináltunk arra emlékezzenek, ha valami rossz volt arra is, de csak azért, hogy Önök majd még jobbak legyenek!

Emlékezzenek az alma materre, emlékezzenek Pécsre! Jó egészséget, hosszú és eredményes életet kívánva nem búcsúzom. Hanem a viszontlátásra! A magunk részéről pedig csak azt mondhatom, hogy akit az istenek szeretnek, annak a tanári hivatást adják!

Mikós Nyitrai:

Graduating Students of the Class of 2013,
Distinguished Guests, Dear Colleagues, Ladies and Gentlemen!

First, let me congratulate you on behalf of the University of Pécs Medical School for successfully completing your medical training! The years you spent at the Medical School have proven that you are ready for the challenges you will face in your medical profession. We – your teachers and now colleagues – are confident that the knowledge you gained at the Medical School will help you through the many years of your professional activities.

In the last six years your life was organised around one major aim; to obtain your diploma. You went through difficult periods, long nights and days studying various subjects, and tough exams to fulfil this aim. You have also changed in many aspects. As Professor Abraham Verghese said „Students undergo a conversion in the third year of medical school – not pre-clinical to clinical, but pre-cynical to cynical.” However, now you are standing here after achieving your aim. You are probably all very happy. A few of you may also feel a bit of emptiness deep in your soul. Its normal in these situations and you have no reasons to worry about it. From now you will have a new aim every day, every new patient is a new problem to solve. You will have to give the much needed help the patients expect from you. It will be often challenging to make sure that these upcoming days are finished with the good feeling; you gave your best. I wish you always find the right solutions and treatments in these every day fights and efforts!

The diploma you just received is much more than a piece of paper. Now you are the doctor of medicine. We have equipped you with the most advanced, high-tech, modern medical knowledge and skills available in the world. But what will make the difference in your success as medical doctors is what comes from your heart, calling on those qualities instilled in you early in your life from your family and others around you!

Dear new graduates, young doctors.

Today is one of the most important milestones in your lives. When you became a medical doctor, at the same time you also became the messenger of the University of Pécs Medical School. We hope you will never loose the Medical School from your heart. You are the best and most valid sources of information regarding the quality of the education in Pécs, regarding the beauty of the lives of the students, and of course, regarding the difficulties one has to face when preparing for the lectures, practicals and exams. Wherever you go after leaving the Medical School keep it in your mind, and help us further increase the reputation of our great school.

I am sure that you will leave Pécs today with great plans of your own. Setting a plan for your life is a good thing – it keeps you focused on the future, and gives you a standard against which you can measure your progress. Life gets empty without dreams. I wish you good luck for completing your plans and achieving your dreams.

And again, the most important thing for me to say today is CONGRATULATIONS to everyone who is receiving a diploma. You are young, full with energy and ambitions and received a high level of medical education. Always be proud of your Medical School and make us proud of you in the subsequent years!

I wish you all the best!

Dr. Nyitrai Miklós

Dr. Ohmacht Róbert

Róbert Ohmacht:

Magnifizenz Domine Rektor, Eure Spektabilität Herr Dekan, sehr geehrte Professoren, Liebe Absolventen, Verehrte Gäste, meine Damen und Herren!

Ich gratuliere Ihnen als erster im Namen der Medizinischen Fakultät der Universität Pécs zum erfolgreichen Abschluss Ihrer medizinischen Ausbildung! Ihre Professoren sind voller Zuversicht, dass das hier erworbene Wissen, Sie durch die Herausforderungen des medizinischen Berufes helfen wird.

Zum Arztsein gehören: Idealismus und Motivation, vernetztes und ganzheitliches Denken, Geschicklichkeit und Ausdauer, sowie menschliches Einfühlungsvermögen ihren Patienten gegenüber. Es ist eine große Verantwortung, aber wenn sie ihr Wissen richtig einsetzen, finden sie auch den Weg zur Lösung Ihrer Aufgaben.

Sie werden schnell erkennen, dass das Diplom viel mehr ist, als nur ein Stück Papier.

Ihre Patienten werden Ihnen ihr Leben, das Leben ihrer Kinder oder das ihrer Eltern in die Hände legen. Sie haben die Macht, zu helfen und zu heilen.

Ein Arzt zu sein verlangt heute mehr, als jemals zuvor. Sie haben noch eine lange praktische Ausbildung vor sich, verbunden mit vielfältigen Aufgaben, aber auch mit langen Arbeitszeiten und viel Bürokratie. All dies darf Ihre Begeisterung nicht mindern.

Ich wünsche Ihnen, dass Sie in der Zukunft noch gute Freunde finden, eine eigene Familie, und schließlich auch Kinder haben. Das Gleichgewicht zwischen Beruf und Privatleben wird der Schlüssel zu Ihrem Erfolg sein. Sie wurden heute zu einem Arzt, und zugleich zu einem Bote der Medizinischen Fakultät. Wir hoffen, dass Sie Pécs immer im Herzen tragen werden, und die vielen Erfahrungen und Erinnerungen, die Sie in dieser schönen Stadt gesammelt haben, nie vergessen.

Ich bin mir sicher, dass Sie heute Pécs mit großen Träumen verlassen. Träume sind Pläne der Zukunft! Ich wünschen Ihnen viel Glück für die Verwirklichung Ihrer Pläne und Erfüllung Ihrer Träume.

Ich sage nochmals: Herzlichen Glückwunsch an alle Absolventen.

Sie haben für dieses Diplom hart gearbeitet, Sie und Ihre Familie und Freunde können sehr stolz auf Ihre Leistungen sein.

Ich wünsche Ihnen alles Gute!

Felavatták a Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karának végzős hallgatóit

A frissen végzett fogorvos- és gyógyszerészdoktorok valamint orvosi biotechnológusok június 29-én tehetek esküt és vehették át diplomájukat, július 6-án az általános orvosok avatása zajlott le. A Dr. Romhányi György Aulában tartott ünnepségeken 196 orvos, 37 fogorvos, tett esküt, 26 gyógyszerész, nyolc biotechnológus vehette át diplomáját, közülük 79-en külföldi állampolgárok. A Karon először végeztek szakfordító tolmácsok, ezért ők is ünnepélyes keretek között vehették át az oklevelüket. A két éves időtartamú szakirányú továbbképzési programunkra a diploma megszerzését követően jelentkezhetnek a hallgatók.

2013-ban az ÁOK-on végzettek

	magyar	angol prog.	német prog.	Összesen
ÁOK	125	63	8	196
FOSZ	29	5	3	37
GYOSZ	26	0	0	26
Medical Biotechnology	8	0	0	8
Szakfordító tolmács (oklevél)	2	0	0	2

A orvosok közül magyar programon kilenc, angol programon egy, a gyógyszerészek közül szintén egy fő végezte el summa cum laude tanulmányait. Kapcsolódó képgalériáinkat a <http://aok.pte.hu/index.php?page=galeria&gid=347&nyelv=hu> (Fogorvos-, gyógyszerészdoktor és orvosi biotechnológus diplomaátadó ünnepség) és a <http://aok.pte.hu/index.php?page=galeria&gid=348&nyelv=hu> (orvosdoktorok avatása) címeiken tekinthetik meg.

Az ünnepségen a kar és az egyetem vezetése köszöntötte a végzetteket és azok megjelent családtagjait, hozzátartozóit. Az eskü szövegét az orvossá avatottak a régi hagyományok felélesztésének szellemében ismét latinul mondták el, amely egyben azt is jelentette, hogy a magyar és idegen nyelvű képzési programokon végzettek együtt tehetők le az esküt, tovább erősítve a szakmai összetartozás gondolatát is.

A pécsi karok közül egyedül az Orvostudományi Kar növelte a felvettek számát

Jelentősen növelte hallgatói számát a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara (PTE ÁOK), egyedül a PTE karai közül. A növekedés annak fényében nem meglepő, hogy az orvoskar évek óta egyre több fiatalat vonz, ám a jelentkezési kedv nagymértékű visszaesése közepette remek eredmény.

Nem okozott gondot az államilag finanszírozott helyek feltöltése a pécsi orvoskaron, ahol úgy sikerült összességében mintegy tíz százalékkal növelni a felvettek számát, hogy a minőségi követelményekből sem kellett alább adni. A tavalyi évhez képest huszonnál több államilag finanszírozott hallgató kezd meg tanulmányait szeptemberben az orvoskaron, ami 2011-es számokhoz viszonyítva hetvennél több elsőévest jelent.

Az évek óta tartó kedvező trend ellenére egyáltalán nem volt biztos a további növekedés, hiszen a felsőoktatás átalakítása körüli bizonytalanságok miatt idén jelentősen csökkent a jelentkezők száma, tizenötezerrel kevesebben kívántak továbbtanul-

ni, mint egy évvel korábban, két éves távlatban pedig majdnem 50 ezerrel lett kevesebb jelentkező. Mindez a felvettek számának jelentős visszaesésével járt a felsőoktatás legtöbb területén; a PTE viszonylatában egyedül az orvoskar volt képes legyűrni a kedvezőtlen körülményeket és országos szinten is kevés hasonló intézmény van.

Miseta Attila, a PTE, ÁOK dékánja szerint az eredmény egyrészt annak köszönhető, hogy az egészségügyi képzést továbbra is támogatja a kormányzat, ám legalább annyira fontos, hogy a fiatalok érdeklődése is megmaradt ezen területek iránt, hiszen egy frissen végzett orvos, fogorvost avagy gyógyszerészt nem fenyeget munkanélküliség – bár mindez sajnos több esetben azt jelenti, hogy a fiatal szakemberek külföldön próbálnak szerencsét piacképes tudásukkal. Az orvoskar első embere úgy véli, hogy az évek óta tartó növekedés másik oka abban keresendő, hogy nem adtak alá a minőségi képzésből; bár a ponthatárok csökkentése

révén lehetőség lett volna még több hallgatót felvenni, inkább a szint megtartása mellett döntöttek; egyfajta „egészséges konzervatívizmus” jellemzi a kart ebből a szempontból a dékán szerint. A bejutáshoz szükséges pontszámok így is csökkentek némileg, ám mindennek elsődleges oka a pontszámítási módszer megváltozása.

Elsősorban az általános orvosi és a gyógyszerészeti szakok iránt nőtt az érdeklődés, fogorvosi szakra a tavalyihoz képest valamivel kevesebb hallgatót vettek fel államilag finanszírozott formában, ám ezt teljes mértékben ellensúlyozták az önköltséges helyekre felvettek. Tovább nőtt az érdeklődés a speciális orvosi biotechnológia mesterképzés iránt is, ahol 11 fő kezd meg tanulmányait néhány héten belül.

Üröm az örömben, hogy míg az érdeklődés töretlen a pécsi orvoskar iránt, az anyagi lehetőségek évről-évre romlanak. 2008 óta folyamatos az állami finanszírozás relatív csökkenése, mondja Miseta Attila, idén pedig jelentős csapást jelentett a tudományos normatíva csökkenése – miután a PTE nem kiemelt, hanem „csak” kutatóegyetemi címet kapott, így kevesebb ilyen forrás jut az orvoskara is. A csökkenő támogatást a változatlanul népszerű idegen nyelvű képzésekből lehet részben kompenzálni, ám a hallgatók számát a minőség megtartása mellett nem lehet a végtelenségig növelni, ráadásul a pécsi orvoskar a többi magyarországi orvosképző

A felvettek számának alakulása a Pécsi Orvostudományi Karon

Forma	Kapacitás	Támogatott felvett		Önköltséges felvett		Összesen	
		tám.	idén	tavaly	idén	tavaly	idén
Orvosi szakok	330	309	278	14	19	323	297
Biotechnológia	18	11	10	0		11	10
Összesen:	348	320	288	14	19	334	307

A PTE, ÁOK-ra felvettek szakok szerinti megoszlása Létszám

általános orvos	214
fogorvos	47
gyógyszerész	62
orvosi biotechnológia (angol nyelven)	11

intézményhez hasonlóan elsősorban a magyarországi orvosutánpótlás biztosításán dolgozik.

Megtelnek az idegen nyelvű képzések is

Bár az idegen nyelvű képzések felvételi eljárása még nem zárult le, az már biztos, hogy nem lesz gond a helyek feltöltésével, hiszen továbbra is négyszeres a túljelentkezés az angol és a német nyelvű képzési programokra, így a több mint 300 magyar fiatal mellett mintegy 400 külföldi hallgató kezd meg szeptem-

bertől tanulmányait az orvoskaron a világ minden tájáról érkeve. Az egész ország gazdaságára ösztönzően ható idegen nyelvű orvostudományi képzés további bővítése csak állami források bevonásával lenne megoldható, ám a magyarországi orvostudományi képzőhelyek kitartható lobbizása és a deklarált kormányzati szándék ellenére egyelőre semmi sem történt ezen a téren.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2013. július 01.

1. Doktori ügyek

1/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Kilián Balázné Raics Katalin I. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 4 órás közalkalmazotti jogviszony létesítésének engedélyezését kéri (MTA-PTE „Nagyintenzitású Tera-hertz Kutatócsoport”). Az állami ösztöndíjas nappali tagozatos hallgató a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 44.§ alapján hallgatói munkaszerződés alapján képzési program keretében, vagy a képzési programhoz közvetlenül nem kapcsolódóan az intézményben vagy az intézmény által alapított gazdálkodó szervezetben vagy külső gyakorlóhelyen végezhet munkát.

Dr. Nagy Tünde I. éves PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) tényleges témavezetője dr. Kőszegi Tamás egyetemi docens. A hallgató tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Hosszú Zsolt I. éves PhD-hallgató (Neurológiai Intézet) tényleges témavezetője dr. Illés Zsolt egyetemi tanár és dr. Balás István egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Kun József III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálok, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

1/b Önköltséges (levelezős) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Bálint Lóránt Csaba (Marosvásárhely) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Illés Tamás egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Farkas László egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Hormay Edina (Élettani Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Lénárd László egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Karádi Zoltán egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Csetényi Bettina (Élettani Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Lénárd László egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Karádi Zoltán egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Heim Szilvia (Családorvostani Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Kállai János egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Karádi Kázmér egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Rendeki Szilárd (AITI) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Horváth Örs Péter egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Szántó Zalán egye-

temi adjunktus és dr. Molnár F. Tamás egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Haragh Attila (Kaposvár) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Botz Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Hunyady Béla egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kálmán Terézia Zsuzsanna (Bajcsy-Zsilinky Kórház Budapest) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni dr. Botz Lajos egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Hunyady Béla egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Balogh Erika (Orvosi Népegészségtani Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a †dr. Ember István egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Kiss István egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Németh Katalin (Orvosi Népegészségtani Intézet) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a †dr. Ember István egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető dr. Kiss István egyetemi tanár). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Horváth-Sarródi Andrea levelező hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Bakó Péter levelező hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Buzási Péter levelező hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) PhD-tanulmányainak halasztását kéri 2013. szeptember 1-től 2014. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Varga Zsófia Katalin levelező hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) tényleges témavezetője dr. Kovács L. Gábor egyetemi tanár mellett dr. Czéh Boldizsár tudományos főmunkatárs. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Hidvégi Erzsébet Valéria levelező hallgató (Szolnok, Szívgyógyászati Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálok, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Sikorszki László levelező hallgató (Miskolc) értekezésének védeése 2013. június 7-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Woth Gábor László levelező hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) értekezésének védeése 2013. június 10-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

1/c Egyéni felkészülők ügyei

Tékus Valéria egyéni felkészülő (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet) tényleges témavezetője dr. Helyes Zsuzsanna egyetemi tanár és dr. Pethő Gábor egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja. Nevezett elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Sütő Balázs egyéni felkészülő (Sürgősségi Orvostani Tanszék) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Tóth Ildikó egyéni felkészülő (AITI) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Aradi Mihály egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) korábban kijelölt szigorlati bizottsági elnöke a feladatot külföldi útja miatt nem tudja vállalni. A javasolt új szigorlati bizottsági elnök kijelölése megtörtént.

Kardos Roland egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) elkészítette értekezését. Az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Bátor Judit egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) szigorlata 2013. június 27-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Bognár Eszter egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) szigorlata 2013. június 27-én 90%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Szalay László Csaba egyéni felkészülő (Élettani Intézet) szigorlata 2013. július 1-jén 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Tóth Péter József egyéni felkészülő (Kórélettani Intézet) értekezésének védelme 2013. június 3-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Baracs József egyéni felkészülő (Sebészeti Klinika) értekezésének védelme 2013. június 6-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Tóth Imre egyéni felkészülő (Miskolc) értekezésének védelme 2013. június 7-én 92%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Nagy Bernadett egyéni felkészülő (Élettani Intézet) értekezésének védelme 2013. június 10-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Almási Attila egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) értekezésének védelme 2013. június 17-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Balatonyi Borbála egyéni felkészülő (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) értekezésének védelme 2013. június 18-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Pörzsi Zsuzsanna egyéni felkészülő (Budapest) értekezésének védelme 2013. június 25-én 90%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Vargáné Biró Ildikó egyéni felkészülő (Bioanalitikai Intézet) értekezésének védelme 2013. június 27-én 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

2. PhD felvételi

2013. június 20-28 között lezajlott a szóbeli felvételi elbeszélgetés. Az alább nevezettek felvételét engedélyezte a DHT:

Altbacher Anna	Dr. Komoly Sámuel (dr. Janszky József)
Ács Kamilla dr.	Dr. Deli József (dr. Horváth Györgyi, dr. Helyes Zsuzsanna)
Barth Zoltán dr.	Dr. Koller Ákos
Biró Katalin dr.	Dr. Tóth Kálmán
Csabai Tímea Judith	Dr. Szekeres Júlia
Cseh Anna Mária dr.	Dr. Sümegei Balázs (ifj. dr. Gallyas Ferenc)
Csekő Kata dr.	Dr. Pintér Erika (dr. Helyes Zsuzsanna, dr. Szabó Imre)
Dancs Korinna dr.	Dr. Koller Ákos
Emyey Balázs dr.	Dr. Kállai János (dr. Füzési Zsuzsanna)
Feller Diána	Dr. Németh Péter (dr. Pongrácz Judit, dr. Helyes Zsuzsanna)
Fülöp Balázs Dániel dr.	Dr. Csernus Valér (dr. Reglődi Dóra, dr. Tamás Andrea)
Füredi Nóra Judit	Dr. Pintér Erika (dr. Pétervári Erika)
Gács Boróka	Dr. Kállai János (dr. Csathó Árpád)
Horváth Andrea dr.	Dr. Komoly Sámuel (dr. Dóczi Tamás, dr. Bogner Péter)
Horváth Marianna	Dr. Emődy Levente (dr. Schneider György)
Horváth – Szalai Zoltán dr.	Dr. Miseta Attila (dr. Kőszegi Tamás)
Kardos Dániel József dr.	Dr. Horváth Örs Péter (dr. Vajda Péter)
Kincses Péter Zoltán	Dr. Kállai János
Kohl Zoltán dr.	Dr. Németh Péter (dr. Boldizsár Ferenc)
Kustán Péter dr.	Dr. Miseta Attila (dr. Kőszegi Tamás, dr. Mühl Diána)
László Eszter dr.	Dr. Csernus Valér (dr. Reglődi Dóra)
Lovig Csenge dr.	Dr. Horváth Örs Péter (dr. Gyulai Rolland)
Meiszerics Zsófia dr.	Dr. Koller Ákos (dr. Gaszner Balázs)
Mikó Alexandra dr.	Dr. Pintér Erika (dr. Székely Miklós, dr. Pétervári Erika)
Payrits Maja	Dr. Pintér Erika (dr. Szőke Éva)
Riba Ádám dr.	Dr. Tóth Kálmán (dr. Halmosi Róbert)
Scheich Bálint dr.	Dr. Pintér Erika (dr. Helyes Zsuzsanna)
Schlégl Ádám Tibor dr.	Dr. Horváth Örs Péter (dr. Than Péter)
Szabó András	Dr. Melegh Béla
Szujó Szabina dr.	Dr. Kovács L. Gábor (dr. Mezösi Emese)
Tenk Judit dr.	Dr. Pintér Erika (dr. Balaskó Márta)
Tomyos Adrienn dr.	Dr. Koller Ákos (dr. Komócsi András)
Tótsimon Kinga dr.	Dr. Tóth Kálmán
Varga Ádám dr.	Dr. Horváth Örs Péter (dr. Szakály Péter)
Varga Edit	Dr. Miseta Attila (dr. Sipos Katalin)
Vágvölgyi Réka	Dr. Kállai János

3. Egyebek

■ *Dr. Sümegei Balázs* egyetemi tanár, dr. Kálai Tamás egyetemi tanárt (Szerves- és Gyógyszerkémiai Intézet) és dr. Veres Balázs egyetemi adjunktust (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) tisztelettel szeretné megjelölni az Interdiszciplináris Orvostudományok Doktori Iskolában. Kérését a DHT támogatja.

■ *Dr. Sümegei Balázs* egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Porpáczy Zoltán egyetemi docent (Igazságügyi Orvostani Intézet). A téma címe: Designer drogok extrakciója és analízise humán biológiai mátrixokból. Kérését a DHT támogatja.

■ *Dr. Németh Péter* egyetemi tanár kreditpont megállapítását kéri az „Update and new concepts in basic and translational immunology” továbbképzésen részt vevő és sikeresen vizsgázó PhD-hallgatók részére. A DHT 1 kreditpont beszámítását engedélyezi.

■ *Dr. Pintér Erika* egyetemi tanár kreditpont megállapítását kéri a Szentágothai Szemináriumokon (2013/2014 tanévben havonta két óra) részt vevő és sikeresen vizsgázó PhD-hallgatók részére. A DHT 4 kreditpont beszámítását engedélyezi.

■ *Dr. Bogár Lajos* egyetemi tanár „Parenchymás szervek akut és krónikus sérülései, következmények: a diagnosztika és a terápia eszköztára” című PhD-program indítási kérelme. Az opponensek és az illetékes Doktori Iskola véleményét figyelembe véve a DHT akkreditálta a doktori programot.

■ *Dr. Ember István* egyetemi tanár sajnálatos korai elhunytja miatt az általa vezetett „Daganatok molekuláris epidemiológiája” című doktori program keretében kidolgozandó témák vezetését dr. Kiss István egyetemi tanár kérésének megfelelően Ő veszi át.

Doktorjelölti jogviszony: A doktorjelölti jogviszony a doktori fokozatszerzési eljárásra történő jelentkezés a PTE ÁOK DHT általi elfogadásával jön létre.

A jelentkezéshez szükséges anyagok:

- 180 kreditpont igazolása
- kettő nyelvvizsga-bizonyítvány (az egyik államilag elismert angol középfokú C típusú nyelvvizsga-bizonyítvány)
- a dolgozat alapjául szolgáló legalább egy társszerzős impakt faktoros cikk
- MTMT adatbázis feltöltése
- a program- és témavezető javaslata
- előbírálati dolgozat (minimum 20 oldal, saját tudományos tevékenység felsorolásával; dolgozat alapjául szolgáló és egyéb tudományos tevékenység elkülönítése).

Idegen nyelvű nappali PhD-képzés indítása.

A részletek kidolgozása után dönt a tanács.

Dr. Fischer Emil

egyetemi tanár
a PTE, ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

Magyar Rektori Konferencia

Balog Zoltán

Miniszter

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Tisztelt Miniszter Úr!

A kormányzati szervek a Magyar Rektori Konferencia (MRK) részére véleményezésre általában megküldik mindazon előterjesztések tervezetét, amelyek a felsőoktatással, a közoktatással, a kutatás-fejlesztéssel, az innovációval, vagy éppen a technológiapolitikával kapcsolatosak. Évente több mint félszáz anyagról egyeztet a Magyar Rektori Konferencia a felsőoktatás szereplőivel, összegzi véleményüket, segítve ezzel az EMMI és a társszervek munkáját. A megkereséseknek megfelelően a Magyar Rektori Konferencia, átértékelve felelősségét, minden esetben határidőben meg is küldte véleményét és javaslatait az előterjesztők részére.

Éppen ezért nehezen magyarázható, hogy vajon miért éppen a felsőoktatást érintő törvényjavaslatok azok, melyekkel kapcsolatos szakmai véleményére nem tart igényt a felsőoktatás-politika. Éppen a Felsőoktatási Kerekasztal keretében a felsőoktatás jövőjéről megkezdett érdemi egyeztetések tükrében tartjuk méltánytalannak és elfogadhatatlannak azt, hogy a felsőoktatás szabályozására vonatkozó egyes törvények módosításáról nagy terjedelmű – a felsőoktatást is érintő – törvényjavaslat kerül benyújtásra az Országgyűlés részére anélkül, hogy arról az MRK érdemben kifejtette volna álláspontját. Mindössze egy rövid tájékoztatás keretében, egy nappal azelőtt, hogy a Kormány megtárgyalta azt, volt módjában a Felsőoktatási Kerekasztal résztvevőjeként tudomást szereznie a tervezet léteiről.

Kérem Miniszter Úrtól, hogy a jövőben a Felsőoktatási Kerekasztal keretében tapasztalt jó szándékú együttműködés jegyében szíveskedjék a felsőoktatást érintő előterjesztéseket a Magyar Rektori Konferencia részére is megküldetni. Meggyőződésem, hogy nemcsak a formális egyeztetésekre, hanem, – mint ahogy azt az MRK-nak a Felsőoktatási Kerekasztal keretében mutatott konstruktív és aktív, szakmai javaslatokat is tevő hozzáállása is egyértelművé teszi – elsősorban érdemi párbeszédre és további szakmai egyeztetésekre van szükség.

Budapest, 2013. május 14.

Prof. Mezey Barna

elnök

A Magyar Rektori Konferencia állásfoglalása a rektorválasztásról

Az egyetemi autonómia az európai felsőoktatás több évszázados értéke, melybe nemcsak az oktatási, kutatási autonómia tartozik, hanem az intézmény felelős vezetőinek kiválasztása is.

Az európai országokban a felsőoktatási intézmények maguk választják meg vezetőiket, köztük a rektort is. A nemzeti felsőoktatási törvényben rögzített szabályozás szerint a magyar állami egyetemek és főiskolák nem választhatják meg felelős vezetőiket. Amennyiben azonban nem a legnagyobb belső támogatottságú jelölt kapja meg a rektori megbízást, az morális válsághoz vezet és ellehetlenítheti az intézmények irányítását is.

A Magyar Rektori Konferencia (MRK) nem tartja elfogadhatónak a rektorválasztás eljárásának jelenlegi törvényi szabályozását, azt, hogy a rektorjelölt személyéről nem a szenátus dönt. Az MRK, a HÖÖK, a gazdasági szereplők és a szakszervezet részvételével működő Felsőoktatási Kerekasztal egyhangúlag javasolta a felsőoktatás-politikai kormányzatnak, hogy a szabad rektorválasztás rendszerét állítsák vissza. Az EMMI és a HÖÖK januári megállapodása tartalmazza is az Emberi Erőforrások Minisztériuma ilyen irányú elkötelezettségét.

Az MRK megérti és elfogadja az állam azon igényét, hogy az egyes felsőoktatási intézmények stratégiai céljainak meghatározásában, valamint gazdálkodásának ellenőrzésében az eddigieknél nagyobb szerepet kíván vállalni. Ennek eszközeként terjesztette a Magyar Rektori Konferencia a Felsőoktatási Kerekasztal résztvevői elé azt a javaslatot, hogy az állam Fenntartói Testületen keresztül elégítse ki ezen igényét. A Felsőoktatási Kerekasztal egyhangúlag egyetértett a javaslattal és kidolgozta a Testület részletes feladatkörét is.

A Magyar Rektori Konferencia nem támogatja azt a jelenlegi jogi szabályozással ugyan nem ellentétes, ám legitimációhiányos eljárást, melyben a kinevezésre jogosult elé nem a legnagyobb intézményi egyetértéssel bíró, a szenátus által többségi szavazattal elismert jelöltek kerülnek fel.

A Magyar Rektori Konferencia egyhangúlag kéri a szabad rektorválasztás biztosítását, ezzel egyidejűleg támogatja a Fenntartói Testület létrehozását. A Magyar Rektori Konferencia javasolja, hogy az ezzel kapcsolatos konkrét törvénymódosítási javaslatot a Felsőoktatási Kerekasztal tárgyalja meg és a felsőoktatási kormányzat szeptemberig terjessze az Országgyűlés elé.

Budapest, 2013. május 13.

Forrás: www.pte.hu

Magas rangú állami kitüntetések a nemzeti ünnep alkalmából

Az államalapítás ünnepének alkalmából a Pécsi Tudományegyetem több oktatója is magas rangú állami kitüntetésben részesült.

Magyar Érdemrend Tisztikeresztje polgári tagozat kitüntetésben részesült:

Több évtizedes, határon túl is számon tartott tudományos és kutatómunkássága, szakmai-közéleti tevékenysége, a gyógyszerészképzésben végzett sokoldalú munkája elismeréseként **dr. Barthó Loránd**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, orvos, farmakológus, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézetének igazgatója, egyetemi tanára.

A magyar és nemzetközi marketing, a marketingstratégia, a termék- és árpolitika területén végzett, határainkon túl is nagyra becsült tudományos kutatói munkássága, szakmai-közéleti és oktatói tevékenysége elismeréseként **dr. Rekettye Gábor**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karának professor emeritusa.

Nemzetközileg is nagyra becsült építészettörténeti tudományos és kutatói munkássága, publikációs és oktatói tevékenysége elismeréseként **dr. Sisa József**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontja Művészettörténeti Intézetének igazgatója, a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Informatikai Karának egyetemi tanára.

Valamint Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere Magyar Érdemrend Lovagkereszt polgári tagozat kitüntetését adott át **Dr. Stirling János** PhD, a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanára részére tudományos szervező és három évtizedes oktató munkásságáért, valamint a magyarországi reneszánsz művelődéstörténetet külföldön történő megismertetése és az antikvitás interdiszciplináris tudománytörténetében elért nemzetközileg elismert kutatásaiért.

A díjazottaknak a Pécsi Tudományegyetem nevében gratulálunk!

„Nem szabad futószalagszerűen kezelni a betegeket”

interjú az év egészségügyi szakdolgozójának választott Könyvesné Sarkadi Margittal

Alkalmi munkának indult, ám egy egész életre szóló szenvedéllyé vált a nukleáris medicina Könyvesné Sarkadi Margit, a PTE, Klinikai Központ Nukleáris Intézete vezető szakasszisztense számára, akit nemrég az év egészségügyi szakdolgozója díjat kapta meg a járóbeteg-ellátás kategóriában. A magát folyamatosan képző szakember számára a betegek jelentik a fő motivációt.

Mi vezette az egészségügyi pályára, és hogyan került a Nukleáris Medicina Intézetbe?

Teljesen véletlenül: miután leérettségiztem, nem vettem fel az egyetemre, és akkor lehetőség nyílt egy laboratóriumi asszisztensi helyettesítő állás megpályázására a II. számú Belgyógyászati Klinikán, majd amikor az megszűnt, akkor pályáztam meg egy itteni helyet. Ez a munka aztán annyira megtetszett, hogy végigjártam az egész ranglétrát, elvégeztem a laboratóriumi asszisztens-, izotóplaboratóriumi asszisztens- és radiofarmakológiai szakasszisztensképzést, majd 2007-ben az Egészségtudományi Karon diagnosztikai képző BSc-diplomát szereztem. Azóta is nagy lelkesedéssel dolgozom itt.

Mi ragadta meg ennyire ebben a munkában, hogy egy véletlenszerű lehetőség nyomán életpályájává váljon?

Mindig is reál beállítottságú voltam, fizika tagozatra jártam gimnáziumban, így az itt folyó vizsgálatok igencsak érdekelték már az első naptól fogva, hiszen a nukleáris medicina elsősorban az atomfizikára és a különböző képző eljárásokra épül. Emellett megszerettem a betegekkel való foglalkozást is, hiszen nagyon fontos szerepünk van az ő gyógyításukban: nyolcvan százalékuk súlyos daganatos megbetegedéssel érkezik hozzánk, és felelőségünk van a diagnózisuk felállításában, és ez alapján kezelésük megtervezésében, ellenőrzésében a vizsgálataink révén. Eközben folyamatosan együtt kell dolgozni a betegekkel.

Mivel telnek egy vezető szakasszisztens napjai?

A vizsgálatok lebonyolításán és a szakdolgozók irányításán felül még rengeteg feladatköröm van, én felelek az intézet sugárvédelméért is, fontos szerepet játszottam a minőségellenőrzési rendszer kialakításában és azóta a fenntartásában, és hozzám tartozik a tűz- és katasztrófavédelem is. Az intézetbeli munkán felül a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Baranya megyei területi szervezetének általános alelnöke is vagyok, szóval akad feladatom.

Ilyen feszített tempó mellett könnyen kiegészíthet az ember; avagy belefűsulhat a napi rutinba, ráadásul rengeteg beteget kell ellátniuk. Mindannyiuk számára akad egy kedves gesztus és megfelelő figyelem?

Nálunk nem szabad futószalagszerűen bánni a betegekkel, hiszen többségük nagyon rossz állapotban kerül hozzánk. Félnek a vizsgálatoktól, félnek annak eredményétől, így maximális empátiát kell minden esetben tanúsítani irányukban. Mindenkihez kell, hogy legyen egy kedves szavunk, nagyon fontos, hogy mindenről felvilágosítsuk és tájékoztassuk őket. Ha aggályaik vannak, akkor megnyugtadjuk őket, részletesen elmagyarázva mindent a vizsgálattal kapcsolatban. Nem szabad futószalagszerűen dolgoznunk, mind az orvosok, mind a szakdolgozók számára a betegek a legfontosabbak.

Gyógyít, oktat, publikál

Könyvesné Sarkadi Margit 1958-ban született Pécsen, a Nagy Lajos Gimnáziumban tanult fizika szakon. 2007-ben a PTE Egészségügyi Karán diagnosztikai képző szakot végzett, majd az orvoskaron szerzett egészségügyi menedzser végzettséget. 1976-ban a II. sz. Belgyógyászati Klinikán kezdett dolgozni laboratóriumi asszisztensként, 1980-ban került át a Nukleáris Medicina Intézet elődjébe, a Központi Klinikai Radioizotóp Laboratóriumba. 1996 óta a Nukleáris Medicina Intézet vezető szakasszisztense. Intézetbeli munkája mellett a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Baranya megyei területi szervezetének általános alelnöke, rendszeresen tart előadásokat szakmai konferenciákon és rendszeresen publikál szakmai folyóiratokban – a „Radiográfus” című szakmai folyóirat nukleáris medicina rovatának vezetője. 2013 óta a PTE Egészségtudományi Kara oktatója.

Ezen betegek egy részét sajnos mindezek ellenére elvesztik, hiszen rengeteg igazán súlyos eset tartozik a Nukleáris Medicina Intézethez. Hogyan lehet megbirkózni azzal, ha egy olyan beteget vesztenek el, aki akár már évek óta Önökhöz járt, és tovább folytatni a munkát?

Ez természetesen nagyon nehéz dolog. Szerencsére a tudomány fejlődésének köszönhetően egyre hosszabb ideig élnek a daganatos betegségben szenvedők, vannak sikerélményeink is, egyre többször akár tíz évvel is meg tudják hosszabbítani a kezeléseik egy-egy beteg életét. Borzasztóan nehéz feldolgozni a halálokat, kisgyermekes esetekben pedig lényegében lehetetlen.

Tudjuk, hogy a magyar egészségügyben dolgozók többsége erősen alulfizetett, pláne a szakdolgozók. Mi az, ami motiválja Önöket?

A szakma szeretete és a betegek iránti elkötelezettség, a segítség vágya. Más nem igazán, hiszen ismerjük a körülményeket. (mosolyog)

Ebből adódik a következő kérdés, hiszen az egészségügyi dolgozók elvándorlása a nem megfelelő bérvizonyok miatt a magyar egészségügy egyik legnagyobb problémája. Mi a helyzet a Nukleáris Medicina Intézetben ezen a téren?

Tavaly egy kollégánk távozott külföldre, de nála a családi okok jelentették a fő motivációt. Épp azért, mert jó a légkör, és leköti őket az itt folyó munka – a szakasszisztensek önállóan végzik a betegek vizsgálatát – nincs elvándorlási kedv. A mai világban nagyon fontos, hogy jó hangulatban, jó helyen tudjunk dolgozni.

Az már eddig is kiderült, hogy a nukleáris medicina igencsak technológiaigényes területe az orvostudománynak, ahol folyamatosak a technikai fejlesztések, az új eszközök és vizsgálati módszerek. Milyen változások történtek az elmúlt években, és hogyan lehet ezekkel lépést tartani?

A képalpítás minden területe nagyon gyorsan fejlődik. Az elmúlt időszakban jelentek meg például az úgynevezett multimodalitású készülékek, Magyarországon először nálunk állítottak üzembe 2007-ben SPECT/CT-t, amely a jelenlegi technológia csúcspontját képviseli. Folyamatosan tovább kell képezni magunkat a számítástechnológia területén is; nekem annyi helyzeti előnyöm van, hogy miután 2007-ben szereztem meg a diplomámat, naprakész tudást szereztem a modern képalpítási eljárások terén, de azóta is nagy ütemben zajlik a fejlődés. Folyamatosan továbbképzéseken, szakmai kongresszusokon vesznek részt mind a szakdolgozók, mind az orvosok, oda kell figyelniük arra, hogy a tudásunk mindig naprakész maradjon.

Az Ön által is megkapott Astellas-díj legnagyobb értéke talán az, hogy mind a kollégái, mind a betegek elismerését kifejezi, hiszen a díjazottak kiválasztásánál mindkét csoport véleménye latba esik. Mi volt az első reakciója, amikor megtudta, hogy idén Ön az év egészségügyi szakdolgozója, mennyire tartja ezt fontosnak?

Nem tudom még pontosan megmondani, hogy mennyire fontos, de az biztos, hogy nagyon nagyra értékelem. A mai napig hihetetlen a számomra, hogy az egész országban én kaptam meg ezt a díjat a járóbeteg ellátás egyéni kategóriájában. Rettenetesen nagy megtiszteltetés ez, igazi elismerése az eddigi munkámnak. Ez a díj emellett nem csak nekem szól: a kollégáim nélkül nem kaphattam volna meg. Nálunk az asszisztensektől kezdve a szakasszisztenseken át az orvosokig mindenki segíti egymást, mindenki a betegekre koncentrál. Remek a munkahelyi hangulat: mi vagyunk a Klinikai Központ legkisebb intézete 17 fővel, tényleg lehet azt mondani, hogy családias a légkör. Mindezt természetesen a betegek is érzik.

A pécsi Klinikai Központ dolgozói több hasonló elismerésben is részesültek a közelmúltban. Pámer Zsuzsanna az év orvosának járó Astellas-díjat kapta meg, valamivel korábban pedig Ottóffy Gábort választották az év gyermekonkológusának. Mindez arra utal, hogy az Ön intézete nem kivétel Pécsen.

Ez a díj a szakmai munka elismerése, és úgy vélem, hogy a Klinikai Központban tartozó összes klinikán és intézetben ugyanilyen szemlélet uralkodik, mint nálunk, legyen szó akár a Szemészeti Klinikáról, akár a Gyermekonkológiáról. Az empátia mindegyik helyen nagyon fontos. Tavaly egyébként a pécsi MÁV rendelő szakdolgozói stábjába kapta meg járóbeteg-ellátás csoportos kategóriájában az év egészségügyi szakdolgozója díját, tehát nem csak a Klinikai Központból beszélhetünk itt.

Mik a további tervei? Meddig lehet ilyen erőbedobással és elkötelezettséggel folytatni ezt a munkát Ön szerint?

Szeretnék minél tovább itt dolgozni, ugyanilyen szellemben és lelkiismerettel. Az Astellas-díj ebből a szempontból jó ösztönző, azt mutatja, hogy így kell tovább is tevékenykednem, és megéri így dolgozni, hiszen értékeli az ember munkáját.

Stemler Miklós

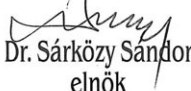
A Magyar Gyermeksebész Társaság

Dr. Pintér András

professzort

a magyar gyermeksebészet nemzetközi megismertetése és elismertetése érdekében kifejtett több évtizedes tevékenységéért és a korszerű szakorvosképzésben betöltött szerepéért az MGYST Örökös Tiszteletbeli Elnökének nyilvánítja.

2013. szeptember 12.

Dr. Sárközy Sándor
elnök

Dr. Farkas András
leköszönt elnök

Dr. Vástyán Attila
főtitkár

„Szeretném, ha a neurológia jobban betegközpontú lenne”

Interjú dr. Komoly Sámuel professzorral, a PTE, KK Neurológiai Klinikája igazgatójával

A magas szintű technológiai háttér, illetve a Neurológiai Klinika és Idegsebészeti Klinika közötti példaértékű szakmai együttműködés a fő oka annak, hogy a pécsi idegklinikai kiemelkedő eredményeket ért el a Parkinson-kór kezelése terén, Komoly Sámuel, a klinika igazgatója szerint. A neurológia egyre jobb hatásokkal kezeli az olyan rettegett betegségeket, mint a stroke, epilepszia, avagy Parkinson-kór.

A neurológia némileg homályos terület a szélesebb közvélemény számára, elvégre az idegrendszer működése sokkal kevésbé látványos, érthető, mint az egyéb emberi szervekké. Ezzel együtt azt is tudjuk már, hogy sok olyan betegségért is az idegrendszer elváltozása felel, amikre korábban nem is gondoltunk volna. Mivel foglalkozik egy neurológus?

Némi konfúzió van abban a kérdésben is, hogy mi egy pszichiáter és egy neurológus dolga. Kicsit leegyszerűsítve ezt úgy szoktam megfogalmazni, hogy míg a pszichiátria a „szoftverrel” foglalkozik, mi neurológusok a „hardverrel”. Mindez azt jelenti, hogy mi foglalkozunk azzal, ha valahol az idegrendszerben szerkezeti hiba található, egyes sejtek nem jól működnek, avagy valamilyen genetikai probléma merül fel. Az ezek által okozott betegségek sajnos nagyon is láthatóak, az egyik leggyakoribb az agyi keringési zavarok által okozott bénulás, a stroke, de ide sorolhatjuk a Parkinson-kórt, avagy az epilepsziát, de a fejfájások döntő részének is idegrendszeri oka van. Szerencsére az utóbbi két évtizedben nagyon sokat fejlődött a neurológia a CT- és az MRI-vizsgálatok megjelenésével; míg addig a baj forrásának megtalálása vitte el az energiákat, most lehetőség nyílt konkrét terápiák kidolgozására, és egyre inkább képesek vagyunk tünetmentessé tenni a betegeket. Az elmúlt 10 évben a neurológia és az idegsebészet együttműködése hozott újabb fejlődést például a Parkinson-kór kezelése terén: amikor már a gyógyszeres kezelés nem vezet eredményre, akkor lehetőség nyílik elektródák beépítésére az agyba, és így stimulálni azt – mindez hét-tíz évvel hosszabbíthatja meg a beteg életét. Az epilepszia terén is áttörést jelent, hogy amennyiben képesek vagyunk megtalálni a tüneteket okozó gócot, úgy az idegsebészet révén azt el is lehet távolítani, rohammentessé téve a beteget.

Hogyan lesz valaki neurológus? Családi példa, avagy ösztönzés vezette erre a pályára?

Lényegében teljesen családi példa nélkül döntöttem emellett, a családomból se le-, se felmenő ágon nincs rajtam kívül orvos. Édesapám evangélikus lelkész volt, nagyapám pedig falusi tanító, így az emberekkel való törődés, ami az orvoslás során is nagyon fontos, talán valahol benne van a génjeimben. Az orvosi egyetemre azért jelentkeztem, mert szerettem a biológiát, és úgy véltem, hogy jó eséllyel felvételizek. Egy barátom révén kerültem be a Szegedi Neurológiai Klinikára, Csanda Endre professzor neuropatológiai laboratóriumába. Csanda professzor a tanítómesterem lett, az ő személyes példája vezetett a neurológusi pályára. Az, hogy az orvosi pálya nekem való, akkor derült ki számomra, amikor harmadéves koromban először találkoztam egy gyakorlat során beteggel; ekkor éreztem meg, hogy milyen jó érzés a betegekkel való foglalkozás.

Szegeden végezte el az egyetemet, majd Budapesten kezdte el a klinikusi pályafutását. Hogyan került végül a Pécsi Neurológiai Klinikára?

Ezen a területen összesen négy tanszékvezetői pozíció van az országban, így leginkább a sorson múlik, hogy éppen hol nyílik lehetőség az ember számára. Semmiféle szándékos elhatározás nem volt amögött, hogy épp Pécsen szeretném folytatni a karrieremet: amikor 2004-ben megüresedett az itteni tanszékvezetői poszt, megpályáztam az állást, és én kaptam meg a három jelentkező közül. Előtte több mint 10 évet dolgoztam közkórházban a Jahn Ferenc Dél-pesti Kórház osztályvezető főorvosaként, ahol az ország legnagyobb neurológiai osztályát vezettem. Ez óriási iskola volt a gyakorlati neurológia szempontjából, és közben szerencsére sikerült tudományos munkát is végeznem. Elég ritka dolog, hogy valaki adjunktusként otthagy egy egyetemi klinikát, majd tanszékvezetőként folytatja a klinikusi pályafutását, de úgy gondolom, hogy minden tanszékvezetőnek kötelezővé kellene tenni 4-5 év közkórházi gyakorlatot, mert teljesen más szempontokból láthatja utána mind a szakmáját, mind a betegek ellátását.

Mik ezek a teljesen más szempontok, miben más egy közkórház főorvosaként dolgozni, mint egy egyetemi klinika vezetőjeként?

Egy közkórházi főorvos mindig mindenért felel, nem oszlik el úgy a felelősség, mint egy klinikán. Itt mire a probléma tanszékvezetői szinte kerül, addigra már jelentősen tompul, feldolgozott. Egy közkórházban azonnali döntéseket kell hozni, ha pedig ez a döntés történetesen nem jó, avagy vitatott, úgy mind a kórházigazgató, mind a beteg azonnal felelősségre von. Ahol én dolgoztam, ott különösen élesek voltak ezek a konfliktusok, köszönhetően többek között a rendszerváltás által hozott előnytelen szociológiai változásoknak Csepelen és környékén. A mozgástér is sokkal szűkebb, mint egy egyetemi klinikán, kevesebb erőforrásból kellene ugyanolyan színvonalú ellátást nyújtani.

Mindez kétségkívül hasznos tapasztalat, de egyben igen stresszesnek is hangzik. Akad olyan, amit visszakíván ezekből az évekből?

Rengeteg szépség van ebben a munkában, bár azt is hozzá kell tenni, hogy ekkor, 1992-ben, amikor osztályvezető főorvos lettem, már megindult a forráskivonás az egészségügyből, ami máig meghatározza a szakmában töltött éveimet. Évről-évre nehezebb az egészségügyben dolgozni: kevesebb forrásból kell egyre magasabb követelményeknek megfelelni, vidéken sok helyen öt-hat embernek kell vinnie egy osztályt ügyletekkel együtt. Szerencsére itt Pécsen ezzel nincs gond, minket az orvoselvándorlás sem sújt; életem legjobb döntése és legnagyobb szerencséje volt, hogy ide kerültem. A betegekkel való foglalkozás rengeteg örömmel jár, és persze sok keserőséggel, csalódással is. Vannak olyan helyzetek, amikor egy gyógyíthatatlan beteget kell végigkísérni az útján, és néha az ember kiég, amikor jó, ha időlegesen meg tud szabadulni ettől. Ezen a téren szerencsés voltam: több alkalommal épp akkor nyílt lehetőség külföldi munkavégzésre, amikor ebben a fázisban voltam, és onnan visszatérve fel tudtam töltődni. Egy vezetőnek nagyon fontos figyelnie ezek-

re a jelekre kollégáinál, és ha valakin látszik, hogy nagyon megvisel-
te egy beteg elvesztése, akkor segíteni kell, át kell vállalni a felelősség
és tragédia egy részét.

*Visszatérve a szűkebb szakmára, köztudott, hogy idegsejtek egyik
fő sajátossága, hogy nem regenerálódnak, szemben a legtöbb emberi
sejttel. Mindez az Önök munkájában is komoly nehézségeket jelent.
Vannak-e eredmények ezen a téren?*

Az idegsejtek valóban nem regenerálódnak, bár azt most már tud-
juk, hogy egész életünk során keletkeznek újabb idegsejtek az
agyunkban. Összességében azonban agyunk térfogata évente fél szá-
zalékkal csökken az idegsejtek pusztulása miatt, de azt is fontos tud-
ni, hogy az emberi agynak óriási tartalékai vannak, mivel léteznek
úgymond „szabad területek” az agyban, úgy az képes újjáalakulni –
az elpusztult-károsodott agyközpontot az egy más területén „újraépí-
teni”. Erre most már konkrét bizonyítékaink vannak. Ennek köszön-
hető például, hogy egy agyvérzés-agylágyulás (amelyeket manapság
stroke-nek hívunk) után is sok betegnél jelentős javulás tapasztalható.
Másképp ha egyes idegszálak pusztulnak el, akkor az idegrendszer ké-
pes „újrahuzalozni” magát.

*A közelmúltban Nobel-díjas írónkat, a Parkinson-kórban szenvedő
Kertész Imrét kezelték itt a klinikán, ennek kapcsán kaptak figyel-
met a kiemelkedő pécsi eredmények ezen a téren. Mi az, amiért a pé-
csi idegklimika ilyen illusztris betegeket is idevonz?*

Nagyon jó az együttműködésünk az Idegsebészeti Klinikával, ami
ahogy mondtam, létfontosságú az újabb terápiák kapcsán. Másrészt
nagyon jó a CT-s, MRI-s háttérünk, ami a diagnosztikát könnyíti meg.
Ez a kettő, az erős technológiai bázis és a magas szintű szakmai
együttműködés az, ami szerintem Pécsen kiemelkedően ezen a téren Ma-
gyarországon belül.

*Ennek az együttműködésnek fontos része egy Ön által vezetett
nagyvonalú kutatási projekt, ami az agyi vaslerakódás hatásait kut-
tatja a különböző idegrendszeri megbetegedések kialakulása kapcsán.
Mindez azért is fontos, mert sok ilyen kór mai napig misztikus: nem
tudjuk, hogy pontosan mi okozza például a Parkinson-kórt. Hogy lát-
ja, várható áttörés a közeljövőben ezen a téren?*

Jelen pillanatban tüneti terápiákról beszélünk, amelyek egyre ha-
tásosabbak: a Parkinson-kór esetében 10-15 évvel meg tudjuk hosz-
szabbítani a betegek hasznos élettartamát. A stroke esetében a megis-
mélődés esélyét sikerült jelentősen csökkentenünk – bár még mindig
rosszabbak az adataink mint az olyan gazdag országoké, mint Svájc,
de nagy eredménynek tartom, hogy a stroke miatti halálozások száma
a felére csökkent az elmúlt 20 évben. Olyan felfedezések még nincse-

nek, amelyek az idegrendszeri bajok gyökerét ragadnák meg. Analó-

Dr. Komoly Sámuel professzor 1952-ben született Budapes-
ten, egyetemi tanulmányait Szegeden végezte, majd a budapesti
Semmelweis Orvostudományi Egyetem Neurológiai Klinikáján
kezdte meg tudományos karrierjét. Több mint tíz éves közkórhá-
zi kitérő után került a PTE Neurológiai Klinikájának élére, ame-
lyet 2004 óta vezet. Korábban betöltötte a Magyar
Neuropatológiai Társaság és a Magyar Gerincgyógyászati Társa-
ság elnöki posztját, alapítója és megválasztott elnöke a Magyaror-
szági Fájdalom Társaságnak, amely az akut és krónikus fájdalmak
miatt szenvedő betegek segítségét tűzte ki céljával. Nős, három
gyermek apja.

giának a cukorbetegségeket szoktam felhozni, amelynek szintén nem
tudjuk a pontos okát, de ha időben felfedezzük és rendesen kezeljük,
úgy a beteg teljes értékű életet élhet. Hasonló irányba haladunk mi is,
például azon epilepsziás betegekben, akikben nem találjuk meg a be-
tegség okát, gyógyszerek révén 80 százalékban meg tudjuk szüntetni
a rohamokat – persze még mindig van 20 százalékos betegnél ez nem
megy. A közeljövőben szerintem továbbra is a tüneti kezelés
lesz a fő irány. Az Ön által említett kutatás mindenesetre izgalmas do-
log: tudjuk, hogy a vas alapvető az emberi szervezet működésében, és
azt is tudjuk, hogy az öregedés során egyre nagyobb mértékben rakó-
dik le az agyunkban, ez pedig az idegsejtek pusztulásához vezet. En-
nek a folyamatnak a megértése ennek a kutatásnak a célja, ami aztán
újabb kezelési módokat eredményezhet, amivel legalábbis el tudjuk
odázni a sejtpusztulást.

*Vannak olyan tudományos ambíciói, amelyeket ezen a kutatáson
felül meg szeretne valósítani?*

Négy évvel a nyugdíj előtt már nincs olyan sok ambícióm (moso-
lyog). Aminek örülök, az egy tankönyv, amiben együtt szerepel a ne-
urológia és a neuroanatómia. Palkovits professzorral, a világ egyik
legjelentősebb neuroanatómusával volt szerencsém dolgozni rajta,
ami külön megtiszteltetés. Fontos szempont volt a gyakorlati megkö-
zelítés: ahogy mondani szoktam, ebből a könyvből lehet beteget gyó-
gyítani. Azon dolgoztam, hogy beleírjam azt a tudást, amelyet csak
betegekkel való foglalkozás során lehet megszerezni. Ez a könyv egy
fontos életcélom volt, ami meg is valósult. Szeretném, ha a neuroló-
gia kicsit átalakulna, jobban betegközpontú lenne a jövőben – remé-
lem, hogy ehhez hozzá tudtam és tudok még járulni.

Stemler Miklós

www.pecsinapilap.hu

Pécsi fehérjekutató elismerése

**Első alkalommal rendezték meg Pécsen azt a PACAP elnevezésű nemzetközi konferenciát, ahol az azonos nevű PACAP sejtvédő neu-
ropeptid legfrissebb kutatási eredményeiről tanácskoztak a szakemberek.**

Az idei konferencián összesen 18 ország képviselte magát. A tudományos programban 11 szimpózium, több mint 50 előadás és 60 poszter-
prezentáció szerepelt. A 187 regisztrált résztvevővel az idei rendezvény volt az eddigi legmagasabb látogatottságú PACAP konferencia.

További érdekesség, hogy a konferencián átadták a 40 év alatti, legeredményesebb fiatal kutatónak járó díjat is, melyet **dr. Tamás Andrea**, a
PTE, ÁOK Anatómiai Intézetének egyetemi adjunktusa vehette át.

Forrás: www.aok.pte.hu

PEAC támogatói díjat vett át dr. Miseta Attila dékán a Kar képviselőjében

A PTE-PEAC 2013. június 26-án tartott közgyűlésén a sportegyesület elnökségének egyhangú döntése alapján dr. Miseta Attila a PTE, ÁOK dékánja vehette át az év támogatója címért kapott díjat és serleget.

Dr. Ács Pongrác, a PTE-PEAC ügyvezető elnöke méltatta a PTE, Általános Orvostudományi Kar több éven át nyújtott önzetlen támogatását a sportegyesület javára. Kiemelte, hogy a dékán úrhoz intézett kérések során minden alkalommal segítséget kaptak a kartól a bajba jutott szakosztályok. Az ügyvezető elnök reményét fejezte ki, hogy az együttműködésre, a támogatásra a továbbiakban is lehetőség kínálkozik.

Dr. Miseta Attila dékán köszönő szavaiból kicsengett, hogy a díjat nagyra becsüli és meglepődött az egyesület döntésén. Megerősítette, hogy továbbra is az egyetemi sport elkötelezett támogatója marad, valamint hangsúlyozta, az elismerés nemcsak őt, hanem a kar vezetését és sportkedvelő munkatársait is illeti.

Kevesebbet foglalkozzunk egymás gyengeségeivel, többet a munkával!

A felsőoktatásban zajló reformfolyamatok a Pécsi Tudományegyetemen is éreztetik hatásukat. A pécsi orvostudományi kar többféle elképzeléssel próbál úrrá lenni a nehézségeken, ezek egyike az oktatás színvonalának további erősítése, amit a fakultás külföldi oktatók bevonásával igyekszik elérni. Prof. Miseta Attilát, a kar dékánját kérdeztük egyebek mellett az intézmény előtt álló feladatokról, a bevezetni szándékozott kancelláriarendszerről és az egészségügyi ágazatban – felemásan – végrehajtott béremelésről.

A pécsi közgyűlés legutóbbi rendkívüli ülésén szóba került az orvosi kar számára nyújtandó 250 milliós forintos támogatás is. Az önkormányzat ezt az összeget egy későbbiekben felveendő hitelkeretből finanszírozná. Mit lehet tudni erről a támogatásról?

Azt a fajta igényünket már elég régen megfogalmaztuk, hogy a campuson belüli és közvetlenül ahhoz kapcsolódó diákélet feltételeinek fejlesztése feltétlenül szükséges. Ilyen értelemben a városvezetéssel korábban – igaz, csak felszínesen – már folytatunk egyeztetéseket. Ennek egyik eredményeként jelenik meg a kerékpáros közlekedés fejlesztése. Tudni kell, hogy a graduális képzésen kívül olyan jelentős ambícióink is vannak, hogy a posztgraduális képzésbe fokozottan vonjunk be külföldieket. Elsősorban a folyamatos továbbképzés rendszerére gondolok, másodsorban, csekélyebb mértékben, a rezidensképzésre is. Ezen célok elérése a korábbinál hatékonyabb együttműködést kíván a város és az orvoskar között. Bízunk benne, hogy a közgyűlés napirendjének részeként ez annak indikátora volt, hogy ebben az irányban elmozdulunk. Nyitottak vagyunk a további, immár részletes egyeztetésekre.

Az orvosi karon most is rengeteg külföldi diák tanul, azonban – ahogy említette – tovább emelnék az oktatás színvonalát.

A külföldi hallgatói létszám jelentősen megemelkedett az utóbbi esztendőknél. Jelen pillanatban nem veszünk fel több külföldit a korábbi években megszokott létszámnál, a feltételeink nem engedik meg, hogy a színvonal romlása nélkül bővítsük lét-

számukat. Ellenben az oktatás minőségének emelését rendkívül fontos tényezőnek tekintjük, erre jó példa az oktatói repatriálási programunk. A másik lényeges szempont, hogy olyan korszerű facilitásokat akarunk létrehozni, amelyek az orvosképzés színvonalának emelkedését eredményezhetik. Ennek természetesen hozzájárul a klinikum színvonalának emelése is, hiszen az orvosképzés nagymértékben egy jól működő klinikumon múlik.

Nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy felemásra sikeredt az egészségügyi dolgozók béremelése az ágazatban.

A nagyobb mértékű béremelés csak oly módon lenne teljesíthető, ha a gazdaság intenzív növekedést mutatna. Ez remélhetőleg mihamarabb a kezdetét veszi. Az állami elosztási rendszerben vannak mobilizálható tartalékok. Az egyik ilyen az adminisztrációs terhek csökkentése. A jelen helyzetben mindenképpen előremutatónak tartom a béremelést, ami egy kis lépés a megfelelő irányba. Azt viszont egy kicsit nehezményezem, hogy az emelés az oktatási státuszokban lévők tekintetében az orvosegyetemeken nem valósult meg. Itt orvos kollégák oktatnak, egy részük klinikai, másik részük oktatási státuszon van. Ezt megpróbáltuk saját erőből kigazdálkodni és részben kompenzálni az érintett kollégákat. Az lenne kívánatos, ha e tekintetben az ágazati béremelések együtt haladnának és a kategóriák, amelyek egyre szaporodnak, nem csúsznának el egymástól, mert az óhatatlanul állandóan menedzselendő feszültségeket teremt. Mi saját hatáskörünkben döntöttünk úgy, hogy kompenzáljuk az oktatási státuszon lévő, a béremelésből kimaradt kollégákat.

Jelentős változást hozhat az egyetemek életébe a kancelláriarendszer bevezetése. Önnek erről mi a véleménye?

A nemzetközi életben többféle működő rendszer van, általában véve azt mondhatom, hogy azok a rendszerek működnek igazán jól, ahol a tradíciók és reformok megfelelő arányban vannak jelen. Az elmúlt 20 évben a felsőoktatás és az egészségügyi sorozatos „reformjai” az átlagpolgár számára nem azt a látszatot kelti, hogy különösebben jól sikerültek volna. Az angol vagy

spanyol és német focicsapatoknál látjuk, hogy a vezetőedzőket nem cseréltetik évente és a rendszert sem változtatják meg túl gyakran. Egyfajta tradíció, konzervativizmus, illetve az ismert és kipróbált, működő elemekre való alapozás rendkívül fontos. A kancelláriarendszer is működik több országban, nem is kell olyan messzire mennünk, Magyarországon azonban nincsen igazából hagyománya. Az én személyes meggyőződés az, hogy a döntés-előkészítésben demokratikusnak kell lenni, a végrehajtásban kevésbé... Már most párhuzamos kinevezési rendszer működik az egyetemeken: az oktatási minisztérium nevezi ki a rektort, az államkincstár a gazdasági főigazgatót. Nem látom világosan a kancellár helyét. A legtöbb egyetemre – a nagy egyetemekre – már egy ideje további államkincstári főfelügyelőket (korábban kincstári biztosokat) delegáltak. Az eredmény? A rendszer adminisztratív hihetetlenül túlbonyolított, fejnehéz. Felesleges újabb szereplők bevonása a rendszerbe. Az erős, centralizált, egyszemélyű vezetés – mozgásterrel és felelősséggel asszociálva s nem megkerülve a döntés-előkészítés demokratikus fórumait – tudja előrevinni az állami intézményeket, így az egyetemeket is. Tehát azt gondolom, hogy újra kellene gondolni a kancellária-rendszer bevezetését, és azt is, hogy valójában milyen adminisztratív terheket rovnak az állami intézményekre, hiszen a választási program egyik súlyozott pontja volt az adminisztráció csökkentése. Kisebbségi, de hatékonyabb adminisztrációra van szükség, ami nem él „önálló életet”, az államigazgatáshoz nem más pontokon kapcsolódik. A kancelláriarendszer alapos és részletes megfontolásra szorul. Minél egyszerűbb rendszer létrehozása lenne szükséges, ahol a vezető tényleg vezet szakmai-gazdálkodási kompetenciákkal és felelősséggel.

Azt szokták felhozni a kancelláriarendszer mellett érvelők, hogy az állam mint fenntartó nagyobb beleszólást kíván az egyetem irányításába.

Ez két oldalról is sántít. Egyrészt egyre szűkül az állami apánáz, az állam csökkenti a részvételét a felsőoktatás finanszírozásában, ennek ellenére azonban nagyobb beleszólást akar az irányításban. Az államnak a felsőoktatásban továbbra is jelentős szerepet kell vállalnia a finanszírozás tekintetében, amúgy hatékony ellenőrző szerep a kívánatos. Az egész felsőoktatás finanszírozása Ma-

gyarországon a költségvetésnek egy abszolút bagatell, egy százalékot el nem érő része. Ugyanakkor el kell mondani azt is, hogy pozitív trendek és tendenciák is megfogalmazódtak a kabinet részéről. A kormányzat szembenézett egy nagyon súlyos örökséggel, ami lényegében arról szól, hogy majdnem húsz éven keresztül a felsőoktatási struktúránkat egy jórészt hibás irányba állítottuk át, aminek a lényege már sokszor megfogalmazódott: használhatatlan vagy nehezen használható diplomákat adtunk ki. Ez meg fog változni.

Beszámoltunk már arról, hogy a karral szembeni terület megfelelő lenne a fakultás számára. Mi a helyzet e tekintetben?

Azt a területet az orvoskar tulajdonképpen természetes expanziós területként fogja fel. Nagy hiba volt, hogy korábban nem volt lehetőségünk – vagy nem akartuk – megszerezni a telket. Másfelől a Miltonnal, vagy magyarországi képviselőjével korábban már tárgyaltunk, igaz, csak informálisan. Az orvoskar rendelkezik olyan anyagi erővel, hogy megszerezze a területet, de per pillanat ezeket az erőforrásokat leköti – az egyetem finanszírozásában a krónikusan alulfinanszírozott klinikai ellátás mellett – az, hogy a megjelent jelentős oktatási deficitet is finanszírozni tudjuk. Ilyen értelemben a mozgásterünk nem növekedett. Ezzel együtt nagyon szeretném, ha lehetőségünk lenne annak a területnek a megszerzésére. Őszintén szólva nemigen értem, hogy ezek a nagy ingatlanok – beleértve ezt is – hogyan, milyen szerződési keretek között juthattak ilyen siralmas állapotba, ilyen hosszú időn keresztül. Ahogy a vak is látja, azt a téglafalat, ami a Szigeti utat elkerítette, a márciusi szelek lerombolták... Azóta ott áll, mindenki gyönyörködhet a gaz felverte elhanyagolt telekben... Ezt nagyon sajnálom.

Miként látja a jövőt?

Alapvetően optimista vagyok. Az irányítási struktúra tisztul, a partikuláris érdekek csökkennek, a gazdaság teljesítménye nő. Szerencsés módon az orvospérezés átvészelte – bár nem problémák nélkül – a reformok és ellenreformok sorozatát. Péccsett döntő az egyetemváros és az ipar fejlesztése. Kevesebbet foglalkozunk egymás gyengeségeivel, többet a munkával!

Forrás: www.pecsiujsag.hu

H. L. B.

Életet mentettek a pécsi Közösségi Segítőők

A helyi közösségekben rejlő erő és az összetartás fontosságára hívta fel a figyelmet megnyitóbeszédében a város vezetése nevében *Moór Eszter* bizottsági elnök és *Csizi Péter* alpolgármester, valamint az egyesület elnöke, *Kresák Gergely*.

A szeles idő sem szegte kedvét annak a közel ötezer pécsinek, akik augusztus 20-án részt vettek a Közösségi Segítőők Egyesületének családi napján. Dél előtt pár perccel már elkezdtek gyülekezni az érdeklődők *Szentgyörgyi Rómeó* fitness programjára, melyet a PTE-PEAC RFC Küzdősport Szakosztály bemutatója követett. Népszerűek voltak a gyermekprogramok, melyek a nyitástól kora estéig várták a legfiatalabbakat.

A délután folyamán neves magyar könnyűzenei előadók fellépéseit hallgatta meg az akkorra már jócskán felduzzadt tömeg. Az *Ámokfutók*, *Csepregi Éva*, *Zoltán Erika* és *Kállay-Saunders András* produkcióira rengetegen voltak kíváncsiak, de az esti utcabálon is sokan vettek részt. A látogatók a szórakozáson kívül megélhették azt is, amire ritkán van esély Kertvárosban: egy minden korosztálynak szóló ingyenes szabadtéri programon együtt lehettek, a hétköznapoktól eltérő, oldottabb légkörben.

A rendezvény a szórakoztató programokon kívül egészségügyi szűrést és prevenció tanácsadást is nyújtott az érdeklődő kertvárosiak számára. A szűrésnek kezelhető haszna is volt, ugyanis a négyszáz vizsgálatra jelentkező között az orvo-

sok, köztük az ÁOK orvostanhallgatói a helyszínen diagnosztizáltak egy akut szívinfarktust és egy pitvarfibrillációt, ami azonnali beavatkozást igényelt.

A szervezők deklarált célja a rendezvénnyel az volt, hogy a város lakói megérezzék: a város, ahol élnek, nem egyszerűen csak az életük színtere, ha egymást segítő közösségben élnek meg mindennapjaikat, hanem olyan közösség, melyben közvetlenül képesek nemcsak mások, hanem saját maguk megsegítésére is.

Az eseményt a piaci támogatói felajánlások mellett rengeteg önkéntes munkájával szervezte meg a Közösségi Segítőők Egyesülete, amely a jövőben is tervez hasonló közösségi és karitatív megmozdulásokat.

Forrás: www.aok.pte.hu

Nemzetközi hemoreológus konferencia Pécsen

Az Európai Klinikai Hemoreológiai és Mikrocirkulációs Társaság (ESCHM) 2013. július 6-9. között Pécsen, a Kodály Központban rendezte 17. kongresszusát. A konferenciát támogatta a Nemzetközi Bioreológiai Társaság (ISB) és a Nemzetközi Klinikai Hemoreológiai Társaság (ISCH) is.

A nemzetközi konferencia keretein belül, 2013. július 8-án tartotta meg jubileumi, 20. kongresszusát a Magyar Hemoreológiai Társaság (MHT).

A konferencián öt földrész (Európa, Észak-Amerika, Ázsia, Afrika, Ausztrália) 22 országából több mint 200, a vér áramlás-tanával foglalkozó kutató vett részt. A plenáris előadások mellett három párhuzamos szekcióban folytak az előadások és fontos szerepet kaptak a poszterprezentációk is. A kongresszuson 6 plenáris előadás, 14, a nemzetközi illetve nemzeti társaságok által szervezett szimpózium és 5 szabad előadással betöltött szekció keretében összesen 109 előadás hangzott el és 16 poszterprezentációja történt meg.

A rendezvényen került sor az ESCHM új vezetőségének megválasztására, ahol Tóth Kálmán professzor alelnöki pozíciót kapott.

A magyar konferencián három szekcióban összesen 12 előadás hangzott el. Ennek keretében került sor a „Mátrai Árpád emlékérem” átadására is, melyet ez alkalommal Bogár Lajos professzor, az MHT előző elnöke vehetett át.

A magasszintű tudományos programot kellemes esti társasági programok egészítették ki Pécsen a Zsolnay Kulturális negyedben és Villányban.

Úgy gondoljuk, hogy Pécs, mint a legrégebbi magyar egyetemi város, és mint néhány éve „Európa Kulturális Fővárosa” különleges atmoszférájával kellemes hátteret biztosított a gyümölcsöző eszmecserekhöz, s a város kétezer éves történelmi, építé-

A konferencia ünnepélyes megnyitója

Gálavacsora a Zsolnay Kulturális negyedben

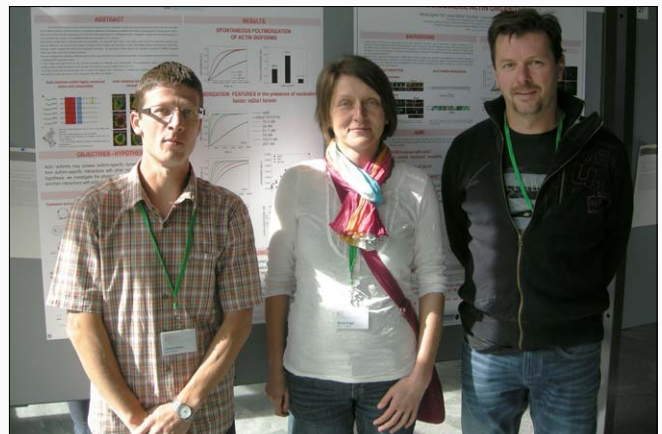
zeti emlékei, múzeumai és megújult létesítményei nagyszerű környezetet biztosítottak a rendezvény lebonyolításához.

Prof. Tóth Kálmán
a kongresszus elnöke

Európai Citoszkeletális Fórum, Fribourg, Svájc

Immár 28. alkalommal került megrendezésre a nemzetközi Európai Citoszkeletális Fórum (European Cytoskeletal Forum, ECF) szeptember 1. és 5. között. A rendezvények a svájci Fribourg városkája adott otthont. Nevével ellentétben az ECF napjainkban már nem csupán európai, hanem a világ számos tájáról érkező (Ausztrália, Szingapúr, Amerikai Egyesült Államok) a citoszkeletonnal foglalkozó kutatókat üdvözölhet. A PTE, ÁOK Biofizikai Intézetéből *prof. Nyitrai Miklós, dr. Bugyi Beáta, dr. Visegrády Balázs* és *Huber Tamás* vettek részt a konferencián. Az idei fórum fő irányvonala a sejtváznak a szövetek regenerálódásában, illetve a betegségekben betöltött szerepe köré szerveződött. Az ECF remek lehetőséget nyújtott számunkra, hogy betekintést nyerjünk a citoszkeleton, és így az aktin sejtváz betegségekben és a szövetek regenerálódásában betöltött szerepével kapcsolatos legfrissebb eredményekbe, valamint arra is, hogy a legújabb kutatási eredményeinket megvitassuk a világ neves szakértőivel. A fórum programját színesítette, hogy a tudományos előadások és a poszter bemutatók után lehetőségünk nyílt ellátogatni a sajtójáról méltán nevezetes Gruyères falucskába, amely a Keti-Alpok lábainál nem csupán a sajt kedvelőknek, de a magashegyek szerelmeseinek is feledhetetlen élményt nyújt.

Az ECF honlapja: <http://www.ecf2013.unige.ch/>

Huber Tamás, dr. Bugyi Beáta és dr. Visegrády Balázs az ECF konferencián bemutatott poszterük előtt.

Dr. Bugyi Beáta

Konferencia Beszámoló

Egyetemünk adott otthont a „*1st Conference on Tackling Health Inequalities through Human Resource Capacity Building in Europe – Introduction of the CHANCE Project*” nemzetközi konferenciának 2013. szeptember 5. és 7. között. A szóbanforgó nemzetközi konferencia a Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoport munkájának újabb mérföldkövét jelentette, amelynek legfőbb céljai és eredményei az alábbiak:

- bemutatásra került az ERASMUS – Lifelong Learning Programs keretében kifejlesztett *MSc in Migrant Health: Addressing New Challenges in Europe – CHANCE* című projekt, amely a PTE-ÁOK Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoport koordinálása mellett valósul meg;
- ez volt az első alkalom, hogy a hat egyetem képviselői (Danube University Krems, Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Medizinische Universität Graz, Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald, University of East Anglia és a PTE) ilyen széles nemzetközi fórumon számoltak be az oktatási modulok részletes ismertetésével a 2014-ben induló mesterképzési programról;
- itt szeretnénk kiemelni, hogy a Pécsi Tudományegyetem az első magyar egyetem, amely az Európai Unió egyetemeiből álló konzorcium vezetőjeként nyerte el az Európai Bizottság ERASMUS – Lifelong Learning programja keretében meghirdetett kurrikulum fejlesztési támogatást az *MSc in Migrant Health: Addressing New Challenges in Europe – CHANCE* c. projekttel 2010-ben, és egyetemünk – Magyarországon elsőként – megkapta az „ERASMUS Curriculum Development Partner in Europe” titulust;
- a migrációs egészségügy komplexitását, interdiszciplináris jellegét jól példázta, hogy a konferenciához kapcsolódóan külön szekció, illetve workshop foglalkozott:
  - a NATO békefenntartó tevékenysége során szükségszerű együttműködéssel a katonai-egészségügy és a célterület civil oldala között;
  - az etnikai kisebbségek, romák egészségügyi ellátása kérdéseivel, és ennek szakmai kihívásaival, képzési feladataival (<http://www.romahealthnet.org>);
  - az emberkereskedelem áldozatainak orvosi, mentálhigiénés segítségével, rehabilitálásával;
- a nemzetközi, 14 országból érkezett publikum kiváló lehetőséget teremtett a tapasztalatcserére, valamint újabb kapcsolatok kialakítására.

A teljesség igénye nélkül szeretnénk bemutatni a résztvevők közül a legfontosabb intézményeket, ill. azok képviselőit: *Berta Krisztina* (helyettes államtitkár, Belügyminisztérium, a konferencia fővédnöke), *Alina Covaci* (Open Society Foundation – Roma Health Programmes), *Andreas Dierich* (Deputy Director of NATO Military Medical CoE), *Ashok Patil* (International Association of Rural Health & Medicine (IARM)), *Corinne Leveque* (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency of European Commission (EACEA)), *Helga Konrad* (Anti-Trafficking Programs, Austrian Institute for International Affairs), *Orosz Éva* (Eötvös Loránd Tudományegyetem, a WHO hazai egészség-egyenlőtlenség jelentés koordinátora), *Santino Severoni* (WHO Regional Office for EUROPE).

Összességként elmondhatjuk, hogy intézetünk mind a tanszé-

Kovács L. Gábor, Miseta Attila, Berta Krisztina

Andreas Dierich, Santino Severoni

Harald Siem, Corinne Leveque

ki csoport, mind az egyetem számára fontos kapcsolatokra tett szert, amelyek segítségével tovább erősítheti pozícióját a nemzetközi, valamint a hazai migrációs-egészségügyi oktatási és kutatási programok területén (<http://www.mighealth-unipecs.hu>). Intézetünk igyekszik kihasználni minden ehhez hasonló kapcsolatteremtési lehetőséget, amelyek elengedhetetlenek az interdiszciplináris migrációs-egészségügy tudományterületének hatékony és átfogó műveléséhez. TDK-programjainkkal is várjuk az érdeklődő hallgatókat.

A konferenciával kapcsolatos információk, program, absztrakt és programfüzet elérhetők és letölthetők a www.chance2013.eu weboldalról.

Dr. Katz Zoltán

Szakmai beszámoló a 4. Magyar Migráns Vakcinációs Kerekasztalról

2013. szeptember 7-én, a PTE, ÁOK Művelési Medicina Tanszék, Migrációs Tanszékcsoportjának szervezésében rendezett „1st Conference on Tackling Health Inequalities in Europe Through Human Resource Capacity Building – Introduction of the CHANCE project” címet viselő nemzetközi konferencia keretein belül került megrendezésre az immár hagyománnyá vált 4. Magyar Migráns Vakcinációs Kerekasztal az Orvostudományi Kar Dékáni Tanácstermében. A rendezvény elnökei *dr. Kiss István*, egyetemi tanár, az Orvosi Népegészségtani Intézet megbízott intézetigazgatója és *dr. Szilárd István*, c. egyetemi tanár, a Migrációs-egészségügyi Tanszékcsoport vezetője voltak. Az elnöki megnyitót követően *dr. Újhelyi Eszter*, Szent László Kórház Központi Immunológiai Laboratóriumának vezetője tartotta meg nyitó előadását a „Migráció és a HIV-fertőzés előfordulásának gyakorisága közötti összefüggés Magyarországon” címmel. Előadásában röviden vázolta a 2007-es egészségügyi reformok külföldiek hazai ellátására vonatkozó kitételeit, melyek szerint a hazánkban tartózkodó, menekült státuszú személyek a biztosított hazai állampolgárokkal azonos ellátásra jogosultak, és kötelesek részt venni szűrővizsgálatokon, kezeléseken, valamint védőoltásokban részesülni. Ismertette a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatait a 2006-07-es évekre vonatkozóan, melyek már akkor közel évi 6%-os, növekvő tendenciájú bevándorlást jeleztek Magyarországon, ezáltal kb. 1,5%-ra becsülhető volt a hazánkban engedéllyel letelepülő külföldiek száma (mára ez már a 2,5%-ot is meghaladja). Területi eloszlásuk nem egységes, letelepedési centrumok figyelhetők meg Budapest, Debrecen és Szeged térségében. Egy 2001-es EüM rendelet értelmében (48/2001. (XII. 27.) a külföldiek magyarországi tartózkodásának engedélyezésével összefüggő, közegészséget veszélyeztető betegségekről, valamint az egészségügyi ellátás fedezetének igazolásáról) minden 3 hónapnál tovább hazánkban tartózkodó külföldi állampolgár számára kötelező volt szűrővizsgálatokon (így pl. HIV-szűrésen is) részt venni, azonban hazánk EU-csatlakozását követő években ezt a rendeletet hatályon kívül helyezték, így 2007-től a bevándorlók számára nem kötelező a szűrés, hanem csak bizonyos fertőző betegségek (TBC, HIV, lepra, lues, thypus és parathypus) **önbevallása(!)**. Ezen betegségek esetén van jelentési kötelezettség a közegészségügyi és idegenrendészeti hatóságok felé, amelyek döntenek a további teendőkről (32/2007. (VI. 27.) EüM rendelet a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek és a harmadik országbeli állampolgárok magyarországi tartózkodásával összefüggő, közegészséget veszélyeztető betegségekről). Újhelyi főorvosnő felhívta a figyelmet arra, hogy az utóbbi években hazánkban évről évre nő a regisztrált HIV-fertőzötték száma, és a kötelező szűrés megszüntetésével ezek többsége csak akkor kerül az orvosok látóterébe, amikor már súlyos tüneteket produkál. A hazánkban regisztrált HIV-fertőzött migránsok többsége nigériai származású, fiatal munkavállaló férfi. Sok esetben csak a már fertőzötték kapcsolati hálójának feltérképezése során derül ki (ha kiderül), hogy milyen mértékben történhetett a fertőzés továbbadása. A főorvosnő meglátása szerint a jó testfelépítésű fekete afrikai fiatal emberek (sajnos) különösen vonzóak a fiatal magyar lányok

körében, akik gyakran felelőtlenül létesítenek velük kockázatváltó szexuális kapcsolatot, utalva itt az óvszerhasználat elmulasztására. A helyzetet tovább rontja, hogy a fertőzöttek jelentős hányada még nem regisztrált fertőzött, vagy adott esetben nem is tud a saját fertőzöttségéről. További probléma, annak kérdése, hogy az ismertté vált esetek esetén ki finanszírozza a kezelés költségeit? A hivatalos EU állásfoglalás szerint nem szabad HIV-fertőzöttet visszaküldeni olyan országba, ahol számára nem biztosított az antiretrovirális kezelés, ugyanakkor az olcsó, generikus szerek megjelenését az afrikai országokban az EU anyagilag is támogatja. Sajnos ez uniós országokra nem igaz. Hazánkban a feladat megoldása jelenleg az ÁNTSZ hatáskörébe tartozik. A TAJ számmal rendelkező HIV-fertőzöttek ellátása, kezelése ingyenes (csak dobozdíj), így a menekültek, menedékesek ellátása is, míg a TAJ számmal nem rendelkező külföldi munkavállalók ellátása biztosítótársaságon keresztül történhet, ha a biztosító beleegyezik. Újhelyi főorvosasszony előadásában felhívta a figyelmet a bevándorlók számára történő egészségnevelési kampányok, kiadványok készítésének szükségességére, és utalt arra is, hogy rendkívül fontos lenne a hazai populáció egészségtudatosságának fokozása is.

A következő előadást *Marek Erika*, a PTE, ÁOK, Művelési Medicina Tanszék Migrációs Tanszékcsoportjának tanársegédje tartotta „Migrációs-egészségügyi helyzetfelmérés hazai menekülteket befogadó állomásokon, őrzött szállásokon és egyes schengeni határátkelőhelyeken” címmel. Előadásában beszámolt a Tanszékcsoport egy folyamatban lévő kutatásáról¹, melynek során kollégáival végigjárják a schengeni határ egyes határátkelőhelyeit, valamint felkeresnek hazai menekülteket befogadó állomásokat és őrzött szállásokat. Kutatásaik során megtekintik a helyszín infrastruktúráját elsődlegesen közegészségügyi szempontból, kérdőíves felmérést végeznek a migránsokkal naponta kapcsolatban álló egészségügyi és rendészeti feladatokat ellátó dolgozókkal azok ismereteiről és attitűdjeiről a saját közegészségügyi és foglalkozás-egészségügyi kockázataikat illetően. Adatokat gyűjtenek a rendelkezésre álló egészségügyi dokumentációk alapján a hazánkba érkező menedékkérők egészségi állapotának karaktereiről a schengeni csatlakozást követő időszakra vonatkozóan (2007-2013). Végül, de nem utolsó sorban fókuszcsoportfelmérést végeznek a táborkban élő menekültek 6-8 fős csoportjaival, vizsgálják a célpopuláció egészséghez, egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó ismereteit és attitűdjeit, valamint felmérik a migránsok szükségleteit és javaslatait. Előadásában a kutatás első tapasztalatairól számolt be és megerősítette Újhelyi főorvosasszonyt abban, hogy a menekültek táborba történő felvétele, befogadása során valóban nem történik alaposabb szűrővizsgálat, a közösségbe helyezésüket mindössze felcser (szerencsésebb esetben orvos) által végzett ektoparazitás szűrés előzi meg. Egyedül Debrecenben találtak bizonyos szűrővizsgálatok (lues-szerológia; székletbakteriológia; S. typhi és paratyphi; HIV1 és HIV2; HbsAg és HCV, ektoparazita és tüdőszűrés) elvégzésére irányuló egészségügyi ellátással, valamint az ezt előíró Népegészségügyi Határozattal (IX.R-055/00197-3/2013, Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, Debreceni Járási Népegészségügyi Intézete,

¹ A kutatás a TÁMOP 4.2.4.A/2-11-1-2012-0001 azonosító számú Nemzeti Kiválóság Program – Hazai hallgatói, illetve kutatói személyi támogatást biztosító rendszer kidolgozása és működtetése konvergencia program című kiemelt projekt keretében zajlott. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

2013. febr. 14.). Ugyanakkor szembe-sültek a határozat betartásának, betartásának korlátaival is: így az azonos el-látó kapacitás mellett fél év alatt (2013 első felében) megnégyesződő beér-kező menekültáradat, melynek jelentős része a vizsgálatokon, vérvételen nem jelenik meg, vagy, amire a szűrővizgá-latra sor kerülne (kb. 3 hét a várakozási idő, ezalatt már a közösségben van-nak), addigra már elhagyják a tábort, adott esetben az országot is. Felvetésé-re *Dr. Bartakovics Mónika*, a Baranya Megyei Kormányhivatal Népegész-ségügyi Szakigazgatási Szerv tisztior-vosa reflektált és jelezte, hogy a már korábban említett 32/2007-es rendelet kimondja, hogy külföldi állampolgár-ok magyarországi beutazásának és tar-tózkodásának engedélyezése, illetve a közegészségügyi okból történő kiutasít-ására történő javaslattétel során a Be-vándorlási és Állampolgársági Hivatal-nak a felsorolt, közegészséget veszé-lyeztető betegségeket és a kórokozó hordozó állapotokat figyelembe kell vennie. A jogszabály értelmében min-den beérkező menekültügyi kérelem egyedi intézkedést vont volna maga után. Tekintettel 2013 elejétől prognosztizált, drasztikusan megnövekedett mennyiségű menekültügyi eljárásra, az egyedi eljárásokat kiküszöbölendő szü-letett meg a Debreceni Járási Hivatal 2013. februári határozata, amely szerint a szűrővizsgálatokon való kötelezettség kiterjed minden, a táborba érkező men-edékkérőre.

A harmadik előadást *Szabó Zoltán*, nyugállományú határőr ezredes, a Borderpol Európai Titkárságának igaz-gatója tartotta. Előadásának kezdetén egy rövid filmbejárással mutatta be a határrendszek nemzetkö-zi szervezetét, a Borderpol-t, mely 2003-ban alakult, jelenleg 12 tagországa van és az európai központja Budapesten található. A minden határőrizeti kérdéssel foglalkozó (beleértve oktatás, szakértőközvetítés stb.) szervezet jelmondata: „A kereteinket a képességeink által fejleszthetjük”. Előadásának második részé-ben az ezredes információt nyújtott a 2013. szeptember 10-én Bu-dapesten megrendezésre kerülő Borderpol workshopról, amelyen elsődlegesen a migráció jogi, szociális és biztonsági aspektu-sait vizsgálják, és amelyen *Dr. Szilárd István*, a Borderpol techni-kai bizottságának tagja meghívott előadóként képviseli egyete-münket.

A záró előadást *Dr. Hautzinger Zoltán* egyetemi docens, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Kar, Be-vándorlási és Állampolgársági Tanszék tanszékvezetője tartotta. Előadásában bemutatta a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen újonnan megalakult Bevándorlási és Állampolgársági Tanszéket (struktúra, oktatási tevékenység stb.), ahol reményeink szerint a későbbiekben a migrációs-egészségügy is teret kaphat a rendé-

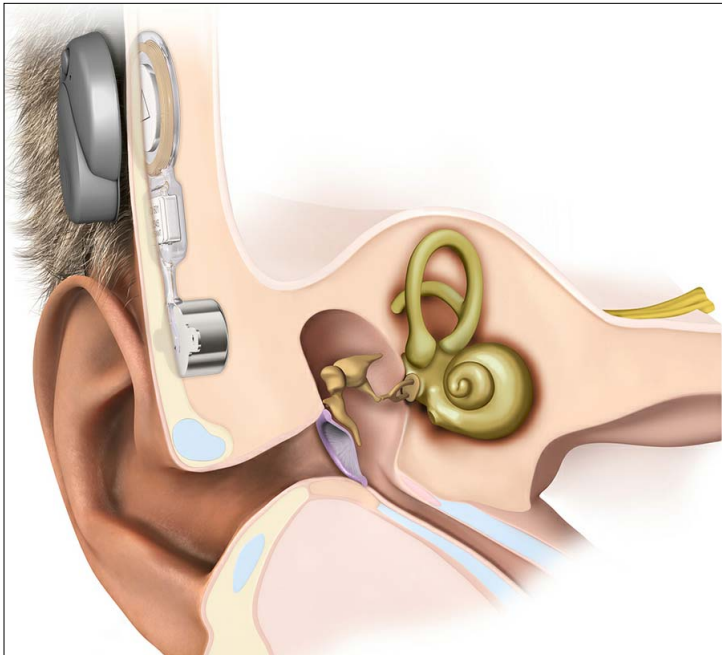
szeti hallgatók graduális és posztgraduális képzése során. Előadá-sának második részében *Hautzinger docens* úr röviden tájékozta-tott a 2013-as menekültüggyel kapcsolatos jogszabályi változá-sokról, egyben felhívta a figyelmet a kísérő nélkül érkező kiskorú-ak speciális jogi helyzetére és az azzal kapcsolatos visszaélések lehetőségeire (életkormeghatározás!). Egyetért azzal, hogy az idegenrendészeti és egészségügyi hatóságoknak együtt kell(ene) működni a menedékkérők, menekültek ellátása során, azonban aggályait fejezte ki afelől, hogy az ügyintézésre rendelkezésre álló 24 órán belül mind az idegenrendészeti intézkedések, mind az egészségügyi vizsgálatok lefolytatása megvalósulhat, különösen az esetenkénti nagyszámú illegális bevándorló egyidejű érkezése során.

A kerekasztal végül megállapodott abban, hogy a gyorsan vál-tozó migrációs folyamatok és jogi környezet miatt még ebben az évben újabb ülést fog tartani, ahol a felmerült kérdések részlete-sbben kerülnek megtárgyalásra.

Marek Erika

Új hallásjavító implantáció Pécssett

Egy új hallásjavító implantációs megoldást alkalmaznak Pécssett, amelynek köszönhetően a jövőben olyan pácienseknek is jelentősen javulhat a hallásuk, akiknél az ismételten elvégzett hagyományos sebészeti eljárások nem hoztak eredményt.

A módszert dr. Gerlinger Imre klinikaigazgató hozta Pécsre, a PTE Klinikai Központ Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikára, Amsterdamból. Az eljárásnak a korábbi hasonló típusú titáncsavaros implantációhoz képest jóval kevesebb szövődésménye lehet – mondta el a klinikaigazgató. Az implantációs módszert Európában kilencedikként kezdték el alkalmazni Pécssett, és már az OEP is támogatja a terméket.

Video megtekinthető: <http://www.ptc.hu/hirek/3097>

A rövid hírt Gerlinger professzor néhány részlettel kiegészítette a Hírmondó számára.

Indikáció: egyoldali sükettség, többször sikertelenül operált középfülfolyamatok, ha ép a hallóideg, kevert típusú halláscsökkenés, ha a hallóideg teljesítménye nem rosszabb, mint átlagban 30 dB. Hasznos még olyan egyéneknek, akik fülkagyló- és középfülfejlődési-rendellenességgel születtek.

A módszer működése: az apparátus két részből áll: egy külső beszédprocesszorból és egy bőr alá, a fül mögé a koponyacsontba implantált készülékből. Neve: bonebridge (ld. a képeket). A beszédprocesszor a hangot elektromos jelle alakítja, mely indukció útján a bőrön keresztül az implantátum tekercséhez jut. A tekercs körbefog egy mágneset, ami a bőr felett a kis korong alakú beszédprocesszort a fejbőrön tartja. Ezután az implantátum középső része, az ún. demodulátor átalakítja az információt. Végül az információ csontrezgés formájában kerül el a koponyacsonthoz, amelyet egy 9x16 mm-es, 2 csavarral rögzített henger rezegtet meg. A csont és az agyvíz jól vezeti a rezgést, az így eljut a még működő hallóidegen át a hallókéregbe, létrehozva a hallás érzetét. A beszédprocesszor további érdeme, hogy azonnal alkalmazkodni tud hangos beszédhez, nagy zajhoz (pl. társaság étteremben), zenéhez stb.

Ez a módszer egyike az 5 korszerű implantációs technikának, melyek mindegyike a Pécsi Klinika palettáján ott van (ez országos „rekord”). Tavaly szeptemberben mutatták be a módszert Európában, mi a 9. intézmény vagyunk, ahol a beültetés megtörtént. A technikát Linzben gyakoroltam be kádávereken. Korlátozott mértékű keretet az OEP biztosított, ezt mint egyesületi elnök sikerült elérnem, remélem ez fennmarad hosszútávon is.

Első betegünk egy pécsi taxisofőr volt, akinek utasa voltam, 25 éve operálták acusticus neurinoma miatt. Hallása ekkor elveszett, egyoldali (j.o.) sükettség jött létre. Mióta használja az implantátumot, jobb az életminősége. Nem forgolódik a jobbán ülő utasok felé, a fej árnyékoló hatása most nem érvényesül.

Beszámoló a Magyar Szabadgyök Kutató Társaság VII. Konferenciájáról

A Magyar Szabadgyök Kutató Társaság VII. Konferenciája 2013. augusztus 29-31. között Debrecenben, a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Területi Bizottságának Székházában került megrendezésre. A konferencia megnyitó ünnepségén *dr. Varga Zsuzsa* köszöntőjét követően *dr. Nagy Endre* egyetemi tanár, a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum klinikai centrumelnök-helyettese, *dr. Balla József* egyetemi tanár, a Belgyógyászati Intézet Nephrologiai Tanszék vezetője és *dr. Róth Erzsébet* egyetemi tanár, a Magyar Szabadgyök Kutató Társaság elnöke üdvözölte a konferenciát.

A megnyitó ünnepség keretén belül került sor a Magyar Szabadgyök Kutató Társaság által alapított „Matkovics Béla Emlékérem” kitüntetés átadására, melyet a Magyar Szabadgyök-Kutató Társaság vezetőségének döntése alapján, a szabadgyök-kutatás területén végzett több évtizedes kiemelkedő szakmai munkájának elismeréseként *dr. Róth Erzsébet*, a PTE ÁOK Sebészeti Oktató és Kutató Intézet professzor emeritája, a Magyar Szabadgyök Kutató Társaság leköszönő elnöke vehetett át. A kitüntetést követően Róth Erzsébet professzor asszony „Évtizedeim a szabadgyökkutatásban: tudományos eredmények és értékes barátságok” címmel tartotta meg Matkovics Béla emlékelőadását.

Az ünnepélyes megnyitót követő első szekcióban *Balla József* a hem oxigenáz-1-el kapcsolatos évtizedes kutatásainak eredményeiről számolt be, majd *Lantos János* tartott előadást az oxidatív stresszről és az antioxidáns terápia hatékonyságáról klinikai kórképekben. A Debreceni Egyetem Belgyógyászati Intézete és Gyermekgyógyászati Klinikája részéről *Jeney Viktória* a hemoglobin oxidáció, lipidperoxidáció és endothel aktiváció atheroszklerózis pathomechanizmusában játszott szerepéről, míg *Potor László* és *Gaál Krisztina* a kén-hidrogén donor molekulák LDL és hemoglobin oxidációját gátló hatásáról, illetve a kapcsolódó új vizsgálati módszerekről beszélt. Ezt követően a Szegedi Tudományegyetem, Növénybiológiai Tanszék munkatársai, *Poór Péter* és *Takács Zoltán* tartottak modern metodikai háttérrel megalapozott igen színvonalas előadásokat a reaktív oxigénformák szerepéről a növényi stressz- és adaptációs folyamatokban. Az utóbbi előadásokat és az azt követő vitát hallgatva többekben megfogalmazódott, hogy milyen hasznos és gondolatébresztő tud lenni az, ha a különböző tudományágak művelői megismerhetik egymás munkáját és eredményeit, melyre csak egy ilyen interdiszciplináris társaság keretében megvalósuló konferencia nyújt lehetőséget.

A konferencia programjában a legsúfoltabb napot a péntek jelentette, amikor a délelőtti első szekcióban az omega-3 zsírsavak kardioprotektív hatásairól, valamint a hazai lakosság antioxidáns- és vitaminbeviteléről, majd a második szekcióban a szérumbel-szelenkoncentrációk és pre-eclampsia lehetséges kapcsolatáról, valamint a jódeledettség és a jódpótlás hatásának vizsgálatáról terheltség és szoptatás alatt, továbbá a tej- és borminták mikroelemtartalom vizsgálatáról hangzottak el előadások. A következő szekcióban újabb ismeretekkel gazdagodhattunk a növényi stresszélettan és a szabadgyökös reakciók kapcsolatáról, amit a plazmaferézis és LDL-aferezis lipid-peroxidáció mértékére kifejtett hatásáról, valamint az iker újszülöttek testtömege és antioxidáns védekező rendszere közötti összefüggésekről szóló előadások követtek. A növényélettani és klinikai témák után állatte-

nyéztéssel kapcsolatos előadások hangzottak el az aflatoxin terhelés, illetve az eltérő karotinoid- és nyersrost tartalmú takarmányok etetésének hatásáról a brojlerek glutation-redox rendszerére és lipidperoxidációs folyamataira.

A délutáni szekció nagyon tanulságos bevezető előadását *Blázovics Anna* tartotta „Óvatosan az antioxidánsokkal!” címmel. Ezt követően többek között előadás hangzott el a növényi kivonatok antioxidáns tulajdonságát befolyásoló paramétereiről, valamint a fenoloid összetétel és in vitro antioxidáns hatás összefüggéséről növényi kivonatokban.

Az előadásokat követően került sor a Magyar Szabadgyök Kutató Társaság tisztújító közgyűlésére, melyen a leköszönő vezetés nevében *dr. Róth Erzsébet* elnök és *dr. Lantos János* főtítkár adott összefoglalást a vezetésük alatt az elmúlt hat évben történt főbb társasági eseményekről, eredményekről, gondokról. A közgyűlés a lezajlott vezetőségválasztás eredményeként *dr. Blázovics Annát*, a Semmelweis Egyetem Farmakognóziás Intézet igazgatóját a társaság elnökévé, *dr. Lugasi Andreát*, a Budapesti Gazdasági Főiskola tanszékvezetőjét pedig a társaság főtítkárává választották.

Dr. Róth Erzsébet professzorasszony, a társaság örökös tiszteletbeli elnöke lett. A társaság vezetőségének tagjai lettek még *dr. Varga Zsuzsa* (Debreceni Egyetem) és *prof. Mézes Miklós* (Szent István Egyetem) alelnökök, *dr. Lantos János* (PTE, Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) pénztáros, illetve *dr. Félbel Hedvig* (Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézet, Herceghalom) és *dr. Békési Gábor* (Semmelweis Egyetem) elnökségi tagok.

A szombati zárónap két szekciójában újabb előadásokat hallhattunk növényélettani témákban, valamint a vas- ferritin-ferroxidáz rendszer hatásáról a vaszkuláris kalcifikációban, illetve a humán szívbillentyűk kalcifikációjának lehetséges gátlásáról a ferritin rendszeren keresztül, majd a kataláz gén polimorfizmusainak szerepéről különböző megbetegedésekben.

A konferencián először került átadásra a Magyar Szabadgyök-Kutató Társaság elnöksége által, *prof. Fehér János* emlékére alapított Kiváló Fiatal Kutató oklevél. A társaság vezetőségének javaslata alapján a konferencián bemutatott kutatási eredményeiért oklevélben részesült *Poór Péter* (Szegedi Tudományegyetem, Növénybiológiai Tanszék) „A reaktív oxigénfor-

Prof. Róth Erzsébet a Matkovics Béla Emlékéremmel

mák, a nitrogén monoxid és az etilén szerepe a sóstressz és szalicilsav indukált programozott sejthalál indukciójában paradicsom növényekben”; *Bíró Liliána*, (DE Gyermekgyógyászati Klinika és Belgyógyászati Intézet Nephrológiai Tanszék) „A lipid peroxidáció szerepe a retinopathy praematurorum pathogenezisében” és *Balogh Enikő* (DE Belgyógyászati Intézet Nephrológiai Tanszék és Gyermekgyógyászati Klinika): „Vas- ferritin-ferroxidáz rendszer hatása vaszkuláris kalcifikációban című előadása.

A Magyar Szabadgyök Kutató Társaság VII. Konferenciája jó alkalmat szolgáltatott arra, hogy a szabadgyökös kutatásokkal

foglalkozó klinikusok mellett az alapkutatásokkal foglalkozó kutatók, növényélettanászok, állatorvosok, gyógyszerészek újra megosszák egymással kutatási tapasztalataikat. A Szervező Bizottság köszönetet mondott a konferencia minden résztvevőjének, védnökeinek, a támogatóknak, az előadónak, az ülésezőknek a magas tudományos színvonalú esemény megvalósításáért, a gyümölcsöző vitákért. Találkozunk két év múlva Budapesten, az MSZKT VIII. Konferenciáján!

Lantos János

Erasmus tudományos diákköri csereprogram (élménybeszámoló)

Életünk talán egyik legértelmesebb nyarának eseményei 2013. július 3-án kezdődtek. Ezen a napon érkezünk meg Pécsre négyen – név szerint: *Béres Szabolcs*, *Kiss Mihály*, *Kovács-Ábrahám Zoltán*, *Péter Attila* – a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Általános Orvosi Karáról, hogy elkezdhesük 3 hónapos nyári Erasmus ösztöndíjunk letöltését.

Negyed évet sikeresen lezáró diákokként nem a megszokott klinikai osztályokat választottuk, így szembe menve a hagyománnyal a Pécsi Orvostudományi Egyetem Kórélettan és Gerontológia Intézetében próbáltunk szerencsét, és mindent megtettünk annak érdekében, hogy hasznosan töltsük el a nyarat.

Szekely Miklós tanár úrral előzőleg egyeztetve, megérkezésünket követően azonnal nekiláthattunk a munkának. Ő gondosan szétosztott bennünket az intézetben kutatást végző tanárok között, így mindegyikünknek külön-külön sikerült bekapcsolódnia egy-egy kutatásba:

- *Béres Szabolcs dr. Pétervári Erika* vezetése alatt a cholecystokinin és receptorainak szerepét vizsgálta a testhőmérséklet szabályozásban.
- *Kovács-Ábrahám Zoltán dr. Soós Szilvia* mentorálásával A centrális inzulin energetikai hatásait vizsgálta.
- *Kiss Mihály dr. Garami András* vezetésével a TRPV-1 receptor hatásait vizsgálta.
- *Péter Attila dr. Balaskó Márta* felügyelete alatt a cholecystokinin és receptorainak szerepét tanulmányozta a korfüggő táplálék-felvétel szabályozásban.

A jól megszervezett és gördülékeny témaválasztást követően a tanár úr közölte velünk a munka menetét és az előre kigondolt feladatokat, figyelve arra, hogy ezek egybeessenek a saját magunkkal szemben felállított elvárásainkkal. Az első 2-3 hétben az alapokat kellett megtanulnunk: hogyan kell megfogni a patkányt, a műtéti előkészítést, a különféle műtéti technikákat, a boncolás folyamatát, stb. Mindezen készségek elsajátításában nagy segítséget nyújtottak az intézetben dolgozó asszisztensek és PhD-hallgatók.

A sok manuális feladat mellett az elméleti tudásunkat is bővítenünk kellett, a vezetőink nagyon sok anyagot szolgáltattak ennek érdekében. Ezek egy része a már meglévő eredmények feldolgozásából, illetve a tudományos körökben való bemutatá-

sából származott, másik része hasonló kutatásokat végző kutatócsoportok publikált eredményeiből adódott, de ezek mellett sok anyagot kaptunk az anyagcsere kórélettani vonatkozásait tekintve. A kapott anyag teljes megértését és jó átlátását a csoportos beszélgetések is nagyban elősegítették.

A munkacsoporthoz való tartozást erősítette, hogy július 12-én mind résztvehettünk a A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Farmakológiai Intézete és a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Farmakológiai Intézete által közösen megszervezett tudományos szimpóziumon, ahol betekintést nyerhettünk az adott intézetek nagyobb méretű projektjeibe.

Miután megtanultuk az alapttechnikákat, nekikezdhattunk a saját témánk megvalósításának, amiből mindannyiunknak sikerült előzetes eredményeket produkálnunk, és a továbbiakban tervezzük ezen eredmények bemutatását a Marosvásárhelyi és a Pécsi Egyetem Tudományos Diákköri Konferenciáján.

Munkánkat segítette, hogy mindenki nagyon segítőkész volt, és teljes mértékben mellettünk állt, és az a tudat, hogy bármilyen kérdésünk, gondunk akadt, azonnal kaptunk rá választ, illetve közösen kerestük a megoldást.

Nyarunk nemcsak a munkáról, hanem a kikapcsolódásról és a szellemi, lelki feltöltődésről is szólt. Nem hagyhattuk ki a gyönyörű város szépségeinek a megtekintését, a múzeumok és templomok mellett a helyi kulturális örökség is magába szippantott minket. A környék több fürdőhelyén is eltöltöttünk egy pár forró nyári napot. Sokat utaztunk az országban, sok új kapcsolatra, barátra tettünk szert.

A tanév megkezdésével pэрhuzamosan az egyetem és a kollégium is megelevenedett, így az utolsó hónap minden téren dinamikus volt. Az intézetben a megszokottnál nagyobb számú kísérlet indult, és rajtunk kívül megjelent a többi TDK-ra készülő diák, régiék és újak egyaránt.

Nekik mindenben segítettünk, amiben tudtunk, ők is megosztották tapasztalataikat a munkával és az egyetemmel kapcsolatban.

Köszönet illeti az intézet minden munkatársát, akik mindenben segítségünkre voltak, illetve a helyi diákokat, akik nagyon kedvesek és rendesek voltak velünk, és emlékeztetésé, eseményekkel telivé tették a nyarat számunkra.

Péter Attila

Ritka betegségek finanszírozásának tudnivalói

Ritka betegségeknek azokat nevezzük, amik a lakosság kisebb hányadát érintik. (Hogy mennyi az a „kisebb”, az kontinensenként változik. Mivel aránylag szűk körben használt, speciális gyógyszerekről van szó, ezért ezek ára is rendkívül magas. „Az alacsonyabb betegség prevalencia egyértelműen a magasabb gyógyszerárral jár együtt.” (dr. Boncz Imre tanulmányából)

A fentiekből következően az OEP ezen gyógyszeres kezelésekre finanszírozására ez év február óta a többi gyógyszerétől eltérő finanszírozási rendszert vezetett be: A kórházak által megrendelt és beérkezett, ritka betegségek kezelésére szolgáló gyógyszereket a nagykereskedő teljes értékében kiszámlázza a kórháznak, akinek az OEP – egyéb adminisztrációk elvégzése után – térít meg. Könnyen belátható, hogy ez a költség is az egyetem amúgy sem éppen kiváló pénzügyi helyzetét rontja, főleg, hogy az OEP saját magának 90 napos fizetési határidőt állapított meg. (Az OEP PTE KK-val szemben fennálló hátraléka jelenleg mintegy 300 millió Ft ez ügyben.)

A nagyobb gyógyszernagykereskedők – együttműködve a kórházakkal – más utat is kerestek. Így jönnek létre az úgynevezett engedményezési megállapodások. Ez jogilag annyit tesz, hogy szerződésben rögzítik a jogosult személyének változását (kórház helyett a nagykereskedő), az adós (OEP) változatlan. Így a nagykereskedő a számla ellenértékét az OEP-től kapja.

A ritka betegségek gyógyszereinek adminisztrációs gyakorlata ismét csak a többitől eltérő számlakezelést követel meg az egyetem részéről: A pénzügy számára egyértelműen jelezni kell, hogy ritka betegség gyógyszeréről van szó, akár „direkt” finanszírozású, akár engedményezési szerződés alapján történik. Ez megfelelő etikettek felragasztásával történik. Itt egy apró tévesztés nem ezekben, hanem milliókba kerülhet, forintban.

Dacára az intézeti gyógyszerárakra aggatott újabb adminisztrációs tehernek bízunk benne, hogy a klinikák ellátása zavartalan lesz.

Dr. Molnár Béla

PAB-RENDEZVÉNY

A PAB-ban zajlik egy új sorozat „Az egyetem új nagydoktorai” címmel, ahol a közelmúltban nagydoktorit szerzett oktatók mutatkoznak be.

Az előadássorozat első eseménye: 2013 október 14. (hétfő) 18 óra: dr. Illés Zsolt (Neurológiai Klinika, Koppenhágai Egyetem): „Saját” és „idegen” az idegrendszerben: az autoimmun betegségek modellezése, mechanizmusa.

Az érdeklődőket szívesen várjuk!

Dr. Horváth Örs Péter

A PAB Orvosi Munkacsoportjának elnöke

HMAA 2013 Amerikai Magyar Orvosszövetség Multidiszciplináris Kongresszusa

Augusztus 16-17-én került sor a Balatonfüredi Állami Szívkórházban hetedik alkalommal megrendezett nyári HMAA konferenciára, ahol a „*Relation of haemorheological parameters to fatigue, vital exhaustion and psychomotor speed in patients with cardiovascular diseases*” című posztert mutatta be Nagy Alexandra PhD-hallgató.

A rendezvény egyre szélesebb körben talál támogatásra mind az orvostanhallgatók, szigorló orvosok, rezidensek, PhD-hallgatók, mind pedig orvosi egyetemeink vezetősége által. Az előadók számos területen tartott színvonalas előadásai és a kerekasztal beszélgetések egyaránt lehetőséget biztosítottak a legújabb kutatási eredmények megvitatására, a magyar és amerikai trendek összehasonlítására.

Az idei év kiemelt témái közé tartoztak az egészségnevelésben megjelenő komplex trendek és az orvosi képzés és kardiológia területén tapasztalható változások. Ezen felül az érdeklődő hallgatókat részletes információkkal látták el a buffaloi hatodéves cseregyakorlatról is.

A meghívott díszvendégek közé tartozott dr. Baffy György, PhD (USA, Boston), a HMAA jelenlegi elnöke, prof. Forbath

Péter (Kanada, Toronto), a HMAA korábbi elnöke, dr. Irene Krisztinicz (USA, Buffalo), a HMAA korábbi elnöke, dr. Thomas I. Krisztinicz (USA, Fairfax), a HMAA soron következő elnöke és dr. Csáthy László, PhD, a HMAA jelenlegi elnöke. Valamennyien örömeiket fejezték ki az erősödő együttműködés felett, és biztatták a fiatal nemzedéket a tradíció megőrzésére. Reményeik szerint az idei sikeres találkozó után a jövőben is hasonlóan nagy érdeklődés mutatkozik a rendezvény iránt.

Ahogy azt fentebb említettem, előadásomban a fáradsághoz kapcsolódó pszichés tényezők és hemorheológiai változók közötti kapcsolatról szóló vizsgálatunkat mutattam be. A konferencia Kardiológia szekcióján elhangzott előadások, ahol szó esett többek közt a hematokrit és plazma viszkozitás értékeinek prediktív szerepéről vagy a vörösbőr-fogyasztás hemorheológiai hatásairól hasznos információval szolgáltak kutatási témámhoz, így a jövőben még szélesebb nézőpontból szemlélhetem az esetlegesen felmerülő kérdéseket, továbbá támpontot nyújthatnak újabb kutatások kialakításához ezen a területen.

Nagy Alexandra PhD-hallgató

Interdiszciplináris tananyag az idegrendszer felépítése, működése és klinikuma témáiban orvostanhallgatók, egészség- és élettudományi képzésben résztvevők számára Magyarországon” című, TÁMOP-4.1.2.A/1-11/1-2011-0094 sz. projekt végrehajtása során megvalósított feladatok.

A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar 2012. március 1-jétől megkezdte az „Emberi életfolyamatok idegi szabályozása – a neurontól a viselkedésig. Interdiszciplináris tananyag az idegrendszer felépítése, működése és klinikuma témáiban orvostanhallgatók, egészség- és élettudományi képzésben résztvevők számára Magyarországon” nevezetű projekt végrehajtását.

Konzorciumi partnerünk a Dialóg Campus Kiadó, *dr. Bázing Zsuzsanna* igazgató. Projektvezető: *dr. Komoly Sámuel* intézetvezető, egyetemi tanár, pénzügyi vezető: *Gyulasi Andrea*, projekt menedzser: *Kiefer Zoltán*.

A projekt célkitűzéseinek megvalósításához pénzbeli támogatást az Európai Szociális Alap valamint hazai társfinanszírozás biztosít. A karon további kettő hasonló pályázat egyezik a megvalósulásban, melynek célja a korszerű digitális tananyag létrehozása és használatba helyezése. A Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar által elnyert és a karon 24 hónap alatt megvalósuló pályázatban 115 magyar, 115 német és 115 angol, az orvostudományban résztvevők számára elérhető átfogó tananyag kerül megírásra az elméleti oktatástól a klinikumig. A komplett elkészült háromnyelvű tananyag teljes tartalma a tankönyvtár weboldalon lesz elérhető.

A Projekt célja 115 magyar, angol és német nyelvű elektronikus tananyag készítése az idegrendszer felépítése, működése és klinikuma témáiban.

A projekt fontos eleme az ún. Képzők képzése modul. A projekt ezen részében kerül sor a tananyagfejlesztők és oktatók képzésére.

A képzők képzése nyitókonferencia megrendezésére 2012. október 26-án került sor. Az eltelt idő alatt több mint 80 tananyagfejlesztőt és oktatót képeztünk.

A Képzők képzése bemutatása.

Az oktatási modulok ismertetése:

Vezetője: *Kittkáné Bódi Katalin*, OTCS csoportvezető

„A hallgató-centrikus kommunikáció...”: *dr. Márton András* DLA, kommunikációs tréner;

Pszichológia, oktatásmódszertan a tananyagfejlesztők képzésében: *dr. Pais Ella Regina*, PTE PMMIK dékánhelyettes, tanészakvezető, *dr. Bagdy Emőke*, Károli Gáspár Református Egyetem, egyetemi tanár;

Szakmaspecifikus képzés, multimédiás tartalmak alkalmazása: *Kittkáné Bódi Katalin*, OTCS csoportvezető, oktatásszervező;

E-learning és távoktatási módszerek: *Fodorné dr. Tóth Krisztina*, PTE FEEK, egyetemi adjunktus;

Szerzői jogi képzés: *dr. Kiefer Éva*, PTE, ÁOK Pályázati és Innovációs Iroda, irodavezető.

A felkért előadóknak tisztelettel köszönjük, hogy szakmai tapasztalatuk átadásával hozzájárultak a projekt sikeres megvalósításához.

A Képzők képzése modul folytatódik 2013-ban is, és képzéseink a PTE, ÁOK honlapon kerülnek meghirdetésre.

Útban dr. Márton András előadására

Dr. Márton András előadása

Dr. Kiefer Éva előadása a Neurológiai Klinikán

Bagdy Emőke előadása

Kiefer Zoltán projektmenedzser
PTE ÁOK Pályázati és Innovációs Iroda

Tisztelt Olvasók!

A természetnek, és a benne még helyét megtaláló, sőt ismerő embernek utánozhatatlan ábrázolója Fekete István. Ha *Selma Lagerlöf* „magasrendű idealizmusa, élénk képzelete és szellemi érzékenysége elismerésül” irodalmi Nobel-díjban részesült – a valóban tündéri Nils Holgersson csodálatos utazásáért, ezt számos művéért megérdemelte volna *Fekete István* is.

Valószínűleg nem véletlenül lett író és nem költő, de a nyár búcsúztával, az őszi beköszöntével hadd mutassam meg most ezt az oldalát! Eredményes tanévet!

Kiss Tamás
könyvtáros

Fekete István:

Szeptember

Őszi hálót szőnek már a pókok.
vizek tükrén vándor csillagok.
Bokrok árnyán üresek a fészkek,
mint az erdők szélén nyári kis lakok.

Szőlőhegyen rizling meg a sasza
cukrot szűrnék a napsugárból.
Hasad már a diók szagos héja,
jegenyenyár csúcsán varjú szól.

Levegőben seregélyek járnak,
harkály rikkant, lepke tántorog,
Kinyílik a zsúpos préházajtós
régii mámort lehel vén garádtorok.

Völgybe ér a délutáni árnyék.
hűvös az est, harmatos a rét.
Köd lebeg a patak fényes selymén,
teljes csillagporral tündöklök az ég.

Aztán elvesznek mind az utak
nem marad más, csak a csend és álom,
Mohos tetőkön ásít a kémény,
halott levél kereng a pókfonálon.

Fekete István

Búcsú

Elmegy lassan a berek, az erdő
El a nádas, a tél, a nyár.
A hegy, a völgy, a nappal és az éjjel
A szemem látta egész határ.
Elmegy? Talán mégsem egészen,
Meglátom tán az örök vízen,
Hiszen a Szépség maga az Isten.
S lelkemben ott lesz: hiszem, hiszem.

Forrás: Internet

Fekete István

Nádas

Aludtál-e már nádtető alatt,
láttad -e ott, hogy kel fel a nap?
Hallgattad-e a szélben hogy zsong a nád,
ha megérinti a virradat?

Ugye, nem láttad? Nem láttál semmit.
Se nádirigót, se kócsagot,
se a vadréccék kéktükrű szárnyát,
se vizeken rengő csillagot?

Raktál-e tüzet tavalyi nádból?
Füstje simogatta arcodat,
ha felkel a hold, és lidércfény
táncol a tündöklő ég alatt.

Láttál-e ezer szárcsafiókát,
úszó fészket a nagy vizeken?
S hallgattad-e ködös hajnalokon
a vándormadár mit üzen?

És a nádi széna volt-e párnád,
millió béka muzsikád,
imbolygó bagoly régi barátod,
nyársonsiült keszeg a vacsorád?

Fürödtél-e már csendben és fényben,
este, ha lobban a néma tűz?
s a nádason átrepül az álom,
és rádsóhajt lágyan a puha fűz?

Álmod ha őrzi millió nádszál,
és tartja feletted az eget,
neked adja a csillagos békét,
és megsimogatja szívedet.

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

- A Tanévzáró Ünnepi Szenátusi Ülésen június 20-án *Hollósy Tibor* PhD-diplomát és *Tamás Andrea* habilitációs diplomát vehetett át.
- A Magyar Tudományos Akadémia Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma által megrendezett Bolyai Napon (2013. június 26.) *Tamás Andrea* Bolyai Plakett kitüntetésben részesült és *Horváth-Opper Gabriella* Bolyai Ösztöndíjat vehetett át.
- *Reglödi Dóra*, *Kvárik Tímea*, *Horváth Gábor* és *Bodvai Gréta* részt vettek a németországi Regensburgban megrendezett Parental Brain konferencián (július 11-14.) ahol „Exposure to prenatal smoking and the early reflex and motor development of rat pups” és „The effect of prenatal stress on the early neurobehavioral development of rat pups” címmel tartottak poszter prezentációt.
- Az Amerikai Magyar Orvosszövetség Balatonfüredi Konferenciáján (augusztus 16-17.) intézetünk tudományos diákkörös hallgatói és PhD-hallgatói a következő prezentációkat mutatták be: *Farkas Dorottya* „The effect of systemic PACAP treatment on locomotor activity in male and female rats”, *Fülöp Balázs Dániel* „Examination of Ca²⁺ binding protein expression after kanamycin treatment in the inner ear of wild type, heterozygous and PACAP-deficient mice”, *Horváth Gábor* „Musical environmental enrichment – a new tool for neurorehabilitation?”, *Horváth Kitti* „Examination of PACAP38-like immunoreactivity in different milk and infant formula samples”, *Kovács Ákos László* „Investigations on the three hit theory of depression on the bed nucleus of stria terminalis”, *László Eszter* „The role of endogenous PACAP in the kidney during ischaemia-reperfusion”, *Nagy Dániel Ádám* „Examination of the protective effects of PACAP in rat diabetic nephropathy”, *Vadász Gyöngyvér* „Effects of environmental enrichment on early development in perinatal asphyxia in rats”. *Horváth Kitti* előadásával elnyerte az „Excellence in Pediatrics – Obstetrics and Gynecology” díjat és *Vadász Gyöngyvér* pedig “Excellence in Basic sciences” kitüntetésben részesült.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

- 2013. június 8-án került megrendezésre „A cardiovascularis rizikó szűrése és kivédése napjainkban” című továbbképző tanfolyam családorvosok és szakorvosok részére, a KRKA cég szervezésében. A rendezvény üléselnöke Tóth Kálmán volt. Klinikánk részéről az alábbi előadások hangzottak el: *Bódis Beáta*: Új hiperlipidémia kezelési irányelvek; *Vincze Áron*: Gyomorvédelem és kardioprotekció; *Bajnok László*: Korszerű hipertónia kezelés: RAAS-gátló választás; *Habon Tamás*: Az ARB-k helye a szívelégtelenség kezelésében.
- Endokrinológiai munkacsoport**
A Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekciójának 57. Vándorgyűlésén (2013. június 6-8.) *Mezősi Emese* üléselnök volt az endokrinológiai szekcióban, *Bajnok László* pedig lipidanyagcsere témakörében tartott előadást „A lipidcsökkentő terápia veszélyei/mellékhatásai” címmel. További előadásaink: *Takács Katalin és mtsai*: Acut has és hyponatraemia hátterében álló ritka betegség; *Szujó Szabina és mtsai*: A differenciált pajzsmirigy carcinomás betegek gondozása.

A Biofizikai Intézetből

- Dr. Bugyi Beáta* egyetemi adjunktus elnyerte a Nemzeti Kiválóság Program keretében a konvergencia régiókban meghirdetett Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíjat. A nyertes pályázat címe *Egy rendezetlen fehérje egy rendezett struktúrában. A SALS szerepe a szarkomerogenezis során.*
- *Dr. Lukács András* egyetemi adjunktus elnyerte a Nemzeti Kiválóság Program keretében a konvergencia régiókban meghirdetett Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíjat. A nyertes pályázat címe *A fényérzékelés molekuláris eseményei: fotoaktív fehérjék vizsgálata ultragyors spektroszkópiai módszerekkel.*
- A Pécsi Tudományegyetem Szentágothai János Kutatóközpont Tudományos Bizottsága 2013. szeptember 3-i ülésén a junior Szentágothai-díjat *dr. Bugyi Beáta* egyetemi adjunktusnak ítélte.

A Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikáról

- *Kovács L. András* a PTE ÁOK Népegészségtani Intézete által április 5-6-án Pécsen megrendezett: „A Magyar Epidemiológiai Társaság VII. és a Közép-európai Kemoprevenációs Társaság első közös kongresszusán” az alábbi poszterrel, valamint előadással képviselte klinikánkat: „Egy innovatív módszer: A negatív nyomásterápia alkalmazása krónikus lábszárfekélyek kezelésében – egészséggazdasági, népegészségügyi vonatkozások” (*Kovács L. András és mtsai*); „Lábszárfekélyek differenciáldiagnosztikája – Orvosszakmai, népegészségügyi, egészséggazdasági vonatkozások” (*Kovács L. András és mtsai*).

Az Élettani Intézetből

- Az Élettani Intézet több fiatal kutatója részt vett a Pécsen 2013. szeptember 11-12-én megrendezett „International Doctoral Workshop on Natural Sciences” doktoranduszhallgatók nemzetközi konferenciáján. Kutatásaikat angol nyelvű előadások keretében ismertették: *Csetényi Bettina*: Interleukin-1 β microinjection into the cingulate cortex induces homeostatic changes in the rat; *Hormay Edina*: Complex functional attributes of neurons in the cingulate cortex of the rat; *Péczely László*: Role of ventral pallidal dopamine receptors in conditioned place preference; *Nagy Bernadett*: Metabolic alterations after streptozotocin microinjection into the mediodorsal prefrontal cortex. ■ *Szabó István* egyetemi tanársegéd poszter szekció keretében mutatta be eredményeit: Neurochemical responsiveness and taste sensitivity of neurons in the medial and lateral orbitofrontal cortex of the rat, továbbá előadást tartott az E-poszterek alkalmazhatóságáról Past, present and future of the posters címmel.

Az Érsebészeti Tanszékről

- A 2013. április 19-20. között Mátraházán megrendezett, Osztrák-Német-Magyar Érsebész Symposiumon *Menyhei Gábor* előadást tartott „Hyperperfusions-syndrom nach Karotisendarterektomie”

címmel.

■ Ugyanitt a május 24-26. között megrendezett Vénás Továbbképző Hétvége koordinátora és előadója is volt *Menyhei Gábor*. Előadásának címe: „Vénás ulcus kezelésének korszerű szemlélete”.

A Farmakognóziás Tanszékről

■ *Papp Nóra* 2013. június 20-tól augusztus 31-ig CEEPUS ösztöndíj támogatásával kutatómunkát folytatott a Nagyváradi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetemen, a Kolozsvári Babes Bolyai Tudományegyetemen, valamint gyűjtőtúton vett részt Erdély több településén.

A Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézetből

■ *Dr. Pintér Erika* átvette az intézet vezetését 2013. július 1-től *dr. Barthó Lorántól*. Ez egyben számos tantárgy tantervfelelősi teendőinek átvételével is jár.
■ *Dr. Helyes Zsuzsanna* augusztusban megkapta egyetemi tanári kinevezését.

A Fül-orr-gége Klinikáról

■ 2013. június 20-22-e között Budapesten került megrendezésre a Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej-, Nyaksebész Orvosok Egyesülete Audiológiai Szekciójának 50. Vándorgyűlése, melyen klinikánk részéről az alábbi előadások hangzottak el:

Gerlinger Imre: „Az első hazai bonebridge műtét - alternatíva a csontvezetéses implantáció terén”; *Szanyi István és mtsai*: „Elektroa-kusztikus stimulációval szerzett kezdeti tapasztalataink klinikánkon”; *Németh Adrienn és mtsai*: „Ca²⁺-kötő fehérjék kanamycin kezelést követő expresszió-változásának vizsgálata vad típusú, PACAP-heterozigóta és PACAP-génhiányos egerek belső fülében”; *Harmat Kinga, Gerlinger I.*, „Hallójárat bemeneti „W” plasztika”.

■ *Barcsi Beatrix*, klinikánk pszichológusa előadást tartott Debrecenben a 2013. június 20-21-én megrendezett XIII. Magatartástudományi Napok keretében „Az epilepsziás gyermekek biztonságérzete” címmel.

■ *Járai Tamás* június 19-21. között Erlangenben részt vett a 10. nemzetközi nyálmirigy diagnosztikai és sebészeti kurzuson. A kurzus fő témája a nyálmirigy endoszkópia illetve ehhez kapcsolódóan a minimál invazív terápiás beavatkozások volt, ezen a területen az erlangeni klinika

üttörőnek számít. A nyálmirigy endoszkópiával szerzett elméleti és gyakorlati tapasztalatokat terveink szerint a közeljövőben a saját betegeink ellátásában is alkalmazhatjuk.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ *Decsi Tamás* részt vett a Committee on Nutrition of the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition szervezet (ESPGHAN) Summer School on Nutrition 2013: „Nutrition from infancy to adolescence in daily clinical practice” rendezvényen Prágában 2013. június 30. és július 5. között. Három előadást tartott („Obesity and dyslipidaemia in childhood”; „Fatty acids and lipid metabolism”; „Nutrition and allergy”), valamint négyszer 1,5 órás időtartamban csoportfoglalkozásokat vezetett „Enteral nutrition” témakörben.

■ Kétnapos rendezvény zajlott Budapesten a Magyarország Házában a kárpát-medencei magyar gyermekorvosok részére szeptember 13-14. között. A rendezvény pénteki megnyitóján *Velkey György*, a Bethesda Kórház főigazgatója, a Magyar Kórházszövetség elnöke, *Répás Zsuzsanna*, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár és *Cserháti Péter* egészségpolitikáért felelős helyettes államtitkár köszöntötte a résztvevőket. A konzultációt követően a délután folyamán tudományos program került megrendezésre, mely előtt *Molnár Dénes*, a Magyar Gyermekorvos Társaság elnöke tartott bevezetőt. Hangsúlyozta a kárpát-medencei orvosok összefogásának, együttműködésének fontosságát, valamint hogy az MGYT már korábban is meghívta a határon túli gyermekorvosokat a Fiala Gyermekorvosok Konferenciájára, és keresi a lehetőséget arra, hogy az évi nagygyűléseken való részvételüket is elősegítse. A rendezvény szombati napon gyermekgyógyászati intézmények látogatásával zárult.

A Kórélettani és Gerontológiai Intézetből

■ *Székely Miklós* „A magyar felsőoktatásért emléklapok” kintünetésben részesült, amelyet a 2013. június 20-i Szenátusi Ülésen vett át. (A kintünetést *Balog Zoltán*, az emberi erőforrások minisztere adományozta professzorunk kiemelkedő munkája elismeréseként.) *Koller Ákos* meghívást kapott a „Tuscan Endocrinology and Metabolism Conference” tudományos összejövetelre (Pisa,

2013. április 4-6.), ahol előadást tartott „Endothelial regulation of coronary microcirculation in health and cardiometabolic diseases” címmel.

■ *Cséplő Péter* és mtsai a „6th Pannonian Symposium on Central Nervous System Injury” tudományos rendezvényen (Pécs, 2013. április 4-6.): „Ca⁺⁺ binding protein-S100B elicits dose-dependent dilation/relaxation of rat cerebral arteries” címmel előadást tartott.

■ A Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Munkacsoport több tagja részt vett az Experimental Biology 2013. évi konferenciáján (Boston, 2013. április 20-24.) Posztereken mutatták be a munkacsoport legújabb eredményeit: *Zsolt Springó et al.*: „In isolated vessels H₂S is a less effective scavenger of exogenous superoxide than SOD”; *Péter Tóth et al.*: „Increased production of the arachidonic acid metabolite 20-HETE contributes to hypertension-induced cerebrovascular alterations”; *Z. Vámos et al.*: „Changes in angiotensin II-induced vasomotor function from newborn to senescence: correlation with expression of AT1 and AT2 receptors”.

■ *Koller Ákos* meghívott előadóként és szekció elnökként részt vett a Magyar Kardiológusok Társasága 2013. évi Tudományos Konferenciáján (Balatonfüred, május 8-11., 2013): *Koller Ákos és mtsai*: „Az AT1-Receptor közvetített vazomotoros válasz alakulása a kor függvényében, izolált patkány carotis artériákon”. A munkacsoport másik tagja is ismertette eredményeit ezen a tudományos fórumon (*Vámos Zoltán és mtsai*: „Az AT-1 receptor közvetített vazomotoros válasz változása a kor függvényében izolált patkány carotis artériákon”).

■ *Koller Ákos* üléselnöki feladatokat látott el a Magyar Belgyógyász Társaság Dunántúli Szekció Vándorgyűlése és Hámori Artur Belgyógyászati Napok rendezvényen (Pécs, 2013. május 8.), illetve előadást tartott „Mikrovaszkuláris elváltozások hipertóniában” címmel.

■ 2013. május 29. és június 1. között Gdyniában, Lengyelországban megrendezésre került „10th Joint Meeting of the European Neuropeptide Club and the Summer Neuropeptide Conference” című nemzetközi konferencián *Balaskó Márta* és *Pétervári Erika* két poszterrel mutatta be az Energetikai és Kísérletes Gerontológiai Laboratórium munkacsoportjának legfrissebb eredményeit: *Balaskó Márta et al.*: „Age-related pattern of acute effects of

corticotropin-releasing factor on energy balance”; *Pétevári Erika et al.*: „Effects of anorexigenic and orexigenic neuropeptides in spontaneously hypertensive rats”. Lengyel-országi útjuk során közös kutatási projektet egyeztettek a gdanski Orvostudományi Egyetem Szövetani Intézetében a munkacsoport kutatópartnerével, *Zbig-niew Kmiec* professzorral.

■ A Magyar Élettani, Farmakológiai és Mikrocirkulációs Társaságok 2013. évi közös Tudományos Kongresszusán, Budapesten 2013. június 5-8. között a Kóréletani Intézet két különböző témájú szekciójában öt előadással képviseltette magát. Az „Öregedés” szekcióban *Koller Ákos*, *Vámos Zoltán*, *Balaskó Márta* és *Pétevári Erika* tartott előadást, *Soós Szilvia* a témában posztert mutatott be.

Koller Ákos és *mtsai*: „Az életkor hatása az angiotensin II-AT1 receptor által kiváltott artériás kontrakcióra”; *Cséplő Péter és mtsai*: „A $\beta 1$ szelektív adrenerg receptor gátló Nebivolol az NO-cGMP útvonaltól független dilatációt okoz izolált agyi erekben”; *Balaskó Márta és mtsai*: „Korfüggő eltérések a corticotropin-releasing factor (CRF) akut centrális energetikai hatásaiban”; *Pétevári Erika és mtsai*: „A sarcopeniás obesitas kóréletani mechanizmusai: a testösszetétel szerepe a korfüggő peptidregulatorikus eltérések kialakulásában”; *Soós Szilvia és mtsai*: „Peptidok, táplálékfelvétel és testtömeg változásai életkorral. Szabályozási változások a nem függvényében patkányokban”.

■ A Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Munkacsoport több tagja beszámolt eredményeiről a Magyar Kísérletes Sebész Társaság Konferenciáján (Debrecen, 2013. június 13-15.). *Cséplő P és mtsai*: „Az intracelluláris Ca^{2+} ion szerepe az intrakraniális vérzés indukálta vazospasmusban”; *Spríngó Zsolt és mtsai*: „Áramlás indukálta vasculáris válaszok agyi erekben (humán és patkány vizsgálatokban)”; *Debreczeni B. és mtsai*: „A hidrogén-peroxid, thromboxán A2 receptorok révén közvetítté patkány vázizom venulák miogén választát”; *Németh Zoltán és mtsai*: „Nyitott szívűmúttéten átesett betegek perikardiális folyadékának L-arginin és aszimmetrikus dimethyl-arginin koncentrációja”.

■ 2013. június 26-28. között került megrendezésre Kassán a „5th International Student Medical Congress in Kosice”. A Pécsi Tudományegyetemet három hallgató képviselte. *Rostás Ildikó* PhD-hallgató az Energetikai és Kísérletes

Gerontológiai Laboratóriumból „Complex effects of neuropeptide alpha-melanocyte-stimulating-hormone during the course of aging” címmel tartott előadást. „PhD Student’s Work – Theoretical part” szekciójában I. díjat nyert. Témavezető: *Balaskó Márta*.

■ *Koller Ákos* üléselnökként és meghívott előadóként részt vett a „17th Conference of the European Society of Clinical Hemorheology and Microcirculation, Novel Vascular Mechanisms” tudományos konferencián (Pécs, 2013. július 8.), és „Regulation of wall shear stress in arterioles and venules: rules and exceptions” címmel tartott előadást. A Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Munkacsoport több prezentációval képviseltette magát: *Z. Vámos et al.*: „Acetylsalicylic acid, but not metamizol elicits dose-dependent contraction of isolated rat carotid arteries”; *Z. Vámos et al.*: „ Ca^{2+} -binding protein-S100B elicits concentration-dependent relaxation of rat cerebral arteries”.

■ *Koller Ákos* előadást tartott a „23rd European Meeting on Hypertension and Cardiovascular Protection” tudományos konferencián (Milánó, 2013. június 14-17.). „Cyclooxygenase-1, not cyclooxygenase-2 derived prostaglandin alters microvascular reactivity during high salt loading in young healthy humans” címmel.

A Magatartástudományi Intézetből

■ A Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének VII. Konferenciája Kaposváron került megrendezésre 2013. szeptember 4-6. között, melynek keretében a Magatartástudományi Intézet képviselőjében két előadás hangzott el: *Füzesi Zsuzsanna*, *Tistyán László*: „Az egészségügyi felsőoktatásban tanuló külföldi diákok az egyetem és a város életében”, valamint *Faibl Nóra*, *Füzesi Zsuzsanna*: „Tapasztalatok az interkulturális kompetencia fejlődéséről” címmel. A konferencián bemutatásra került még *Faibl Nóra* és *Frédéric Zuhorn* „Planning of intercultural training in the medical field” című posztere is.

A Nukleáris Medicina Intézetből

■ 2013. június 30. - július 2. között rendeztük meg Pécsen, a Hevesy György Magyar Orvostudományi Nukleáris Társaság XVIII. Kongresszusát, ahol intézetünkben a következő előadások hangzottak el:

Szekeres Sarolta és mtsai: „A kontroll SPECT/CT vizsgálat jelentősége nem tisztázott MDP dúsulások eredetének tisztázásában daganatos betegeknél”; *Sarkadi Margit és mtsai*: „Differenciált pajzsmirigyirákos betegek ismételt nagydózisú radiojód terápiaja után elvégzett SPECT/CT vizsgálatok tapasztalatai”; *Schmidt Erzsébet és mtsai*: „MIBG vagy octreotid?”; *Szabó Zsuzsanna és mtsai*: „A ^{99m}Tc MIBI-vel végzett pajzsmirigy SPECT/CT vizsgálat szerepe a hideg göbök terápiajának vonatkozásában”; *Somogyi Katalin és mtsai*: „A kvantitatív értékelés alkalmaszhatósága I-123-MIBG szcintigráfiánál”; *Husz Viktória és mtsai*: „A kvantitatív értékelési módszerek az In-111-Octreoscan vizsgálatoknál”.

Az MSI Ortopédiai Klinikai Tanszékről

■ Kolléganónk, *Szuper Kinga*, 2013. május 1-3. között a németországi Tuttlingenben járt, ahol az Aesculap protézisgyártó cég tartott workshop-ot. A szakmai programok két napon keresztül zajlottak, amelyek során a résztvevők nem csupán a cég jelenlegi legmodernebb eszközparkjával, hanem a protézisgyártó múltjával is megismerkedhettek. Az első szakmai nap délelőttjén a különféle csípőprotézisekről zajlottak előadások, beleértve a cement nélküli, a cementes és a revíziós csípőprotéziseket. Majd a nap délutánján a fórum résztvevői gyárlátogatáson vettek részt, ahol megtekinthették, hogy a fémötvözet rudakból hogyan készülnek a modern protézisek, nem mellőzve a robottechnikát. A második szakmai napon a térdprotézis rendszerekről folyt az eszmecsere, érintve az Aesculap cég teljes elérhető kínálatát. Majd a nap délutánján a protézisgyártó múltját és jelenét tekinthették meg a szakmai program résztvevői múzeumlátogatás során, így kijelenthetjük, hogy kolleginánk teljes spektrumot kapott a protézisgyártás múltjáról és jelenéről.

■ Klinikavezető helyettesünk, *Vermes Csaba* 2013. május 9-10-én Londonban járt, a B. Braun által szervezett, nemzetközi 'Hip&Knee' szakmai fórumon. A szakmai képzés elméleti és gyakorlati formában történt, amit az angliai The Royal College of Surgeons munkatársai végeztek. A program tematikája két önálló napon valósult meg, az első napon a primer és revíziós csípő endoprotetikára, a második napon a primer és revíziós térd endoprotetikára fókuszált.

■ Bécsben, 2013. június 21-23-án a vállat

érintő degeneratív megbetegedések képezték a fórumnak a tematikáját, amelyen elsősorban a műtechnikai megoldásokra fókuszáltak a szakmai programok. Ezek előadások, cadaver műtétek és élő műtétek formájában zajlottak. Klinikánkról *Kuzsner József* vett részt a képzésen, ahol vállprotézisek, inverz vállprotézisek és a váll instabilitás arthroscopos megoldásai témakörében gazdagodott ismeretanyaga. A szakmai találkozó a Sythes rendezésében zajlott.

■ Az idei évben is megrendezésre került a Magyar Ortopéd Társaság és a Magyar Traumatológus Társaság (MOTT) rendezésű kongresszusa és szakmai fóruma, Budapesten, 2013. június 27-29. között. Klinikánk szempontjából mozgalmas vándorgyűlést tudhatunk magunk mögött, a következők okán: *Than Péter* klinikavezetőt az Ortopéd Társaság főtítkárává választotta. A minden évben meghirdetésre kerülő Zinner Nándor pályázatra *Váncsodi József* adott be pályamunkát, a „T2 mapping képalkotó diagnosztikát” bemutatva, amelyet a szakmai zsűri díjazásra alkalmasnak ítélt. Kollégáink

összesen hét szakmai előadást tartottak, a 'Fiatalok Fóruma' versenyén pedig két kollégánk, *Szuper Kinga* és *Váncsodi József* előadásait a szakmai zsűri egyaránt maximum pontszámra érdemesnek tartotta.

■ Klinikánk két munkatársának, *Than Péternek* és *Kuzsner Józsefnek* lehetősége volt részt venni egy rövid látogatáson, amelynek célpontja a németországi Nittenauban működő ortopéd sebészeti klinika volt. A látogatás válasz volt egy korábbi alkalomra, amikor is a nittenauai klinika delegálta egy kollégáját klinikánkra. Mindkét betegellátó egység nyitott a későbbi, ígéretes együttműködési lehetőségre.

A Sebészeti Oktató és Kutató Intézetből

■ *Dr. Lantos János*, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal elnöke által kiállított megbízólevél átvételével 5 évre tagja lett az Állatkísérleti Tudományos Etikai Tanácsnak. E tanácsot a 1465/2013. (VII.24.) számú határozatával a kormány hozta létre, melynek legfőbb feladata az

állatkísérleti engedélyek kérelmezésekor benyújtott projektek értékelése, tanácsadás az állatvédelemért felelős miniszternek az állatkísérletekre vonatkozó jogi szabályozás tekintetében, valamint a felelős hatóságoknak és a munkahelyi állatjóléti bizottságoknak és a kísérleti állatok beszerzésével, tenyésztésével, elhelyezésével, gondozásával és felhasználásával kapcsolatos kérdésekben. A tanács munkája során ajánlásokat, irányelveket dolgoz ki, és elősegíti a legjobb állatkísérleti gyakorlatok megosztását.

■ A Magyar Szabadgyök Kutató Társaság VII. Konferenciáján (Debrecen, 2013. augusztus 29-31.) *dr. Róth Erzsébet* a társaság örökös tiszteletbeli elnöke lett, *dr. Lantos Jánost* a társaság pénztárosának választották. A fenti kongresszuson az alábbi előadások hangzottak el intézetünkben: *Róth E.*: Évtizedeim a szabadgyök-kutatásban: tudományos eredmények és értékes barátságok (Matkovics Béla emlékelőadás); *Lantos J és mtsai*: Oxidatív stressz paraméterek változása klinikai kórképekben – Az antioxidáns terápia hatékonysága.

Központosított közbeszerzés

Ez év szeptember 1-jétől 11 gyógyszer-hatóanyag került a központosított közbeszerzés hatálya alá.

Mit jelent ez az elsőre nem túl sokat mondó hír? (Leszámítva azt, hogy ahol a „közbeszerzés” kifejezés bármilyen szókapcsolatban előfordul, ott nem csekély áremelésre számít az ezen szocializálódott honpolgár.) A Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (GYEMSZI) országos hatáskörben 11 fféle hatóanyagot tartalmazó gyógyszer beszerzésére írt ki pályázatot, kórházak ellátása céljából. Szeptembertől ezek a gyógyszerek csak a pályázaton nyertes nagykereskedőktől rendelhetők, akik viszont a pályázaton kialakított árat kötelesek tartani a szerződés lejártáig. A teljes mennyiség nem minden esetben került kiírásra (elsősorban a citosztatikus hatóanyagok esetében 50%, a többi „szabadon” beszerezhető).

Mivel a pályázattal már hónapokkal ezelőtt zajlott, a győztes nagykereskedők a kórházaknál lényegesen tájékozottabbak voltak. Így esett meg, hogy a kórházak már akkor megkapták a gondosan megszerkesztett rendelési formanyomtatványokat a nyertes nagykereskedőktől, amikor a GYEMSZI hivatalos értesítője még vélhetően ugyancsak gondos szerkesztés alatt állt.

Annyi már most látszik, hogy az árak összességükben többnyire jók – kivétel azért mindig akad. A kiírt hatóanyagú gyógyszerek forgalmát mostantól a kiíró hatóság ellenőrzi. (Forgalmi – beszerzési – adataink közlése a GYEMSZI felé már június óta, heti rendszerességgel kötelező.)

A klinikák a beszerzés módosulásából gyakorlatilag semmit sem tapasztalnak: remélhetőleg ellátási gondok nem merülnek fel.

Változás a gyógyszerárak munkájában lesz: A szóban forgó gyógyszereket külön eljárás szerint kell rendelni, külön nyomtatványokon, a forgalom külön nyilvántartása is plusz feladat. Összességében tehát úgy is tekinthetjük, hogy az országos ellenőrzés lehetőségét az intézeti gyógyszerárak plusz munkája teremti meg.

Dr. Molnár Béla

Írók, költők betegségekről és orvoslásról

SYLVIA PLATH

MAJRÉ DZSONI ÉS AZ ÁLMOK BIBLIÁJA

(Johnny Panic and the Bible of Dreams)

(részletek)

Nap mint nap kilenctől ötig ott ülök íróasztalomnál az irodaajtóval szemközt, és gépelem idegen emberek álmait. No persze, nemcsak az álmaikat. A főnökeim ugyanis aligha érnék be ennyivel. Gépbe püfölöm tehát ezeknek az idegen embereknek a napi panaszaikat is: mindenféle anya- meg apakomplexusokat, zűröket a flaskó körül meg az ágyban, a fejfájást, az igazit, amitől a teremtet világ egyszerre elsötétül odakint – és a fene se tudja, miért. Annyi biztos, hogy hozzánk olyan ember nem jön, akinek valami zűrje ne lenne. Olyan zűrje még hozzá, amit nem lehet csak úgy szimplán kiszúrni Wassermann-nal (...)

...ahol én ülök, onnan mindenesetre úgy fest a dolog, hogy a világot egyvalami mozgatja csupán, ez az egy és semmi más. A majré, igen a veszettkutya-pofájú, ördög-pofájú, banya-pofájú, kurva-pofájú, vagy akár a csupa nagybetűs, semmipofájú MAJRÉ – ugyanaz a Majré Dzsoni mindig és mindenütt, ébren, alva.

Ha megkérdek tőlem, hol dolgozom, azt felelem: a Városi Kórház klinikai részlegének egyik járóbeteg-osztályán vagyok másodtitkárnő. És ez olyan kész-passz hangzik mindig, hogy utána legfeljebb már csak az a kérdés jön, takarodoul, hogy mit csinálok tulajdonképpen: hát leginkább feljegyzéseket gépelek. No persze, csak úgy sutyiban, mondhatnám teljesen önelszámoló alapon, csinálom én valami mást is - olyat még hozzá, hogy ezek a doktorok falra másznának, ha tudnák. Egyszobás lakásom csendes magányában ugyanis tovább folytatom a titkárnősködést, de itt már nem másnak, mint – magának Majré Dzsoninak.

Álomról álomra haladva próbálom megformálni saját magam esendő anyagából azt a ritka-becses személyt, aki, igen, becsesebb, mint bárki a Pszichoanalitikai Intézetben, aki az álmok igazi ingyence. Aki nem megszüntetni, magyarázni, kihasználni akarja az álmokat olyan durván gyakorlatias célok érdekében, mint egészség meg boldogság, hanem tisztán, elhivatottan gyűjti őket, egyes-egyedül önmagukért. Aki az álmok szerelmese, Majré Dzsoninak, valamennyiük Teremtőjének szent szolgálatában.

Az általam legépelet s így nyilvántartási könyveinkbe foglalt álmok közül egy sincs, amit kívülről ne tudnék. Egy sincs, amit át ne másoltam volna odahaza Majré Dzsoni evangéliumába, az Álmok Bibliájába.

Ez az én igazi hivatásom.

Néha olyan pattanásig feszült minden idegszálam, mint a legmagasabb húr a hegedűn, de ahogy az ég kékülni kezd, el tudok aludni mégis. Az álmodókra gondolok és arra, hogy mit álmodnak éppen, és ettől úgy kikészülök, hogy elalszom a végén, egy szín lázban. Hiszen hétfőtől péntekig egyebet se csinálom, mint hogy ezeket, ugyanezeket az álmokat gépelem. Persze éjjelente a város fölött egyet se látok közülük, de lapról lapra, álomról álomra telnek, gyarapodnak a nyilvántartó könyveim, súlyuk alatt roskadoznak a faliszekrény polcai; a szekrény egyébként ott áll a Fővároval párhuzamos, keskeny folyosón, ahonnan az orvosok apró fogadószobái is nyílnak.

Munkám során kialakult egy érdekes szokásom: álmaik szertint azonosítom a hozzánk bejövőket. Meggyőződésem ugyanis, hogy az álmok jobban megkülönböztetik az egyik embert a má-

siktól, mint bármiféle név. Vegyük például azt a fickót, aki a helybeli golyócsapágygyárban dolgozik; minden éjjel azt álmodja, hogy hanyatt fekszik, a mellén pedig egyetlen homokszem. Ez a homokszem azonban elkezd szépen növekedni, míg a végén akkora nem lesz, mint egy böhöm nagy ház, a fickó nem tud lélegzetet se venni tőle. Tudok egy másik tagról, akit egy és ugyanaz az álom üldöz egyfolytában, amióta étterrel elkábították és kivették a manduláját, még kisgyerek korában. Álmában egy pamutfonó hengerei közé szorul, és kétségbeesetten küzd az életéért. Ó, nincs ám egyedül, pedig azt hiszi. Manapság épp elég sokan álmodják, hogy elütik vagy felfalják őket a gépek. Ezek azok a kis ravaszok, akik semmi pénzért nem mennének földalattal vagy liften. Amikor ebédidő után visszamegyek a kórházi büféből az irodánkba, gyakran találkozom velük: fújtatva, szuszogva jönnek föl hozzánk a takarítatlan lépcsőn a negyedikre. Igazán mondom, úgy néha kíváncsi lennék, mit álmodhattak az emberek, mielőtt a golyócsapágyat meg a pamutfonót feltalálták.

Van egy álmom nekem magamnak is. Egy, csak egy. De ez az álom: az álmok álma.

Irdatlan tömegű, félig átlátszatlan tó jelenik meg az álomban, olyan hatalmas körös-körül, hogy a partjait se látom – ha ugyan van partja –, és én ott lebegek fölött, helikopter üvegfülkéjéből nézek le rá. A tó fenekén – a meder iszonyú mélységére csak a mozgó-hullámzó sötét víztömegből következtethetek – ott élnek a Szörnyek. Igen azok a szörnyűsleges sárkánygyíkok, amik errefelé mászkáltak, még mielőtt az ember elkezdett volna barlangokban lakni és húst sütni a tűzön, mielőtt feltalálta volna az ábécét meg a kereket. Hatalmasak; de nem is ez a jó szó rájuk: mert több ránc gyűrődik a bőrükön, mint akár Majré Dzsonién. Aztán ha egy darabig ezekkel a szörnyekkel álmodsz, úgy érzed, kezded-lábad elszárad a közelükbe kerülve; a nap naranccsmeretűvé zsugorodik, csak ráadásul még fagyos is a sugara, és úgy érzed, mintha az utolsó jégkorszak óta élnél Roxburyben. Nincs más hely a számodra, csak egy szűk, körülpárnázott zug, hasonló ahhoz az Elsőhöz, amelyet mindnyájan megismerünk, itt azután álmodhatsz és lebeghetsz, lebeghetsz és álmodhatsz, amíg a végén te magad is csakugyan oda nem kerülsz ezek közé a szörnyű ősképek közé, és akkor már az álmokban sincs többé semmi pláne.

Ebbe a tóba torkollik éjjelente minden emberi elme, patakocskák és szennyvízlefolyók csörgedeznek így egy közös, partatlan gyűjtőmedencébe. Amely távolról sem hasonlít azokra az acélkéken csillogó ivóvíztárolókra, melyeket a peremvárosokban különbül őriznek, mint a nagy Hope-gyémántot, fenyők és drótkerítések közepette.

Az Idők szennyvíztisztító telepe ez, átlátszatlan, sűrű levével. (...) ...úgy érzem, a fejem menten szilánkokra hasad, ha csak odáig eljutok, hány álommal számolhatunk egyetlen éjszaka magában Massachusetts államban.

Mostanság már ott tartok, hogy a tó felszínén szüntelen nyüzsgést figyelek meg: kígyók, pöfeteghalhoz hasonlatos holt-tetekem úszkálnak-torlódnak, meg lombikokba zárt emberembriók – a nagy "Én Vagyok" megannyi bevégzetlen híradása.

Egész áruháza való fémcikket is látok olykor: késeket, papírvágókat, dzsessztrombitákat és fogaskerekeket meg diótörőket; autók fényes hűtője bukkan elő hatalmasra torzulva, fenyegető üvegszemekkel, gonosz rácsfogsorokkal. És: ott a Pókember meg az uszonyos lábú Marslakó, s végül – ez sem utolsó – egy-egy gyászos emberarc, ahogy minden fogadkozás, gyűrű és eskü ellenére elfordulnak tőlünk, hogy odaforduljanak a Végső Szere-tő felé, most már mindörökre.

A hatalmas medence leggyakrabban előbukkanó alakzata olyan közhelyszerű jelenség talán, hogy félek megnevezni is. Nohát, nem egyéb, mint ürülékszemeccskék sokasága. Ott nyüzsögnek a vízben mindenütt. És nincs, ahová be ne lavíroznának, csak pörögnek-forognak, mintha valami furcsa belső erőforrás táplálná mozgásukat, így hemzsegnek átlátszatlan, kikerülhetetlen. Nevezzük a tavat, aminek akarjuk: a Rémlátomások Tavának, az Őrület Mocsarának, ez az a hely, ahol az alvó emberek összekerülnek-torlódnak legnyomorultabb álmaik szemete között hánykolódva, egyetlen nagy testvériséggé egyesülve, holott, felébredvén, mind egyedülvalónak, senkivel össze nem vethető külön lénynek hiszik magukat.

Ez az én álmom. És ez nem található meg semmiféle nyilvántartási könyvben.

Mármost ami a nálunk folyó munkát illeti, hát az merőben különbözik a bőrklinikán vagy, mondjuk, az idegsebészetén meghonosodott gyakorlattól. A többi klinikák igenigen hasonlítanak egymáshoz; hozzánk azonban egyik sem. Nálunk a kezelés mikéntje nincs előírva. Mert ez a kezelés láthatatlan. Ott zajlik le a kis fogadósobákban – mindegyikben egy asztal, két szék, ablak, átlátszatlan üvegnégyszög-ablakos faajtó. Valamiféle spirituális tisztaság légköre veszi körül az ilyen típusú gyógyító munkát. (...)

Mostanáig már messze túl vagyok azon, hogy éppen csak le-gépeljem, ami jön, miután a beteg azt mondta: – Ez meg ez az álmom, doktor úr. – Ott tartok, hogy magam is találok ki álmokat, amelyeket még soha nem jegyzett fel senki. Álmokat, melyek valami módon előrevetik az ányukat, de ők maguk még rejtve vannak, mint a vörös bársonnyal borított szobrok az ünnepélyes leleplezés előtt. (...)

De bármiféle álmat bányásszak is elő verejtékes munkával vagy – nem egy esetben – imával, abban az egyben biztos lehetek, ott lelek a dolog legközepén egy gonoszkásan árulkodó részletet, egy testetlenül légben úszó fakutya-vigyort, ami mind-mind arról tanúskodik, hogy az egész csak és egyes-egyedül, Majré Dzsoni zsenijéből pattanhatott ki, és valóban nincs is más-képp. Mert ravasz ám ő, megfoghatatlanul titokzatos és gyors, mint az égi villám, de – meg kell vallani – túl gyakran árulja el kilétét. Egész egyszerűen: nem tud kihagyni egy alkalmat se, ha valamiféle melodráma lehetősége kínálkozik. És itt a melodráma jó öreg, hagyományos és félreismerhetetlen fajtájára gondolok.

Emlékszem egy tagra, zömök fickó volt, szegecselt fekete bőrdzsekiben rohant be hozzánk egyenesen a sportcsarnokbeli bokszmérkőzésről, és Majré Dzsoni igencsak a sarkában volt már. Mert hiába volt az a fickó akármilyen jó katolikus, akármilyen fiatal és becsületes, ésátöbbi, iszonyatosan félt a haláltól. Egy gondolat nyomta az agyát, mint a süket az ólajtót: nevezetesen, hogy meghal és pokolra jut. Akkordmunkásként dolgozott valami neonberendezéseket készítő üzemben. Ezt a részletet külön megjegyeztem, hiszen mégiscsak fura, hogy épp egy ilyen tag dolgozik ott, aki, mint kiderült, annyira fél a sötétől. Majré Dzsoni szép, költői dolgokat kutyul ki néha, amilyeneket másutt nemigen lehet találni. Örök hálám illesse érte.

Arra is nagyon jól emlékszem még, miféle álomszínhelyet dolgoztam ki ennek a tagnak: görög belső tér, talán valami ko-

lostor pincéjében, beláthatatlan messzeségbe húzódo, föld alatti csarnok, olyan, mintha két tükör merülne egymás feneketlenül nyíló terébe; és az oszlopok meg a falak mind-mind emberi koponyákból és csontokból épültek, és minden falfülkében ott fekszik egy tetem felravatalozva, maga a hely pedig nem más, mint az Idők Csarnoka, ahol is az előtérben levő testek még ki se hültek egészen, kicsivel odébb azonban kezdenek már rothadozni és elszíneződni, a sor vége felé pedig már – élesen, mint a füttyszó – ki-ki- villannak a húsból és amolyan futurista megvilágításban vakítanak a csontok. Emlékszem erre is: a jelenet világítását, a pontosság kedvéért, nem gyertyákkal oldottam meg, hanem jég-hideg fényű neonnal; az ilyen fluoreszkáló fényben a bőr zöldesen dereng, a rózsálló pirosuló foltok pedig mélybíborra válnak.

Azt kérdik, honnan tudom, hogy ez lehetett a fekete bőrdzsekis tag álma? Nohát, persze hogy nem tudom. Csak éppen azt hiszem, ez lehetett az álma, és engem a hit általában nagyobb erőfeszítésre serkent, és ilyenkor több alázattal és odaadással dolgozom, mint amikor csupán álmok újjáélesztéséről van szó. (...)

Azok, akik már lendületesebben fűrják előre magukat az iszapos tó feneké felé, legfeljebb egyszer jönnek el hozzánk: mielőtt még beutalnák őket valami éjjel-nappalibb intézménybe, lévén hogy mi itt csak kilenctől ötig fogadunk, azt is csak hetente ötször. Még akik legalább az utcán járnak s így-úgy dolgozni képesek, akik tehát nem tartanak a tó felemélyénél sem, nos, komolyabb esetekben az ilyeneket is átutaljuk valamelyik kórház szakrendelőjébe. Vagy éppenséggel egy hónapig itt maradnak a mi felügyeletünk alatt, a Központi Kórház megfigyelőosztályán, de ott én soha nem jártam.

Az osztály titkárnőjét viszont van szerencsém ismerni. De már ahogy a kórházi büfében a kávéját itta meg cigarettázott a tízórai-szünetben, az is annyira kiborított, hogy a világért le nem ülnék mellé még egyszer. A neve is olyan furcsa, nem is emlékszem rá talán egészen pontosan, de valami vízen túli, tényleg: Miss Milorémusz, vagy ilyesféle. Mintha a milói Vénusból faragták volna szóviccnek, hogy olyan legyen, amilyen a városi telefonkönyvben sincs még egy. Bár ha ezt meggondolom, nem is olyan vad név talán; aki végiglapozta a telefonkönyvet, a Bagzó Benjáminokat meg a Zöldág Cicindákat látva, igazat ad majd nekem. Én a magam részéről ugyanis végigolvastam egyszer (mindegy, mikor), és mélységes megnyugvásomra szolgált, hogy meggyőződhettem róla: hány ember van, akit nem hívnak Kovácsnak.

Maga Miss Milorémusz nagy darab nő, nem mondom azt, hogy kövér, inkább olyan izompacsirta, ráadásul még magas is. Hatalmas bájain szürke kosztümöt visel, mely valamiféle egyenruhára emlékeztet, bár a szabásában nincs semmi katonás. Az arca mint egy tuloké, tömérdek apró szeplő meg foltocska borítja, mintha sokáig lett volna víz alatt, és pici algák tapadtak volna rá, dohánybarnára és zöldre maszatolva a bőrét. Ami egyébként rendkívül világos színű: ezért virítanak a kis foltocskák olyan fel-tűnően. Gyakran arra gondolok, vajon látta-e Miss Milorémusz valaha is az áldott napvilágot? Nem lennék cseppet sem meglepve, ha azt hallanám: születésétől fogva villanyfényben nevelték. (...) Egyébként meg mernék esküdni rá, hogy ha valaki túvel megkarcolná a szemét, az is olyan kemény lenne, mint a kristály: a tű törne bele a végén.

Egy bizonyos Miss Taylor közvetlen beosztottja vagyok; ez a középkorú hölgy a klinika vezető titkárnője, méghozzá a kezdet kezdetétől fogva, vagyis harminchárom éve – érdekes módon a klinika alapítási éve egybeesik az én születésem évével. (...) Életemben nem láttam még nőt, aki ennyire szívvel-lélekkel csüggne a munkáján. Ugyanúgy van a statisztikával, mint én az álmokkal: ha egyszer, teszem azt, tűz ütne ki a klinikaépületben,

hát addig nem lenne nyugta, míg az összes kartotékokat meg ki-mutatásokat le nem hajgálná a tűzoltóponyvába, még ha a saját életét tenné is kockára miattuk.

Nagyon jól kijövünk Miss Taylorral. Egyetlen dologra vigyázok: rajta ne kapjon, hogy a régi betegek álmaikat tartalmazó könyveket olvasgatom. Erre egyébként igencsak kevés időm marad. Jóval nagyobb forgalmat bonyolítunk le az átlagnál, örökös a jövés-menés: huszonöt orvos, gyakorló orvosok, betegek, hozzátartozók, hivatalos látogatók más klinikákról, akik hozzánk utalják a betegeiket, ésatöbbi – így aztán még ha egyedül vagyok is az irodán Miss Taylor tízórai- meg ebédszünete idején, ritkán áll módomban egy-két feljegyzésnél többet kicsipni a könyvek-ből.

Ez a fogd-ahol-éred játék rettentő idegőrlő multság, és ezzel még nem mondtam valami sokat. A legprímább álmodók igen jelentős hányada a régi könyvekben található; ezek azok, mint már mondtam, akik legfeljebb egyszer-kétszer járnak nálunk, kiértékelésre, mielőtt alkalmas helyre küldenék őket. Mármint, hogy az álmaikat mind kimásolhassam, ehhez idő kellene, sok-sok idő. Körülényeim viszont nagyon kevésé alkalmasak hivatásom elmélyülést kívánó gyakorlásához. Nem is beszélve arról, milyen cidris dolog ilyen szüntelen kockázat mellett ügyködni, de hát én az olyan igazi ínyenc, ráérős gyönyörűségre vágyom, aki előbb egy óra hosszat is elremegetti az orrcimpáit a konyakos pohár fölött, mielőtt nyelvvel megízlelné a drága nedűt.

Újabban egyre gyakrabban gondolok arra, mekkora könynebbiséget jelenthetne egy alkalmas méretű táská, melyet behoznék magammal az irodába: fő, hogy elférjen benne egy ilyen vastag, kék vászonkötéses álom-nyilvántartókönyv. Míg Miss Taylor ebédel, s amíg meg nem indul az orvosok és orvosok inváziója a délutáni rendelés előtt, egész egyszerűen belecsúszathatnék egy tíz-tizenöt éves könyvet, a táskát meg eldughatnám szépen az íróasztalom alatt délután ötig. A klinikák főportáján persze megnézik az embert, ha valami furcsa alakú csomagot visz ki a háza alatt, meg aztán a kórháznak is vannak megfelelő szimat-emberei a sokféle lopási lehetőség elhárítására, de hát az isten szerelmére, nem akarok én se írógépet lopni, se heroint. Egész egyszerűen kölcsön akarok venni egy könyvet éjszakára, és reggel, mielőtt bárki megérkezne, vissza is raknám a helyére szép rendben. Mégis: ha rajtacsípnének, hogy ilyesvalamit kicsempészek a kórházból, az minden bizonytalant az azt jelentené, hogy elveszítem az állásomat, s mi több: kutatásom forrásanyagát is.

Az a gondolat azonban, hogy egy ilyen nyilvántartó könyvet lakásom kényelmes és védett zugán böngészhessek át, még ha éjre éjre fenn kellene is maradnom ebből a célból, olyannyira vonzó, hogy egyre türelmetlenebb leszek régi módszeremmel szemben, mely néhány lopott percet juttat csupán az álomgyűjtésre, mindig csak Miss Taylor félórás ebédideje alatt.

A baj ráadásul az, hogy soha nem tudom teljes biztonsággal, mikor jön vissza az irodába Miss Taylor. A főnöknő ugyanis olyan lelkiismeretes, hogy a munkája kedvéért akár még a félórás ebéd- és húszperces tízórai-szünetét is megrövidítené, ha az a béna bal lába nem lenne. Még szerencse, hogy ennek a béna lábnak a kopogása a folyosó kövén mindig idejében jelzi Miss Taylor közeledtét, úgyhogy van időm fiókomba rejteni a nyilvántartó könyvet, és úgy tenni, mintha valamiféle telefonüzenet utolsó szavát kanyarítanám papírra éppen, vagy valami más alibit sikeríteni. Az egyetlen hibája a dolognak csak az, már ami az idegeimet illeti, hogy az Amputációs Osztály ott van nem messze tőlünk, az Idegklinikával ellenkező irányban, és már éppen elég cidrit éltem át néhány vakláma miatt, amikor valami ostoba faláb kopogását az irodába korábban visszatérő Miss Taylor zajá-

nak hittem. (...)

S ami még rosszabb: napról napra látom kell, hogyan próbálja a sok lélekbuzi doktor csellet-fondorlással és dumával, tömerek dumával, mindenáron elhódítani Majré Dzsoni híveit. Mert nemcsak a hajdani nagyszakállas, mélyenülő-szemű álomgyűjtő bagázs, akiket még nem volt szerencsém ismerni, de a mostaniak, ezek a fehér köpenyes, fenyőfa burkolatú, bőrdíványos szobákban hókuszpókuszoló is ugyanúgy merőben evilági célokat követnek az álom-silójukkal: egészség és pénz, pénz és egészség a jelszavuk. Pedig ahhoz, hogy valaki igazi választottja lehessen Majré Dzsoni gyülekezetének, el kell felednie magukat az álmodókat, és csak az álomra szabad emlékeznie: mert az álmodók, ezt tudni kell, nyomorult eszközei csupán a nagy álomrendezőnek. Minderről azonban ezek itt hallani sem akarnak. Majré Dzsoni nem jelent mást a számukra, mint a páciensek zsigereiben megbúvó aranytelért; és mindenféle lelki gyomormosással próbálják kihajtani - maguknak! - a drága kincset. (...)

...ha nem akarok kockáztatni, vagyis ha attól félek, hogy a nyilvántartó könyv kicsempészésén rajtacsípnék esetleg, felmondanak, és ezzel örökre be kell fejeznem kutatásaimat, van azért még egy mód munkám gyorsítására: nevezetesen, ha ott maradok éjszakánként a klinikán. Korántsem merítettem ki még ugyanis a rendelkezésre álló klinikai anyagot, az a pár csip-csup eset, amelyet Miss Taylor rövid távollétei alatt napközben elolvashatok, semmiség ahhoz képest, amit néhány éjszakai egyvégtében való másolással betakaríthatnék. Meg kell gyorsítanom tevékenységemet, ha másért nem, hát legalább azért, hogy kicselezem a sok hülye doktort.

Mintha nem is én lennék: délután ötkor veszem a kabátom, elköszönök Miss Taylortól – ő rendszerint ott marad még néhány percig, hogy rendezze az aznapi statisztikát –, és besuttyanok nagy óvatosan a női mosdóba a folyosó fordulóján. A mosdó üres. Aztán a betegek vécéjébe húzódok, magamra zárom az ajtót. Megtörténhet persze, hogy egy takarító nő benyit, gondolván, valamelyik beteg kinyiffant a klozón. Drukolok rettenetesen. Körülbelül húsz perc telik el így, akkor aztán nyílik a mosdó ajtaja, és besántikál valaki, igen, szakasztott úgy, mint egy fél lábbon dzsiggelő csirke. Miss Taylor az, meggyőző róla az a lemondó sóhaj, ahogyan a mosdó rosszindulatúan hunyorgó tükrével szembenéz. Hallom a mosdókagylón felsorakozó smink- meg toalett-cuccok klakk-klakk zaját, aztán a vízcsobogás következik, fésű zizeg száraz, bidres-bodros haj közt; végre lassú szusszanással becsukódik a rugóra járó ajtó. Megkönyebbülök. Hat óra van, mikor kijövök a női mosdóból, a folyosón egyetlen lámpa sem ég, és a negyedik emeleti hall is olyan üres, mint a templom hétfőn. Az irodához saját kulcsom van; reggelente én érkezem mindig elsőnek, így hát ezzel se lesz semmi baj. Látom, az írógépek mind benn vannak a helyükön, az asztalokban, a telefonok lelakatolva: semmi baj a világgal.

Kinézek: odakint télies délután alkonyba fakuló utolsó fényei. Persze vigyázok, és nem gyűjtöm meg a mennyezetvilágítást. Még a végén kiszúrma odaátrol valami sólyomszemű doki vagy portás: a kórházépület másik szárnyát keskeny udvar választja csak el tőlünk. A nyilvántartó könyveket a kis ablaktalan folyosón levő szekrényben tárolják, innen nyílnak egyébként az orvosok udvarra néző fogadósobái. Meggyőződöm róla, zárva vannak-e mind az ajtók. Aztán villanyt gyűjtök a folyosón: kis vacak, légypttyös huszonötös hunyorog rám, de én most fenyegebbnek látom, mint egy gyertyákkal kivilágított oltárt. Nem hoztam magammal semmi ennivalót. Egy alma van csak a fiókomban, ebédre maradt, azt inkább elteszem éjfél utánra, sose lehet tudni; s aztán már veszem is elő a kis noteszomat. Odahaza minden este ki szoktam tépni belőle az aznapi zsákmányt tar-

talmazó oldalakat, a kitépett lapok szépen gyűlnek, várják, hogy bemásoljam őket a könyvembe. Ily módon sosem hagyok nyomot, ha az irodában valaki netalán belepillant a noteszomba, még csak nem is sejtethi, miben utazom.

Módszeresen látok munkához: az alsó polcon tárolt legrégebbi könyvvel kezdem. A valaha kék kötés ma már teljesen színtelen, fakó, a lapok agyonolvasva, az írás elmosódott, és mégis, minden porcikám beleborzong: ez a könyv a születésem évében vadonatúj volt. Majd amikor már végleg berendezkedtem itt, meleg levest hozok be termoszban a hosszú téli éjszakákra, pulykapástétommal és csokoládés keksszel szerelem fel magam. Lesz velem hajcsavaró is, és persze négy váltás blúzról sem feledkezem meg, mindezt még hétfőn reggel behozom a legnagyobb kizárólagos kabinomban, így aztán senki nem tehet majd megjegyzést, hogy baj van a külsőmmel, nem kezdhetnek boldogtalan szerelmi ügyekről suttogni, nem gyanakodhatnak zűrös kapcsolatokra, legfőképpen azonban eszükbe sem juthat, hogy heti négy éjjel itt ügyködöm a klinikán az álomkódexekkel.

Tizenegy óra telt el. Már ott tartok, hogy az almacsutkát meg a magokat rágom és ... és ott vagyok 1934 májusában, amikor egy házhoz járó ápolónő épp kinyit a beteg gardrójában egy szennykosarat, melyben öt levágott fejet talál, közöttük a nő édesanyját is.

Hirtelen hideg levegő csapja meg nyakszirtemet. Ahogy ott ülök keresztbe tett lábbal a szekrényrel szemközt a földön, ölemben a súlyos nyilvántartó könyv, a szemem sarkából felpillantva látom ám, hogy a szomszédos fogadószoba ajtaján kékes fénycsík vetül a folyosóra. Méghozzá nemcsak alul, hanem végig az egész ajtó magasságában. Ezt igazán furcsának találom, hiszen egyszer már megbizonyosodtam róla, hogy minden ajtó zárva van. A kékesen derengő fénycsík egyre szélesedik, szemem pedig az ajtó nyílásában megjelenő két mozdulatlan cipőre szegeződik, melyek hegyükkel egyenesen felém mutatnak.

Külföldi gyártmányú barna bőrcipő, magasított talppal. A cipő felett fekete selyemzokni következik, átdereng rajta a lábszár világos bőre. Idáig jutottam, helyesebben: a nadrág hajszálcikos felhajtójáig, amikor ...

– Csss! Csss! – hallom az iménti ruhadarabok tulajdonosának végtelenül tapintatos, csitító hangját valahonnan a fejem fölül, a felhős magasból. – Ilyen kényelmetlenül üldögelni, ej, ej! Egész biztos elzsibbadhatott a lába ennyi idő alatt, hadd segísem csak fel. Mindjárt felkel a nap is.

Két kéz csúszik hátulról a karom alá, s aztán már talpon állok, reszketegem, mint a formájából kifordított puding; a lábamat egyébként csakugyan nem érzem, annyira elzsibbadt. Ölemből kicsúszik és lapjával kifelé földre pottyan a nyilvántartó könyv.

– Maradjon így egy kicsit. – Az igazgató főorvos hangja jobb fülemet csiklandozza. – Hadd induljon meg a vérkeringés.

Meg is indult; úgy bizsereg végig egyszeriben mindkét alig létező lábamon, mintha millió varrótű szurkálná, és közben az igazgató főorvos képe akárha savval marná bele magát az agyamba. Rá se kell nézmem: látom így is kövér pókhasát, a feszes, hajszálcikos öltönyt, sárga menyétfogait, vastag-lencsés szemüvege mögött szeszínű, örök-ké mozgó pontyszemét.

Noteszomba kapaszkodom. A Titanic utolsó deszkaszála. Vajon mit tud, vajon mit tud?

Persze hogy mindent.

– Tudok egy helyet, ahol kap egy jó forró tyúkhúslevest galuskával. – A hangja úgy zizeg, mint az ágy alatt a por, mint a szalmában az egerek. Keze atyai szeretettel kulcsolódik bal karomra. A nyilvántartó könyvet pedig, melyben ott vannak mind az álmok, melyeket akkor dajkált éjszakáival ez a város, mikor én az elsőket nyöszörögtem éppen, fényesre pucolt cipője orrával bepöcköli a polc alá. (...)

Megkettőzőm a lépteimet, nehogy azt higgye, lökdösnie kell. – Nem fog felmondani nekem – mondom nyugodt hangon. – Ugyanis

kilépek.

Az igazgató főorvos harmonikaszerű, hájas hasából erre szuszogó nevetés böffen fel, sehogyan se bírja abbahagyni.

– Nohát, azt azért nem szabad, hogy csak így itthagyon minket. – Suttogó hangja végighullámszik a fehérre meszelt alagsori folyosón, ott visszhangzik az ide-oda tekergő csövek meg a nedvességfoltos falak mellé éjjelre állított tolókoscsik és hordályok között. – Ugyan, ugyan, nem is tudja, milyen nagy szükségünk van magára. (...)

...Az igazgató főorvos elindul velem egy újabb sivar folyosón, melyet a mennyezeten egymástól elég távol felszerelt, védőráccsal borított lámpakörték világítanak meg. A hallban mindkét felől bezárt ajtók, rajtuk sűrű rácsos ablak. Eltökélt szándékom, hogy faképnél hagyom az igazgató főorvost, mielőtt az első piros "Kijárat" jelzést megpillantom; de sehol nem látok ilyet. Idegen felségvizeken hajózok, kabátom ott lóg az irodában, retikulóm, pénzem az íróasztalom felső fiókjában, noteszom a kezemben, és csak Majré Dzsoni melegít belülről, ő véd a környező jégvilágtól.

Előttünk fény ragyog fel, egyre erősödik. Az igazgató főorvos szuszogva, fújtatva jön mellettem, nyilvánvalóan kimerítette ez a hosszú, erőltetett menet, amelyhez nemigen lehet szokva; bekormányoz még egy folyosófordulón, és hirtelen négyesögletes, ragyogóan kivilágított helyiségben találom magam.

– Itt van, ni!

– A kis boszorkány!

Miss Milorémusz tonnányi súlyú teste felemelkedik az ajtóval szemközti fém íróasztal mögül.

A szoba falát és mennyezetét szegecselt fémlapok borítják, mint a csatahajókat. Ablak nincs.

Kétoldalt és hátul a fal mellett, látom, ahogy szűk fülkékiből Majré Dzsoni fő-főpapjai meresznek rám a szemüket, kezüket hátuk mögött összekulcsolva állnak ott fehér kórházi hálóingükben, szemük pirosan-éhesen izzik, mint falánk parázs.

Torkukból furcsa krákogás-hörgés tör fel üdvözlésemre, mintha nyelvüket állkapcsukhoz láncolták volna. Semmi kétség, hallottak tevékenységemről, Majré Dzsoni hírszolgálat a gyorsan jár, és most szeretnék a maguk szemével is látni, hogyan boldogulnak a világban az ő apostolai.

Felemelem hát a kezem üdvözlésükre, magasra tartom a noteszt, hangom pedig olyan erővel szól, mint Majré Dzsoni orgonájának valamennyi regisztere.

– Békesség! Itt hozom nektek a . . .

Szóval, hogy a Könyvet.

– Hagyjuk ezeket a dolgokat, szivike. – Miss Milorémusz e szavakkal már ki is táncol íróasztala mögül, közelít, mint egy kecses cirkszi elefánt.

Az igazgató főorvos becsukja a helyiség ajtaját.

Ahogy Miss Milorémusz eljött az asztaltól, azonnal felfedezem, mit takart el eddig behemót teste: mellmagasságú fehér ágy áll ott, matracán egy szál makulátlan fehér lepedő, feszesre húzva, mint a dobon a bőr. Az ágy fejénél pedig asztal, rajta mérőműszerekkel felszerelt fémdoboz.

A doboz mintha engem nézne, ostoba réz-szemével, villanydrót-gubancából: Majré Dzsoni esküdt ellenségeinek legújabb találmánya.

Izmaim megfeszülnek, ugrásra készen. Ahogy Miss Milorémusz értem nyúl, kisiklom a keze közül, hogy csak a nagy semmibe marok. De jön ám megint, mosolya úgy nehezedik az emberre, mint egy rekkenő-forró augusztus.

– Hagyjuk ezt. Hagyjuk ezt. Az a kis fekete könyvecske kell nekem.

És hiába rohanok akármilyen gyorsan a magas fehér ágy körül, Miss Milorémusz ugyanolyan gyors; mintha görkorsolya lenne a lábán. Megragadja és megszerzi, ami kell, igen, ez ő. Öklözöm böhöm nagy testét, teje-nincs hatalmas sziklamelleit, míg a keze össze nem

szorul vasbilincsként a csuklómon; lélegzete dohosabb szagot áraszt, mint egy ódon kripta, ahogy szinte szerelmesen csitítgat.

- Kicsikém, picikém, hát visszajött hozzám az én kis babám.
- Rajtacsíptem – mondta az igazgató főorvos zordan, szomorúan – ahogy Majré Dzsonival szórakozott megint.
- Pfúj, pfúj.

Készen áll a fehér ágy. Miss Milorémusz hátborzongató kedveséggel lecsatolja a karórát, leszedi a gyűrűimet, hajamból a tűket. Azután levetkőztet. Amikor már teljesen meztelen vagyok, felkeni a halántékomat, becsavar szűzi hófehér lepelbe. Majd az ajtó és a szoba négy sarka felől megindul felém fehér műtőruhában, álarcos, öt hamis pap, akik egész életüket arra tették, hogy Majré Dzsonit letaszítsák trónjáról. Teljes hosszúságomban végigfektetnek az ágyon. A drótkoronát a fejemre helyezik, nyelvemre teszik a feledés ostyáját. Azután az álarcos papok elfoglalják helyüket: az egyik a bal lábamat fogja, a másik a jobbát, egy a jobb kezemet, másik a balt. Az ötödik pedig a fejem mögött levő fémdoboznál áll, a dobozt nem látom.

És akkor a szűk fülkéből felharsan az igazhivők tiltakozó kórusa. Rákezdik buzgó éneküket:

*Csak a Félelem szeretnivaló
Ez a bölcsesség első lépcsője
Csak a Félelem szeretnivaló
Ó, Félelem, Te légy úr mindenben.*

És se Miss Milorémusznak, se az igazgató főorvosnak, se a hamis papoknak nincs már módjukban elnémitani őket.

Elhangzott a jel.
A gép becsapja őket.
A gép becsapja őket.

Abban a pillanatban, amikor úgy érzem, elvesztem, megjelenik Majré Dzsoni ívfények nimbuszától övezve a mennyezeten. Reszketek, mint a falevél e roppant Glóriás fogai közt. Szakálla eleven villám. Villámot szór szeme. Szava megtölti és beragyogja a Mindenséget.

A levegőben szikrázva repdesnek kéknyelvű, dicsfényt villámló angyalai.

Az ő Szerelme a húszemeletnyi halálugrás, a torkon megszoruló kötél, a szívbe szaladó késpenge.

Nem feledi választottait.

Tandori Dezső fordítása

Sylvia Plath (1932-1963) költő és prózaíró. Tanulmányait Oxfordban végezte, majd Amerikába költözött. 1963-ban idegösszeroppanást kapott, és öngyilkos lett. (Valószínűleg szkizofréniában szenvedett.)

A Gyógyszerésztudományok Fóruma őszii félévének programja

A PTE, ÁOK Gyógyszerésztudományi Szak és az MTA, Pécsi Akadémiai Bizottság Orvosi Tudományok Szakbizottság Gyógyszerészeti Munkabizottsága a 2013/14-es tanév őszi szemeszterében is megrendezi a Gyógyszerésztudományok Fóruma rendezvényét.

A Fórum helyszíne: PTE ÁOK Gyógyszerésztudományi Szak, II. emelet 8-as számú előadóterem, Pécs, Rókus u. 2.

A Fórum minden alkalommal 17 órakor kezdődik

2013. szeptember 19.

Erős István (SZTE GYTK Gyógyszertechológiai Intézet): A gyógyszerhatás szabályozása technológiai tényezőkkel (90 perc)

2013. október 3.

Pongrácz Judit (PTE ÁOK Immunológiai és Biotechnológiai Intézet, Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék): Humán szöveti modellek – terápiában és gyógyszer hatóanyag tesztelésben (45 perc)

Merczel Sára (Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház): Szemészeti mikrobiológiai tartósítószer a gyógyszerészi gondozás tükrében (45 perc)

2013. október 10.

Soós Gyöngyvér (SZTE GYTK Klinikai Gyógyszerészeti Intézet): Gyógyszerek nem kívánt hatásai (45 perc)

Kocsis Béla (PTE ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet): Rezisztencia problémák az antimikrobás terápiában (45 perc)

2013. október 17.

Máthé Imre, Hohmann Judit (SZTE GYTK Farmakognózi Intézet): Aktualitások, elvárások, lehetőségek a gyógynövények kutatásában (45 perc). *Előadó: Máthé Imre.*

Télessy István (Generáció Patika): A táplálásterápia jelentősége és helye a közfoglalmú gyógyszerterápiában (45 perc)

2013. október 24.

Lőw Miklós (Richter Gedeon Nyrt.): Peptid-receptorokon ható gyógyszerek (45 perc)

Lankó Erzsébet (PTE ÁOK I. sz. Belgyógyászati Klinika): Klinikai gyógyszerészet gondjai és lehetőségei a belgyógyászati klinikán (45 perc)

2013. november 7.

Dr. Bozsik Erzsébet (GYEMSZI): A gyógyszerengedélyezéshez benyújtott gyógyszerminőségi dokumentáció értékelése (45 perc)

Ludány Andrea (PTE ÁOK Laboratóriumi Medicina Intézet): Az úgynevezett „gyorstesztek” értéke és vizsgálati lehetőségei (45 perc)

2013. november 14.

George Britton (School of Biological Sciences, University of Liverpool): Az előadás címét később adjuk meg. (50 perc)

Gáspár Róbert (SZTE GYTK Gyógyszerhatástani és Biofarmáciai Intézet): A meddőség és a méhek: egy alig ismert méhészeti termék nemi hormon hatásai (45 perc)

Dr. Horváth Györgyi titkár

Prof. Molnár Péter elnök

Dr. Pál Szilárd titkár

Kalandozások Ázsiában

2010 tavaszán fogalmazódott meg bennem az a gondolat, hogy talán sikerülhet valóra váltanom egyik régi álmomat, és elutazhatom Közép-Ázsiába. A gondolat testet öltött, és majdnem másfél hónapos szervező munka után – táskámban minden szükséges igazolvánnyal, vízzel, térképpel és útikönyvvel – végre felszállhattam a bécsi repülőtéren arra a gépre, ami elindított egy csodaszép utazáson. Ez az út az *Egyesült Arab Emírátsukat, Sri Lankát, Indiát, Nepált és Tibetet* jelentette.

Óriási terület, milliárdnyi emberrel. Mindegyik nagyon egzotikusnak hangzik, és mindegyik rengeteg látnivalót kínál az utazónak. Az Emírátsok kivételével, a többi országot sok közös vonás kapcsolja össze. A történelem, az életmód, de leginkább a vallások sokasága. Ez a két hónapos út egy különleges utazás volt a vallások között, ahol papok, lámák, szerzetesek, sokféle isten, Buddhák, démonok és szörnyalakok kísérték utamat.

Az *Arab Emírátsokban* meglátogattam *Dubajt, Abu Dhabit* és *Sharajt*. Gazdagságukat az olajnak köszönhetik. Városszerte hatalmas felhőkarcolók, luxuslakások, négy-öt-hatszallagos szállodák végeláthatatlan sora. Dubajban található a világ legmagasabb épülete, a *Burj Al-Kalifa*, a maga több, mint 700 méteres magasságával. A dubaji partok mentén mesterséges szigeteket hoztak és hoznak létre. De ezek mellett ott vannak a hagyományos arab világ jellemzői: a bazárok. Itt valósággyákká váltak az Ezeregyéjszaka kincsei. Ismeretlen és ismert fűszerekkel teli zsákok sokasága a velük járó illatkavalkáddal, arannyal roskadáig megrakott polcok és asztalok, a gyümölcsbazarban jobbnál jobb és finomabb gyümölcsök. Abu Dhabiban, a felhőkarcolók tözsomszédságában apró mecsetek vannak, szinte minden utcában, 500 méterenként egy mecset.

Sri Lanka egy apró sziget, egy édenkert az Indiai-óceánban, egy „könnyesepp India arcán”, egy ellentmondásos, természeti és kulturális világörökségekben gazdag ország. Itt voltam életemben először buddhista sztúpában, pagodában, viharában. Bejártam *Colombót*, a fővárost, majd egy hetes buszos túrázás vette kezdetét az országon belül. Meglátogattam *Sri Lanka* ősi városait: *Anuradhapurát, Pollonaruwát, Sigiriyát, Dambullát*. Mindegyik város és romjai lenyűgöztek, és sok száz év távlatából is tiszteletet parancsoltak. *Sri Lanka* leghíresebb látványossága *Sigiriya*, amely egy 200 méter magas szikla a síkság közepén. Vaslépcsőkön és létrákon kellett felkapaszkodni. A szikla oldalát 1500 éve, Kassapa király idejében lecsiszolták és freskókkal díszítették. A szikla tetején kolostorok romjai láthatóak. A helynek volt egy sajátos ereje, kisugárzása, már csak ezért is megérte a fáradságos kapaszkodás. *Kandy* városában megláttam Buddha szent fogereklyéjét, míg *Nuwara Eliyában* jártam a *Világ Vége Nemzeti Parkban*. De nagy élmény volt meglátogatni a *Pinnawala Elefánt Árvaházat* is. Sosem láttam még elefántokat ilyen közről és ekkora számban.

India egy egészen más világot kínált a számomra. Az országon belül repülővel közlekedtem, ez volt a legbiztonságosabb. Jártam *Mumbaiban* (Bombay), megcsodáltam *Ajanta* és *Ellora* szent barlangjait, gyalogoltam, buszoztam, metróztam *Új-Delhiben*. A főváros bővelkedik látnivalókkal: *Qutb Minar* (győzelmi torony), *Lótusz-templom*, *Humayun nagymogul sírja*; *Purana Quila* (erőd), *India Kapu*, *Vörös Erőd*. Vonattal utaztam *Agrába*, ahol egy egész napon át csak ültem és csodálattal bámultam a *Taj Mahalt*. A nagymogul egykori városa, *Fatehpur Szikri* látnivalói is kitöltöttek egy napot. A szikh vallás központjába, *Amritsarba* is eljutottam, ahol bemehettem az *Aranytemplomba*. Nehezebb feladatnak ígérkezett *Darjeelingbe* elutazni, de nem lehetett kihagyni. Első utam *Kőrösi Csoma Sándor* sírjához vezetett, de utaztam a Himalája-vasúton, és láttam a 8598 méter magas *Kadcsenzongát*. Utolsó városként *Kalkuttát* látogattam meg, és nem felejtettem el *Teréz Anya* házát sem. A világ egyik legnépesebb országát próbáltam megismerni, sok helyre eljutottam, sok hely kimaradt. Meg-

Képjegyzék (balról jobbra)

Felső sor: fekvő Buddha-szobor Pollonaruwaban (*Sri Lanka*); a dambullai Sziklatemplomok (*Sri Lanka*); elefántok fürdése a Pinnawala Elefánt Árvaházban (*Sri Lanka*); szerzetes Sigiriya tetején.

Második sor: ülő Budhák Colombóban (*Sri Lanka*); Buddha vigyázó szemei a Bodnath sztúpán (*Kathmandu, Nepál*); sziklatemplom Ellorában (*India*); az ajantai barlangok (*India*).

Harmadik sor: az ajantai barlangtemplomok (*India*); szikh ór az amritsari Aranytemplom előtt (*India*); Fatehpur Szikri bejárata (*India*); aranyozott Buddha-szobor Lhaszában.

Alsó sor: tibeti táj, egy szent tóval; a Potala Palota (Lhasza, Tibet); szerzetesek a Sera kolostorban (Tibet); úton Tibetben.

tanultam értékelni a mi életkörülményeinket, és örülök, hogy nem ott kell élnem.

Nepál fővárosa, *Kathmandu* az ország keleti részén, 7000 méter feletti csúcsok között, egy völgyben fekszik. A város ősi központja a *Durbar tér* és a *Hanuman Dhoka* (régir királyi palota), több napra elegendő látnivalókkal. A *Durbar tér* rengeteg utcából áll, és mindegyikében buddhista és hindu templomok, pagodák, imádkozó helyek vannak. A főváros körül több, egykor nagyon fontos szerepet betöltött város és kolostoregyüttes található: *Patan, Swayambhunath, Bhaktapur, Bodnath, Pasupatinath*. Egy-egy nap alatt bejárható volt mindegyik. Az országon belül egyhetes buszozást terveztem, jártam *Pokharában*, amely az *Annapurna* csúcsa alatt fekszik. Majd eljutottam *Lumbinibe*, itt született Buddha, és ma több száz pagoda állít ennek emléket.

*Tibet*re nem elég egy élet sem, ha valaki alaposan szeretné megismerni. Nekem két hét jutott, de azóta is vágyom vissza. *Lhászát* a nevezetességei, történelme, az ott élő emberek különlegessé teszik. A *Potala Palota* messziről látszik, uralja a várost. Kétszer mentem be, kétszer csodáltam végig kincseit, de ennél többször maradt tátva a szám attól, amit láttam. A palota több száz szentélyében mindenfelé füstölők, buddhista jelképek, tálak, szobrok, jakvajás mécsesek és imamalmok milliói. Egyik teremben a dalai lámák sztúpái találhatóak. A sötét folyosókon, kamrákban, fülkékben és meredek, világos termekben véget érő lépcsőkön állandóan hívők járkálnak. Imákat mormolnak, földre vetik magukat. Sok száz jakvajás mécses világít. Minden apró részletét magamba zártam, nem tudtam eleget nézni. Nemcsak az épület önmagában a csoda, hanem minden, ami körülötte van: az emberek, ahogy öregséget, betegséget, fáradságot leküzdve járják körül a zarándokutat (legalább három kilométer a Potala körül), ahogy megállás nélkül forgatják az imamalmot, és szünet nélkül mondják: „Om mani padre hum”. Hogy hisznek abban, hogy ezért megváltást kapnak, és egyszer majd elérhetik a végső megvilágosodást. Ahogy árulják és veszik a jakvaját és az egyéb szimbolikus tárgyakat. A vallásuk lényegét láthattam, de meg nem érthettem.

Több kolostoregyüttest is megnéztem, *Sera, Sigace, Gyantse, Samye*. 5000 méter felett autóztunk, gleccsereket láttam. Mesébe illő hegyi tavak mellett vitt az út, sosem hittem volna, hogy a kéknek, zöldnek ennyiféle árnyalata létezik. A sigacei *Tasilhunpo-kolostor* a pancsen lámák székhelye volt. *Lhászában* még megnéztem a *Tibeti Múzeumot*, felmentem arra a hegyre, ahol egykor a *Tibeti Orvosi Kollégium* működött, ma semmi nincs ott.

Az utazás végén Budapestre érkeztem vissza, ezzel ért véget a két-hónapos út, amely ismét rengeteg látnivalóval, tapasztalattal és tudással gazdagított. Minden napja megmaradt az útnak. Nem bántam már az ötven fokot az arab sivatagban, a milliárdos embertömeget Indiában, de nem felejtettem el a nyomorúságot, az ezer Buddha szobrot, a különféle vallások szokásait, hagyományait. És soha nem múlik el a jakvajás mécsesek és füstölők csodálatos illata, és az emlékek, amiket ezek felidéznek.

Írta és fényképezte: dr. Hollósy Tibor

A fényképek a címlapon és a középső színes oldalakon láthatóak – a szerk.

Dr. Radnai Imre főorvos, alezredes

Életének 65. évében, augusztus 24-én hagyott itt bennünket. Régóta tartó, súlyos betegségét nagy önuralommal viselte és palástolta úgy a család, mint a kívülállók előtt. Halálhíre ezért is ért bennünket váratlanul.

Dr. Radnai Imre 1949. január 23-án született Pécsen, katonacsaládban. Középiskolai tanulmányait a Nagy Lajos Gimnázium angol tagozatos osztályában folytatta. Érettségi után felvételt nyert a Pécsi Orvostudományi Egyetemre, ahol a Karikás Frigyes Katonai Kollégium honvédségi ösztöndíjasaként tanult tovább. 1973-ban szerzett orvosi diplomát, egyúttal megkezdte hivatásos katonai pályáját is. A pécsi 22. Gépesített Lövészered Egészségügyi Szolgálat Főnökévé nevezték ki, hadnagyi rendfokozattal. 1977-ben – csapatszolgálatát befejezve – a Pécsi Honvédkórház Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Osztályára helyezték át. Nyolc évig orvosként dolgozott, időközben aneszteziológiai, intenzív terápiás szakorvosi képesítést szerzett. Előbb adjunktussá, újabb három év elteltével főorvossá nevezték ki. Felkészültsége, beosztásaiban végzett megbízható, eredményes munkája elismeréseként soron kívül lépett elő őrnaggyá, majd alezredessé. Munka mellett folyamatosan képezte magát, és katasztrófa-orvostani szakvizsgát is tett. Jelentős szerepet vállalt a katasztrófa-orvostan pécsi beindításában. Addigi tevékenysége megkoronázásaként 1998 júniusától osztályvezető főorvossá nevezték ki.

A dél-szláv háború idején osztályával részt vett a nyugati katonai szövetség katonáinak ellátásában, gyógyításában. Lelkiismeretes, szakszerű tevékenységükért NATO-elismerésben részesültek. A kétezres évek elejére a honvédség folyamatos átszervezése elérte az egészségügyi intézményeket is. 2003-ban a Pécsi Honvédkórház megszűnt, ezért sokadmagával szolgálati nyugállományba vonult. Dr. Radnai Imre alezredes pályáját végigtekintve elmondhatjuk, hogy úgy katonai szolgálatát, mint orvosi hivatását esküjéhez méltón teljesítette. Magatartását, igyekezetét, eredményes tevékenységét munkatársain és betegein kívül előljárói is nagyra értékelték. Hivatásos szolgálata alatt hét kitüntetést kapott (köztük a Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatát), és 25 alkalommal részesült egyéb elismerésben. Nyugdíjazása csak a katonai pálya végét jelentette, orvosi hivatásának gyakorlása töretlen maradt.

Régi munkahelyén – amely új nevet kapott – volt kollégáival dolgozott tovább a Pécsi Tudományegyetem Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetének Akác utcai telephelyén. A két intézmény zökkenőmentes fúziójában, a napi munka zavartalan folytatásában a tőle megszokott munkatempóban és erkölcsi értékrend szerint, vezető szerepet vállalt. Szerénysége, a problémák megoldását kereső konstruktív magatartása az anesztézia új nemzedékeinek szolgált követendő példának. Munkatársaival és a társszakmák képviselőivel folytatott kommunikációjában a kölcsönös tisztelet és szakmai segítőkészség volt irányadó.

Halk szavú, biztató mosollyal kísért kérései, a fiatalokat végtelen türelemmel oktató képessége mindenkit fegyelmezett, hatékony munkára sarkallt. Kollégái példát kaptak munkabírásból, kitartásból, szorgalomból, elhivatottságból, szerénységből, fegyelmezettségből, mely értékek megőrzésére *dr. Radnai Imre* főorvosnak az utolsó napokig volt lelkiereje. Csendesen ment el, ahogy élt és dolgozott.

Dr. Rendeki Szilárd

In memoriam dr. Rácz Gábor egyetemi tanár

(1928 Arad – 2013 Pécs)

2013. június 17-én Pécsen elhunyt dr. Rácz Gábor professzor, honoris causa doktor, a Román Orvostudományi Akadémia és a Nemzetközi Gyógyszerésztörténeti Akadémia tagja, a korábbi Pécsi Orvostudományi Egyetem vendégtanára, a PTE ÁOK Farmakognózi Tanszékének tanácsadó professzora. Két nappal előtte töltötte be 85. életévét.

2010. október 29-én vette át a dr. honoris causa címet dékáni tanácsstermünkben – Miseta Attila dékán és Perjési Pál szakvezető jelenlétében – a Nagyvárad Állami Egyetem dékáni vezetőségét képviselő dr. Gheorghe Mermese professzortól. Ekkor tartotta utolsó, ünnepi előadását (címe: „Farmacotaxonomia plantelor – Botanikai-biológiai farmakotaxonomia” – kézirat formájában a Farmakognózia Tanszéken megtalálható) a farmakognóziai oktatás és kutatás jelentőségéről.

Rácz Gábor és felesége, Rácz-Kotilla Erzsébet, farmakológus-farmakognosztika professorasszony 1991-ben, nyugdíjba vonulásukat követően áttelepültek Pécsre, miután díjtalan vendégtanári meghívást kaptak az akkori Pécsi Orvostudományi Egyetemre, Kellermayer Miklós egyetemi tanár, tudományos rektorhelyettes közreműködésével. Az orvostanhallgatók részére, Kószegi Tamás egyetemi docens által meghirdetett „Klinikai fitoterápia” speciális tantárgy előadóiként nagy érdeklődést kiváltó, új kísérleti és elméleti ismereteket nyújtottak, sok évtizedes kutatómunkájukat felhasználva. Rácz professzor úr szerte az országban (Pécsen és az ormánsági Drávafokon kívül Budapesten, Sopronban, Szegeden, Keszthelyen, Kaposváron, Szekszárdon) orvos- és gyógyszerész-továbbképző előadásokat, alap-, közép- és felsőfokú szaktanfolyamokat tartott feleségével együtt. A Semmelweis Orvostudományi Egyetemen és a Haynal Imre Egészségtudományi Egyetemen tartottak előadásokat a posztgraduális képzés keretén belül.

A gyógyszerészeti kutatásba is bekapcsolódott. Másokkal együtt részt vett a Béres RT által támogatott termékfejlesztési munkában. Ma is forgalomban van a legsikeresebb termék, az „Antifront” cseppek és kapszula. Legtartósabban a keszthelyi EGYM European Vital Centerrel volt kutatási és termékfejlesztési kapcsolata. Különösen a Yucca-készítmények szteroid-szaponinjainak biológiai értékelését végezte.

Folytatva a Marosvásárhelyen kialakult külföldi kapcsolatokat, neves európai kutatókkal tartott eszmecsereket vagy fordítói munkakapcsolatot (pl. Prof. Dr. H. Wagner, Prof. Dr. H. Schilcher; München). Tökéletesen beszélt, írt a magyaron és románon kívül franciául, németül és angolul. 1995-ben és 1996-ban előadásokat tartott Düsseldorfban és Stuttgartban, 1992-ben, 1996-ban és 2000-ben részt vett a müncheni Nemzetközi Fitomedicina Kongresszusokon. 1996-ban a Budapesten megrendezett II. Nemzetközi Természetgyógyászati Kongresszus elnöke volt.

Életének pécsi időszaka alatt megjelent könyvei:

Rácz G. – Rácz-Kotilla E. – Szabó László Gy. 1992. Gyógynövényismeret – a fitoterápia alapjai. Sanitas, Budapest, 2012. Gyógynövények ismerete – a fitoterápia és az alternatív természetgyógyászat alapjai. Galenus, Budapest (bővített, átdolgozott kiadás)

Rácz G. 1998. Az ausztrál teafaolaj. Herbai, Pécs

Rácz G. – Rácz-Kotilla E. 2000. Aromaterápia mindenkinek. Aromax Rt, Budapest

Rácz-Kotilla E. – Rácz G. Novelláskötetek: 2002. Utószó, 2003. Életképek, 2004. Úton-útfélen, Edenscript, Pécs

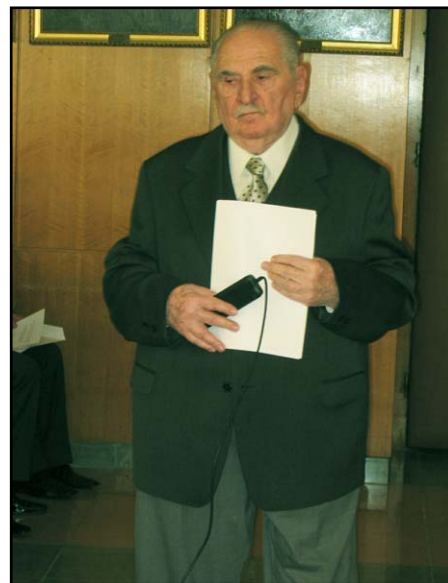
Rácz G. 2002 és 2012 (újabb kiadás) társzerző in Bernáth J. (szerk.): Gyógy- és Aromanövények. Mezőgazda Kiadó, Budapest

A Természetgyógyászati Magazin szerkesztőbizottsági tagja, tudományos szakírója volt 1995-től.

Kolozsvári és marosvásárhelyi egyetemi tanulmányait követően a gyógyszerészi oklevelet kapott Rácz Gábor egyetemi oktatóként (most özvegyen maradt feleségével együtt) 40 évig, az 1948-ban létesült Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen Páter Béla és Kopp Elemér úttörő gyógynövénykutatásait folytatta. 1968-ban nevezték ki tanszékvezető egyetemi tanárnak a Farmakognózi Tanszék élére. Több ciklusban a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja volt. Erdélyi tudományos pályájának összegezését tanítványa és egykori munkatársa, Péter H. Mária marosvásárhelyi gyógynövénykutató és gyógyszerésztörténész professorasszony írta meg (Romániai Magyar Irodalmi Lexikon IV. Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest-Kolozsvár, 2002).

Emlékezésünkben csak utalunk gazdag munkásságára. Mintegy félezer közleményét és könyveit idézik külföldön is. Cikkei nemzetközileg is elismert folyóiratokban is megjelentek (pl. Die Pharmazie, Scientia Pharmaceutica, Österreichische Apoth. Zeitung, Plantes Médicinales et Phytothérapie, Planta Medica). Utóbbi kettő szerkesztőbizottsági tagnak választotta. Romániában alapító tagja az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek, közreműködött a Román Gyógyszerkönyv több kiadásában. Diszdoktori címein kívül megbecsülését számos kitüntetés bizonyítja, pl.: Augustin Béla emlékérem-díj 1998, Pro Pharmacia életműdíj 2001, Diploma de Excelenta, Bukarest 2002, Pápai Páriz Ferenc emlékdíj, Marosvásárhely, 2005.

Hiteles, megbízható munkáit szakterületünkön továbbra is használjuk. Megragadóan érdekes előadásaira sokáig emlékezünk. Bucsúztatása katolikus egyházi szertartás szerint, szűk családi körben történt. Sírja a pécsi temető kertben található.

Prof. Molnár Péter és prof. Szabó László Gyula